

ΚΑΙΝΟ ΤΟΜΙΑ

ΕΡΕΥΝΑ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL
DOCUMENTATION
CENTRE

στην υπηρεσία της επιχειρησής σας

Ηθική και Δεοντολογία στην Επιστημονική Έρευνα

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ JOHN WILLINSKY, ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΣΤΟ SCHOOL OF EDUCATION,
STANFORD UNIVERSITY & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ PUBLIC KNOWLEDGE PROJECT

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΤΟΥ ENTERPRISE EUROPE NETWORK-HELLAS
ΒΡΑΒΕΙΑ L'OREAL-UNESCO ΓΙΑ 3 ΝΕΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΜΗΜΗΣ ΣΤΟΝ ΕΓΚΕΦΑΛΟ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΜΟΝΤΕΛΩΝ
Η ΑΝΟΙΚΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΓΝΩΣΗ ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΟΥ ΕΚΤ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2010 – ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2011, ΤΕΥΧΟΣ 81

	Σημείωμα της Έκδοσης	01
	Πρωθώντας την Επιχειρηματικότητα	
	Ιστορίες Επιτυχίας του Enterprise Europe Network-Hellas	02
	Η επιχειρηματικότητα την εποχή της κρίσης: Η έκθεση του IOBE για 2009-2010	04
	Σταθερή βελτίωση της καινοτομίας στην Ελλάδα σύμφωνα με τον "Ελληνικό Χάρτη Καινοτομίας 2010"	05
	Επιχειρηματικά Βραβεία Κούρος 2010	06
	Αξιοποιώντας την Έρευνα	
	Βραβεία L'OREAL-UNESCO για 3 νέες γυναίκες επιστήμονες	08
	Κατανόηση μηχανισμών μνήμης στον εγκέφαλο με χρήση υπολογιστικών μοντέλων	10
	Ελληνικά "ηλιακά καύσιμα" με χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας	11
	Καινοτομώντας Ψηφιακά	
	EKT και Δημόσιες Βιβλιοθήκες: Αποτίμηση συνεργασίας - Σχεδιασμός νέων δράσεων	14
	Ανοικτή Πρόσβαση στη Γνώση	
	OpenAIRE: Ανοικτή πρόσβαση στα επιστημονικά αποτελέσματα της ΕΕ	16
	European e-Justice: Ένας ηλεκτρονικός νομικός σύμβουλος για πολίτες και επαγγελματίες	17
	Η Ανοικτή Πρόσβαση στη γνώση στο επίκεντρο του Διεθνούς Συνεδρίου του EKT	18
	Συνέντευξη	
	John Willinsky, Καθηγητής στο School of Education, Stanford University & Διευθυντής του Public Knowledge Project	20
	Αφιέρωμα	
	Ηθική και Δεοντολογία στην Επιστημονική Έρευνα	22
	Συνέντευξη	
	Ισιδωρος Καρατζάς και Μιχάλης Κρητικός, Στελέχη του Τομέα Αξιολόγησης Ερευνητικής Δεοντολογίας και Ηθικής (Ethics Review Sector), Γενική Διεύθυνση Έρευνας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	26
	ΕΣΠΑ 2007-2013	
	30 εκατ. ευρώ για Εξωστρέφεια-Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων	28
	Στο 18% η απορρόφηση του ΕΣΠΑ στο τέλος του 2010	28
	7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο & CIP	
	NET4SOCIETY: Έρευνα για τις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές επιστήμες στο 7 ^ο ΠΠ	29
	Προκηρύξεις 30	
	Εκδηλώσεις 31	
	Highlights - Innovation 32	

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ – ΤΕΥΧΟΣ 81 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2010 – ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2011

(ISSN 1106-9066), COPYRIGHT 2010 – 2011

ΚΩΔΙΚΟΣ 2706

Εκδότης – Διευθυντής: Ευάγγελος Μπούμπουκας
 Υπεύθυνη έκδοσης σύμφωνα με το Νόμο: Εύη Σαχίνη
 Αρχισυντάκτης: Μαργαρίτης Προέδρου
 Επιμέλεια Ύλης: Γεωργία Τζένου
 Συντακτική Ομάδα: Αργυρώ Καραχάλιου,
 Αγγελική Πανοτάρα, Γεωργία Τζένου, Βικτωρία Τσουκαλά,
 Henry Scott
 Υπεύθυνη Αποδεκτών: Δέσποινα Τριανταφυλλίδου

Εκδίδεται κάθε δύο μήνες από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, Enterprise Europe Network - Hellas
 (Χρηματοδότηση: ΕΕ/ΓΔ Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας και Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας)

Ιδιοκτησία: ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Λ. Βασ. Κωνσταντίνου 48, 11635 Αθήνα, Τηλ.: 210 7273900-1, Fax: 210 7246824,
 e-mail: ekt@ekt.gr, http://www.ekt.gr

Σχεδίαση και Παραγωγή Εντύπου: REVERSE - Marketing & Advertising
 Ηρώδου Αττικού 27, 152 33 Χαϊλάνδρι, τηλ. 210 6835540, website: www.reverse.gr

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση/αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής

Οι ταχύτατες εξελίξεις στην επιστημονική έρευνα φέρνουν συχνά στην επιφάνεια δεοντολογικά και ηθικά θέματα όπως τα όρια της έρευνας, οι παρεμβάσεις σε ανθρώπινα όντα, η προστασία των προσωπικών δεδομένων, η βιοασφάλεια, κ.ά. Η αντιμετώπιση των ζητημάτων αυτών ποικίλει αρκετά, ανάλογα με τη νομοθεσία της κάθε χώρας, αλλά και ανάλογα με το επιστημονικό πεδίο, αφού, για παράδειγμα, θέματα ηθικής εξετάζονται εκτενώς στην ιατρική έρευνα τον τελευταίο μισό αιώνα, ενώ οι ερευνητές των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών, συχνά, δεν γνωρίζουν καν τα πρότυπα που πρέπει να ακολουθήσουν.

Τα τελευταία χρόνια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναπτύσσει σειρά πρωτοβουλιών για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση όλων αυτών των ζητημάτων, ιδιαίτερα για τα ερευνητικά έργα που χρηματοδοτούνται από το 7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα. Η Γενική Διεύθυνση Έρευνας διαθέτει πλέον εξειδικευμένο Τμήμα για την αξιολόγηση της ερευνητικής δεοντολογίας και ηθικής, ενώ παράλληλα εκδίδει σχετικούς οδηγούς, διοργανώνει online διαβουλεύσεις και συναντήσεις εργασίας για ερευνητές και αξιολογητές, κ.ά. Οι δράσεις αυτές παρουσιάζονται στο κύριο θέμα του τεύχους. Σε συνέντευξή τους, οι Ισιδωρος Καρατζάς και Μιχάλης Κρητικός, στελέχη του Τομέα Αξιολόγησης Ερευνητικής Δεοντολογίας και Ηθικής της ΕΕ, εξηγούν τη διαδικασία της αξιολόγησης, τις διαφοροποιήσεις ανά επιστημονικό κλάδο και την ανταπόκριση των Ευρωπαίων ερευνητών.

Στο περιοδικό παρουσιάζεται επίσης ο απολογισμός του Διεθνούς Συνεδρίου που διοργάνωσε το ΕΚΤ με θέμα "Ανοικτή Πρόσβαση: Έρευνα - Εκπαίδευση - Δημόσια Δεδομένα". Στο Συνέδριο παρευρέθηκαν 200 περίπου πανεπιστημιακοί, ερευνητές, εκπρόσωποι βιβλιοθηκών, επιχειρήσεων και δημόσιων φορέων, οι οποίοι ενημερώθηκαν για τις δυνατότητες που προσφέρει η Ανοικτή Πρόσβαση στην προώθηση της έρευνας και της επιστημονικής επικοινωνίας, στην ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, στην εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία, στη συμμετοχικότητα των πολιτών. Ο John Willinsky, Καθηγητής στο Stanford University & Διευθυντής του Public Knowledge Project, μίλησε στο περιοδικό μας για τις επιστημονικές δημοσιεύσεις, το Public Knowledge Project, το Google Scholar και, γενικότερα, για το παρόν και το μέλλον της Ανοικτής Πρόσβασης στην επιστημονική γνώση.

Διαβάστε επίσης για τις επιτυχημένες συνεργασίες ελληνικών και ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, που προέκυψαν με τη βοήθεια του δικτύου Enterprise Europe Network-Hellas, στους τομείς της ναυτιλίας και του τουρισμού, οι οποίες έφτασαν στον τελικό του διαγωνισμού Network Stars Awards 2010 της ΕΕ. Στην ίδια ενότητα μπορείτε να ενημερωθείτε για την έκθεση του IOBE σχετικά με την Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα την περίοδο 2009-2010, αλλά και για τα επιχειρηματικά βραβεία Κούρος της Λέσχης Επιχειρηματικότητας, που απονεμήθηκαν φέτος για 16η συνεχόμενη χρονιά.

Στην ενότητα "Καινοτόμωντας Ψηφιακά" διαβάστε για τη συνεργασία του ΕΚΤ με τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες: την αξιολόγηση των υπηρεσιών και ψηφιακών εργαλείων, όπως το ΑΒΕΚΤ, που παρέχει το ΕΚΤ από το 1999, αλλά και τις επόμενες δράσεις για ένα ανανεωμένο σύστημα αυτοματισμού βιβλιοθηκών που θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της ψηφιακής σύγκλισης.

Ενημερωθείτε, ακόμη, για τις 3 νέες ερευνήτριες που βραβεύτηκαν με τα Ελληνικά Βραβεία 2010 L'OREAL-UNESCO για τις Γυναίκες στην Επιστήμη στους τομείς των Βιοεπιστημών και των Φυσικών Επιστημών, το νέο έργο του Δρ Α. Κωνσταντόπουλου (ΕΚΕΤΑ) για τα ηλιακά καύσιμα, που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας, καθώς και τη μελέτη του ΙΤΕ για τους μηχανισμούς μνήμης στον εγκέφαλο που δημοσιεύθηκε στο διεθνές επιστημονικό περιοδικό PLoS Computational Biology.

Σημειώστε, τέλος, ότι στη διεύθυνση www.ekt.gr/kainotomia μπορείτε πλέον να ξεφυλλίζετε online τα τεύχη του περιοδικού, μέσω ειδικής εφαρμογής που προσφέρει δυνατότητες αναζήτησης, εκτύπωσης, αποθήκευσης τευχών κ.ά.

Καλή ανάγνωση

Ιστορίες Επιτυχίας του Enterprise Europe Network-Hellas

Το Enterprise Europe Network-Hellas, μέλος του ομώνυμου ευρωπαϊκού δικτύου βοηθάει ελληνικούς φορείς να έρθουν σε επαφή με αντίστοιχους ευρωπαϊκούς που ανταποκρίνονται στις τεχνολογικές και επιχειρηματικές και ερευνητικές τους ανάγκες, και τους υποστηρίζει σε όλη τη διαδικασία της συμφωνίας συνεργασίας. Στη συνέχεια παρουσιάζονται δυο παραδείγματα επιτυχημένων συνεργασιών μεταξύ ελληνικών και ευρωπαϊκών επιχειρήσεων που προέκυψαν με τη βοήθεια του δικτύου Enterprise Europe Network-Hellas και έφτασαν στον τελικό του διαγωνισμού Network Stars Awards 2010 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ταξίδι Ζωής

Υπάρχουν παγκοσμίως 650 εκατ. άνθρωποι με σωματικές αναπηρίες οι οποίες δυσχεραίνουν τις μετακινήσεις τους και μετατρέπουν απλές διαδικασίες, όπως το check in ή η επιβίβαση και αποβίβαση από το αεροπλάνο, σε προκλήσεις. Για περισσότερα από 10 χρόνια, ένα μικρό γερμανικό ταξιδιωτικό πρακτορείο, το Weitsprung GmbH, οργανώνει εκδρομές σε όλο τον κόσμο για άτομα με κινητικά προβλήματα - από άτομα σε αναπηρικές καρέκλες μέχρι άτομα τυφλά που συνοδεύονται από σκύλους-οδηγούς.

"Ξεκινήσαμε αυτή την επιχείρηση επειδή γνωρίζαμε ανθρώπους που ήθελαν να ταξιδέψουν σε εξωτικούς προορισμούς αλλά δεν μπορούσαν να το πραγματοποιήσουν μόνοι τους", λέει η Birgit Glockner η οποία, μαζί με τον Martin Smik, ίδρυσε και διευθύνει το πρακτορείο. Το Weitsprung παρέχει στους πελάτες του, εκτός των άλλων, βοήθεια στις μετακινήσεις με αναπηρικές καρέκλες, στη φαρμακευτική αγωγή και την υγιεινή. Και για να βελτιώσει ακόμα περαιτέρω τις υπηρεσίες της, η εταιρεία ψάχνει διαρκώς για προσβάσιμες σε άτομα με ειδικές ανάγκες εγκαταστάσεις, διαδικασία συνήθως χρονοβόρα και δαπανηρή.

Το 2008, το Weitsprung συμμετείχε σε μια εκδήλωση επιχειρηματικών συναντήσεων που διοργάνωσε το HA Hessen Agentur GmbH στη διεθνή ταξιδιωτική έκθεση ITB Berlin. Ως ένα από τα 580 μέλη που έχει το δίκτυο Enterprise Europe Network σε 47 χώρες, το HA Hessen Agentur βοηθά μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις να δικτυωθούν και να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους στο εξωτερικό. "Εκδηλώσεις δικτύωσης όπως αυτή, προσφέρουν μια πολύ καλή ευκαιρία στους επιχειρηματίες να αποκτήσουν κρίσιμες επαφές σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα", λέει η σύμβουλος του δικτύου Tanja Gob.

Για την εταιρεία Weitsprung, η συνάντηση με τον ελληνικό ξενοδοχειακό όμιλο P.A.P. Corp. SA, πελάτη του ελληνικού δικτύου Enterprise Europe Network - Hellas, μέσω του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ), απέδωσε άμεσα αποτελέσματα. Το ξενοδοχείο Alexander the Great Beach Hotel στην Κρυσπηγή Χαλκιδικής παρέχει ευκολίες σε άτομα με ειδικές ανάγκες, όπως τουαλέτες με ειδικό εξοπλισμό και ειδικούς ανελκυστήρες που μεταφέρουν τους πελάτες με κινητικά προβλήματα στην παραλία. Είναι το πρώτο ελληνικό ξενοδοχείο που συμμετέχει στο πρόγραμμα "Happy Tourist" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το οποίο προωθεί ίσες ευκαιρίες στον τουρισμό για ΑΜΕΑ.

Τον Σεπτέμβριο του 2008, το ταξιδιωτικό πρακτορείο έκλεισε εκεί το πρώτο του πακέτο διαμονής, σηματοδοτώντας την αρχή μιας μακράς συνεργασίας. "Είναι ένα εκπληκτικό μέρος με παραδείσνια θέα και υπέροχο φαγητό", λέει η Birgit Glockner. "Ευχαριστώ το Enterprise Europe Network για αυτή την ευκαιρία."

Ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ) δήλωσε σχετικά: "Στόχος μας είναι να εντοπίσουμε τις πλέον ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, εκδηλώσεις και πληροφορίες για κάθε μικρομεσαία επιχείρηση, ανάλογα με τον τομέα δραστηριοποίησής της και τους επιχειρηματικούς της στόχους. Λειτουργούμε δηλαδή ως 'φίλτρο', αλλά παράλληλα δεν διστάζουμε να παρέχουμε επιπλέον πληροφόρηση, που ίσως ένας επιχειρηματίας δεν έχει υπόψη του."

Αξίζει να σημειωθεί ότι το βίντεο (<http://www.youtube.com/watch?v=grpFzlhL3xk>) για τη συγκεκριμένη ιστορία επιτυχίας προβλήθηκε ως υπόδειγμα καλής συνεργασίας μελών του Δικτύου και

Μικρές ευρωπαϊκές επιχειρήσεις βραβεύονται

Τέσσερις μικρές ευρωπαϊκές επιχειρήσεις επιβραβεύτηκαν στο πλαίσιο των Network Stars Awards της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε ειδική τελετή που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του Ετήσιου Συνεδρίου του ευρωπαϊκού δικτύου υποστήριξης επιχειρήσεων Enterprise Europe Network στην Αμβέρσα, στις 13-15 Οκτωβρίου 2010. Τα βραβεία Network Stars επιβραβεύουν τις συνεργασίες μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) που αξιοποιούν στο έπακρο τις δυνατότητές τους στην ενιαία αγορά. Ανάμεσα στους 7 φιναλίστ του διαγωνισμού, μάλιστα, υπήρχαν και δυο ελληνικές συμμετοχές.

Νικήτρια συμμετοχή αναδείχθηκε εκείνη της γαλλικής εταιρίας ηλεκτρονικών Westline και της πολωνικής μηχανολογικής εταιρίας Gryftec που συνεργάστηκαν μέσω του δικτύου

Enterprise Europe Network (με την υποστήριξη των μελών του δικτύου: Chambre de Commerce et d'Industrie Versailles Val-d'Oise Yvelines και West Pomeranian University of Technology), για να προσεγγίσουν νέες αγορές με την ηλεκτρονική συσκευή αυτοματισμού SmartDrive-S3.

Νικητές, επίσης, ήταν ο Βέλγος επιχειρηματίας Serge Vleeschouwer και η γερμανική εταιρία AirMed Plus που συνεργάστηκαν, πάλι με τη μεσοδιάβαση του Enterprise Europe Network (μέλη του δικτύου: Agentschap Ondernemen Oost-Vlaanderen Office και Zentrum für Innovation und Technik Nordrhein-Westfalen) για την πρόωθηση ενός παιδικού κρεβατιού με σύστημα αντι-παλινδρόμησης (anti-reflux).

Οι ελληνικές συμμετοχές που έφτασαν

στον τελικό ήταν δυο επιχειρηματικές συνεργασίες που επιτεύχθηκαν με τη βοήθεια του ελληνικού δικτύου Enterprise Europe Network - Hellas. Η πρώτη είναι η συνεργασία του γερμανικού ταξιδιωτικού πρακτορείου Weitsprung GmbH με τον ελληνικό ξενοδοχειακό όμιλο P.A.P. Corp. SA (μέλη δικτύου: HA Hessen Agentur και Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος) για προσφορά ταξιδιωτικών πακέτων σε άτομα με ειδικές ανάγκες. Μάλιστα, βίντεο για τη συγκεκριμένη ιστορία επιτυχίας με τίτλο «Trip of a lifetime» προβλήθηκε ως υπόδειγμα καλής συνεργασίας μελών του Δικτύου και αποτελεσματικής παροχής υπηρεσιών με κοινωνικές διαστάσεις, κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου της Αμβέρσας.

Η δεύτερη ελληνική συμμετοχή αφορά τη

αποτελεσματικής παροχής υπηρεσιών με κοινωνικές διαστάσεις, κατά τη διάρκεια του Ετήσιου Συνεδρίου του Enterprise Europe Network που πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο στην Αμβέρσα. Το βίντεο αυτό παρακολούθησαν όλοι οι σύνεδροι (800-900 συμμετέχοντες), υψηλά ιστάμενοι της ΕΕ, καθώς και εκπρόσωποι της βελγικής κυβέρνησης.

i | HA Hessen Agentur GmbH
<http://www.een-hessen.de>
 Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος
<http://www.sbbe.gr>
 P.A.P. Corp. SA
<http://www.papcorp.com/>
 Weitsprung
<http://weitsprung-reisen.de/>

Βάζοντας πλώρη για νέες θάλασσες

Το 2004, τρεις Δανοί επιχειρηματίες ίδρυσαν την εταιρεία North Invent A/S η οποία κατασκευάζει state-of-the-art συσκευές πλοήγησης (navigation monitors) για τη ναυτιλιακή βιομηχανία. Φτιαγμένες για να αντέχουν στις πιο αντίξοες συνθήκες, οι συσκευές της North Invent απαντώνται σε κάποια από τα μεγαλύτερα πλοία του κόσμου, από κρουαζιερόπλοια μέχρι πολεμικά αεροπλανοφόρα. Η αναζήτηση ευκαιριών στο εξωτερικό ήταν πάντα στις προτεραιότητες της εταιρείας, η οποία διαθέτει το 80% της παραγωγής της σε Ευρωπαϊούς διανομείς και πράκτορες που, με τη σειρά τους, πουλάνε μεγάλο μέρος των προϊόντων στη Νότιο Κορέα και την Κίνα.

Όταν η North Invent άρχισε να αναζητά συνεργασίες στην Ελλάδα, επιστράτευσε τη βοήθεια του Enterprise Europe Network. "Ως ένα από τα μεγαλύτερα ναυτικά έθνη παγκοσμίως, η Ελλάδα αποτελεί φυσικά μια πολύ ενδιαφέρουσα αγορά για εμάς", εξηγεί ο Γενικός Διευθυντής της North Invent, Finn Carlsen. Δυστυχώς, η εταιρεία δεν είχε ποτέ τον χρόνο ή τους πόρους για να θέσει την Ελλάδα ως προτεραιότητα. "Χάρη στο Enterprise Europe Network", λέει, "βρήκαμε τώρα ένα εξαιρετικό χειροπιαστό κίνητρο για να το κάνουμε."

Μέσω του Δανέζικου Συνδέσμου Εξαγωγών (Danish Export Association), η North Invent ήρθε σε επαφή με τον Anders Skeem του Agro Business Park A/S, μέλος του Δικτύου στη Δανία. Αφού πήρε μια ιδέα για το τι αναζητούσε η North Invent, ο Skeem συζήτησε το θέμα με τον Κωνσταντίνο Καραμάνη από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, συντονιστή του ελληνικού δικτύου Enterprise Europe Network-Hellas. Ο Κ. Καραμάνης αναζήτησε τις κατάλληλες ελληνικές εταιρείες που θα ενδιαφέρονταν για το προφίλ της North Invent και, τελικά, 3 ελληνικές εταιρείες εξέφρασαν το ενδιαφέρον τους. Ο Skeem έδωσε στη North Invent τα προφίλ των τριών πιθανών συνεργατών και έτσι άρχισαν οι επαφές μεταξύ τους. "Έχουμε στενή και μακροχρόνια επαφή με μικρομεσαίες επιχειρήσεις από όλους σχεδόν τους τομείς που ενδιαφέρουν την ελληνική οικονομία και την παραγωγή τεχνολογίας", λέει ο κ. Καραμάνης.

Τελικά η North Invent ήρθε σε επαφή με τη Marel Electronics, μια ελληνική εταιρεία που επίσης κατασκευάζει συσκευές πλοήγησης για τον ναυτιλιακό τομέα. Επίσης, η Marel δραστηριοποιείται στον χώρο της συντήρησης και επισκευής και έχει ισχυρούς δεσμούς με τις ελληνικές ναυτιλιακές εταιρείες, κάτι πολύ σημαντικό για τη δανέζικη επιχείρηση. Μετά από μια σειρά δοκιμών, οι δυο εταιρείες βρήκαν τα συστήματά τους συμβατά και αποφάσισαν να συνεργαστούν, προωθώντας η μια τα προϊόντα της άλλης. "Με τη βοήθεια του Δικτύου ελπίζουμε να επεκτείνουμε τους διεθνείς μας ορίζοντες ακόμη μακρύτερα", λέει ο Κυριάκος Αλεξόπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος της Marel.

i | Agro Business Park A/S
<http://www.agropark.dk>
 Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
<http://www.ekt.gr>
 North Invent
<http://www.northinvent.com/>
 Marel Electronics
<http://www.marel.gr/>
 Ιστορίες Επιτυχίας Enterprise Europe Network-Hellas
http://www.enterprise-hellas.gr/news/success_stories/

από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

συνεργασία της δανέζικης εταιρίας North Invent A/S και της ελληνικής Marel Electronics, οι οποίες δραστηριοποιούνται αμφότερες στον τομέα των συσκευών πλοήγησης. Οι εταίροι του δικτύου Enterprise Europe Network που έφεραν σε επαφή τις δυο επιχειρήσεις, προκειμένου να επεκτείνουν τις αγορές τους, είναι, από την πλευρά της Δανίας, το Agro Business Park, ενώ από την πλευρά της Ελλάδας, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (EKT).

Αξίζει να σημειωθεί ότι το Enterprise Europe Network αποτελεί ένα ενιαίο δίκτυο ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών προς τις μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις., το οποίο δημιουργήθηκε τον Φεβρουάριο του 2008 από την ΕΕ ως ένα βασικό κομμάτι του Προγράμματος Πλάνο για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία της

ΕΕ. Καλύπτοντας 47 χώρες, περιλαμβανομένων των χωρών μελών της ΕΕ και των υποψήφιων χωρών, αλλά και των ΗΠΑ, Ρωσίας, Κίνας, Μεξικού, Ν. Κορέας, το δίκτυο είναι σε θέση να βοηθήσει τις ΜΜΕ να εκμεταλλευτούν τις διεθνείς ευκαιρίες και να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους εκτός εθνικών και ευρωπαϊκών συνόρων.

Περισσότερες από 2 εκατ. επιχειρήσεις έχουν καταφύγει μέχρι σήμερα στο Enterprise

Europe Network για να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους. Οι υπηρεσίες του δικτύου παρέχονται μέσω των 589 φορέων που το απαρτίζουν, και που αριθμούν περίπου 3.000 έμπειρα στελέχη. Στην Ελλάδα, το Enterprise Europe Network - Hellas, απαρτίζεται από 16 οργανισμούς καταμετρημένους σε όλη την ελληνική επικράτεια, ανάμεσα στους οποίους και το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (EKT), οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε θέματα καινοτομίας, μεταφοράς τεχνολογίας και διεθνούς συνεργασίας.

i | Network Stars
<http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/news-media/news/network-stars>
 Enterprise Europe Network
<http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu>
 Enterprise Europe Network - Hellas
<http://www.enterprise-hellas.gr>

Η επιχειρηματικότητα την εποχή της κρίσης: Η έκθεση του IOBE για το 2009-2010

Η ρηχότητα, η εσωστρέφεια και η μικρή συμβολή στην απασχόληση παραμένουν βασικά χαρακτηριστικά της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα, αν και περίπου 1,6 εκατ. άτομα αναπτύσσουν επιχειρηματική δράση. Παράλληλα, χαμηλές είναι οι επιδόσεις των επιχειρήσεων όσον αφορά την καινοτομία και τις νέες τεχνολογίες. Αυτά είναι μερικά από τα βασικά συμπεράσματα της έκθεσης "Η Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα 2009-2010. Αναζητώντας διέξοδο από την κρίση" του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE). Η έκθεση, η οποία παρουσιάστηκε στις 7 Δεκεμβρίου, αποτελεί την έβδομη περιοδική έκδοση του IOBE στο πλαίσιο της συμμετοχής του στο ερευνητικό πρόγραμμα του Παγκόσμιου Παρατηρητηρίου για την Επιχειρηματικότητα - Global Entrepreneurship Monitor (GEM).

Σύμφωνα με τα ευρήματα της μελέτης, το κύριο πρόβλημα της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα δεν είναι τόσο ποσοτικό, όσο ποιοτικό. Από την έρευνα του GEM προκύπτει πως, ενώ κανένας κλάδος δεν φαίνεται να έμεινε αλώβητος από την κρίση, οι πολύ καινοτόμες, με έντονα εξαγωγικό προσανατολισμό και χρήση της πλέον πρόσφατης τεχνολογίας επιχειρήσεις κατάφεραν να επηρεαστούν λιγότερο από την κρίση, ακόμα και θετικά. Εντούτοις, δεν παύει να είναι ορατός ο κίνδυνος περαιτέρω συρρίκνωσης των επιχειρήσεων που μπορεί να μη χαρακτηρίζονται ως καινοτόμες, αλλά αποτελούν στην παρούσα φάση την πλειοψηφία των ελληνικών επιχειρήσεων και, επομένως, επηρεάζουν σημαντικά την οικονομική ανάκαμψη και το ύψος της ανεργίας.

Όπως προκύπτει από την έκθεση του IOBE, σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού, υπό την πίεση της οικονομικής κρίσης, αναζητά διέξοδο στην επιχειρηματική δράση. Περίπου το 17% του πληθυσμού ηλικίας 18-64 ετών -δηλαδή 1,2 εκατ. άτομα- δήλωσαν ότι σκοπεύουν να εισέλθουν στον επιχειρηματικό στίβο την επόμενη τριετία. Το ποσοστό αυτό, το υψηλότερο της τελευταίας πενταετίας, μπορεί να αποδοθεί στις δυσμενείς εξελίξεις στην εγχώρια αγορά εργασίας: τα άτομα ωθούνται στην επιχειρηματικότητα είτε λόγω πίεσης από πραγματική απώλεια θέσης εργασίας, είτε λόγω φόβου για ενδεχόμενη απώλεια της βραχυπρόθεσμα ή ακόμα λόγω της δυσαρέσκειας από την υπάρχουσα απασχόληση.

Από την έκθεση προκύπτει, επίσης, ότι περισσότερα από 1,6 εκατ. άτομα αναπτύσσουν σήμερα επιχειρηματική δραστηριότητα στη χώρα μας. Κατά το 2009 ο βασικός δείκτης της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα μειώθηκε ελαφρώς, αν και η επίδοση αυτή αποτελεί τη δεύτερη υψηλότερη της τελευταίας πενταετίας. Αναλυτικά, το 8,8% (έναντι 9,9% το 2008) του πληθυσμού ηλικίας 18-64 ετών -δηλαδή περίπου 610.000 άτομα- δήλωσε ότι βρίσκεται στα αρχικά στάδια έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης. Η πτώση οφείλεται κυρίως σε περιορισμό των επιδόσεων επιχειρηματιών, καθώς οι νέοι επιχειρηματίες διατηρούνται στα ίδια με τα περσινά επίπεδα.

Από την άλλη πλευρά, οι καθιερωμένοι επιχειρηματίες, δηλαδή οι επιχειρηματίες που είναι ιδιοκτήτες ή συνιδιοκτήτες μιας επιχείρησης που λειτουργεί τουλάχιστον 3,5 χρόνια, αυξήθηκαν το 2009, με το σχετικό ποσοστό να φτάνει στο υψηλότερο σημείο της πενταετίας (15,1%). Έτσι, η συνολική επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα αφορά το 23,6% του πληθυσμού ηλικίας 18-64 ετών, ποσοστό σχεδόν διπλάσιο από τις αντίστοιχες επιδόσεις των χωρών που βασίζονται στην καινοτομία, στις οποίες συγκαταλέγεται η Ελλάδα, αλλά και από τον μέσο όρο του συνόλου των χωρών του GEM.

Όσον αφορά στις επιπτώσεις της κρίσης στην ελληνική οικονομία, προκύπτει ότι όλοι οι τομείς δραστηριότητας φαίνεται να έχουν πληγεί, με τις επιχειρήσεις του πρωτογενούς τομέα σε μεγαλύτερο βαθμό, βάσει των αποτελεσμάτων. Και η μεταποίηση φαίνεται να έχει επηρεαστεί αρνητικά, καθώς η συντριπτική πλειοψηφία των μεταποιητικών επιχειρηματιών αρχικών σταδίων δηλώνει συρρίκνωση των ευκαιριών. Πάντως, υπάρχει και ένα 7% επιχειρηματιών από το χώρο της μεταποίησης που δηλώνει ότι οι ευκαιρίες αυξήθηκαν.

Αποθαρρυντικά είναι τα αποτελέσματα της έρευνας αναφορικά με το βαθμό καινοτομίας προϊόντος: το ποσοστό των επιχειρηματιών που θεωρεί ότι τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που (θα) προσφέρει είναι εντελώς νέα για όλους τους πελάτες στους οποίους (θα) απευθύνεται υποχωρεί στο 13,1% και είναι χαμηλότερο του μέσου όρου των χωρών καινοτομίας (16,7%) αλλά και του συνολικού μέσου όρου των χωρών του GEM (17,2%). Ταυτόχρονα, σχεδόν οι μισοί επιχειρηματίες αρχικών σταδίων παραδέχονται πως τα προϊόντα τους δεν παρουσιάζουν καμία πρωτοτυπία, όπως πάντως συμβαίνει και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Πτωχές είναι, όμως, οι επιδόσεις των νέων επιχειρήσεων και σε όρους τεχνολογίας. Μόνο μία στις τρεις δηλώνει πως χρησιμοποιεί σχετικά νέες τεχνολογίες, με την έννοια ότι έχουν εμφανιστεί τα τελευταία 1-5 χρόνια στην αγορά.

Ο εξαγωγικός προσανατολισμός φαίνεται να ενισχύεται ελαφρώς σε σχέση με πέρυσι. Παρ' όλο που δύο στις πέντε επιχειρήσεις συνεχίζουν να συναρτηθούν μόνο με εγχώριους πελάτες, ένα 6,6% έχει ισχυρή εξαγωγική δραστηριότητα, με τουλάχιστον τα 3/4 των πελατών να βρίσκονται εκτός συνόρων. Εξαιρετικά ενδιαφέρον είναι το γεγονός ότι, παρά το διαχρονικά έντονα λιανεμπορικό χαρακτήρα της μέσης ελληνικής επιχείρησης, η μεταποίηση τονώνεται το 2009. Ταυτόχρονα, τα 3/4 των επιχειρήσεων με εξαιρετικά έντονο εξαγωγικό προσανατολισμό (τουλάχιστον το 75% των πελατών εκτός χώρας) δραστηριοποιούνται στο δευτερογενή τομέα.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι η έρευνα του GEM για το 2009 εξέτασε για πρώτη φορά την έννοια της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας. Η κοινωνική επιχειρηματικότητα αφορά τα άτομα ή τους οργανισμούς που επικεντρώνονται σε επιχειρηματικές δραστηριότητες με κοινωνικούς ή περιβαλλοντικούς στόχους, όπως για παράδειγμα η ανακούφιση μειονεκτικών ομάδων, η ανακύκλωση, η λειτουργία πολιτιστικών χώρων, η παροχή υπηρεσιών φροντίδας κατ' οίκον σε ηλικιωμένους και αρρώστους κ.λπ.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, το επίπεδο εμφάνισης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στις χώρες του GEM είναι 1,8%, με το ποσοστό της Ελλάδας να φτάνει το 1,9% του πληθυσμού, όσο δηλαδή κατά μέσο όρο και στις χώρες που βασίζονται στην καινοτομία. Επίσης, μετά την εξέταση του βαθμού καινοτομότητας των κοινωνικών επιχειρήσεων, προέκυψε ότι μία στις τρεις επιχειρήσεις θεωρεί πως εισάγει ένα νέο προϊόν στη δεδομένη αγορά, ενώ ισάριθμο ποσοστό αναγνωρίζει ως καινοτόμο τον τρόπο παραγωγής που λαμβάνει χώρα στα πλαίσια της.

Η Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα 2009-2010.
Αναζητώντας Διέξοδο από την Κρίση (pdf)
<http://www.iobe.gr/media/gem/gem10.pdf>

Ιδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών
<http://www.iobe.gr/>

Σταθερή βελτίωση της καινοτομίας στην Ελλάδα σύμφωνα με τον "Ελληνικό Χάρτη Καινοτομίας 2010"

Σταθερή βελτίωση των επιδόσεων της Ελλάδας στην καινοτομία αποτυπώνει ο "Ελληνικός Χάρτης Καινοτομίας 2010", η έκθεση του Κέντρου Καινοτομίας της Microsoft, που εκδόθηκε για δεύτερη συνεχή χρονιά υπό την εποπτεία του Δρ Δημήτρη Δενιόζου. Η Ελλάδα εντάσσεται στην ομάδα των μέτριων καινοτόμων χωρών της Ευρώπης, με σημαντική πρόοδο σε τομείς όπως οι δαπάνες για βιομηχανικό σχεδιασμό, η αγορά εξοπλισμού, η κατάρτιση προσωπικού, οι επενδύσεις στην ευρυζωνικότητα και η υιοθέτηση οργανωτικών και εμπορικών καινοτομιών. Χαμηλοί είναι οι δείκτες στην παραγωγή και διάδοση της γνώσης, τη συμμετοχή στις διαδικασίες της παγκοσμιοποίησης και την επένδυση σε καινοτομία προερχόμενη από την έρευνα.

Στόχος της μελέτης είναι να αποτυπώσει τις καινοτομικές επιδόσεις της Ελλάδας, συγκριτικά με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης, και να αναδείξει τα ισχυρά και αδύναμα σημεία της. Η έκθεση βασίζεται σε στοιχεία των European Innovation Scoreboard, Innobarometer, Eurobarometer και Global Entrepreneurship Monitor. Εκτός από σχετικούς δείκτες, καταγράφονται επίσης οι αντιλήψεις της δημόσιας διοίκησης και των επιχειρηματιών για την έρευνα και την καινοτομία.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του "Ελληνικού Χάρτη Καινοτομίας 2010", η σημαντικότερη βελτίωση παρουσιάζεται στη συμμετοχή του πληθυσμού στη δια βίου μάθηση, σε επιχειρηματικά κεφάλαια και άλλες ιδιωτικές πιστώσεις, στην πρόσβαση των επιχειρήσεων στις ευρυζωνικές υπηρεσίες, καθώς και στις αιτήσεις για χορήγηση ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και κοινοτικών βιομηχανικών σχεδίων.

Σε ύφεση βρίσκονται οι δείκτες που αφορούν την οικονομία της γνώσης, τις δημόσιες και τις επιχειρηματικές επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη, σε τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών και σε καινοτομία ανεξάρτητη της έρευνας. Η εκπαίδευση και τα επιχειρηματικά κεφάλαια συνεχίζουν να υστερούν συγκριτικά με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Βασική προϋπόθεση για την περαιτέρω βελτίωση της καινοτομίας στην Ελλάδα είναι, σύμφωνα με την έκθεση, η ανάδειξη της έρευνας και της καινοτομίας σε κύριες προτεραιότητες για την έξοδο από την οικονομική κρίση και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας.

Προλογίζοντας την έκδοση, ο Διευθύνων Σύμβουλος της Microsoft Ελλάδας E.J. Stigter επισημαίνει πως, ενώ η Ελλάδα βιώνει την πιο δύσκολη οικονομική συγκυρία της πρόσφατης ιστορίας της, αναδεικνύεται ένα νέο τεχνολογικό πρότυπο, με υπηρεσίες, λογισμικό και συσκευές που συγκλίνουν και, χάρις στο Διαδίκτυο, πραγματοποιούνται άλματα προόδου. Την έκδοση προλογίζουν επίσης ο Υπουργός Οικονομικών Γ. Παπακωνσταντίνου, ο οποίος αναφέρει πως η καινοτομία αποτελεί σήμερα

μονόδρομο για την επιβίωση πολλών επιχειρήσεων, ο Υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας Μ. Χρυσοχοϊδης που υπογραμμίζει πως η οικονομική κρίση επιτάσσει τη λήψη τολμηρών αποφάσεων, καθώς και η Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων Α. Διαμαντοπούλου που τονίζει τον φιλόδοξο αλλά ρεαλιστικό στόχο της ανάπτυξης του "τριγώνου της γνώσης", δηλαδή της παραγωγής γνώσης (έρευνα), της μετάδοσης της γνώσης (εκπαίδευση και δια βίου μάθηση), της ευρύτερης διάχυσης της γνώσης στην κοινωνία και της αξιοποίησής της με οικονομικά ωφέλιμο τρόπο (καινοτομία).

Την έκδοση προλογίζουν επίσης οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας Κ. Χατζηδάκης και Χ. Σταϊκούρας, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών Δ. Δασκαλόπουλος, ο Πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών Κ. Μίχαλης και ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών Ι. Στουρνάρας.

Ελληνικός Χάρτης Καινοτομίας 2010
<http://tinyurl.com/EllinikosXartisKainotomias>

Κέντρο Καινοτομίας Microsoft
<http://www.microsoft.com/hellas/mic/default.msp>

στην υπηρεσία της επιχειρησής σας

Περισσότερα Νέα για Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία
στη διεύθυνση

www.enterprise-hellas.gr/news

Επιχειρηματικά Βραβεία Κούρος 2010

Για 16η συνεχόμενη χρονιά απονεμήθηκαν, στις 23 Νοεμβρίου, τα επιχειρηματικά Βραβεία Κούρος της Λέσχης Επιχειρηματικότητας, που έχουν ως στόχο την ανάδειξη και τη βράβευση των ελλήνων επιχειρηματιών που με τις καινοτομίες τους, την εξωστρέφεια και τη διεθνή τους επέκταση, αλλά και την συμβολή τους στο περιβάλλον, προωθούν την ελληνική ανταγωνιστικότητα σε ένα εξαιρετικά αντίξοο οικονομικό περιβάλλον. Στο πλαίσιο των Βραβείων Κούρος απονεμήθηκαν και τα Βραβεία "Στέλιος Χατζιωάννου για το Επιχειρηματικό Ξεκίνημα της Χρονιάς" και "Green Dreams - Πράσινη Επιχειρηματικότητα".

Το Βραβείο Κούρος 2010 **Ανάπτυξης και Καινοτομίας** έλαβε ο κ. Ι. Καματάκης, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της **MLS Πληροφορική**. Η MLS αναπτύσσει καινοτομικά προϊόντα τεχνολογίας, πολλά από τα οποία είναι μοναδικά στο είδος τους, που βρίσκουν εφαρμογή σε όλα τα πεδία όπου χρησιμοποιούνται υπολογιστικές συσκευές, από την αυτοκίνηση και την εκπαίδευση έως το γραφείο και την ψυχαγωγία. Στις τεχνολογικές πρωτίες της MLS συμπεριλαμβάνονται το πρώτο ελληνικό Cd-rom, το πρώτο ελληνικό dvd-rom, το πρώτο σύστημα αναγνώρισης φωνής, η πρώτη εφαρμογή αυτόματης μετάφρασης, η πρώτη εφαρμογή πλοήγησης στην ελληνική αγορά, το καινοτομικό σε ό,τι αφορά την ενημέρωση για την κίνηση MLS Destinator LiveTRAFFIC, η διεθνής καινοτομία MLS Talk&Drive για τα συστήματα πλοήγησης και, πρόσφατα, για τα κινητά τηλέφωνα iPhone της Apple στην ελληνική και γερμανική αγορά.

Το Βραβείο Κούρος 2010 **Επίδοσης στον Διεθνή Οικονομικό Στίβο** απονεμήθηκε στους κ. Β. Κάτσο και κα Ν. Κάτσο, πρόεδρο και αντιπρόεδρο/διευθύνουσα σύμβουλο της εταιρίας Pharmathen. Η φαρμακοβιομηχανία **Pharmathen** απασχολεί 700 άτομα και το 2009 είχε κύκλο εργασιών 115 εκατ. ευρώ. Ο όμιλος έχει αναδειχθεί ως ο μεγαλύτερος ιδιωτικός φορέας Έρευνας και Ανάπτυξης στην Ελλάδα, με επενδύσεις 20 εκατ. ευρώ. Η εταιρεία, με δύο παραγωγικές μονάδες και τρία ερευνητικά κέντρα σε Ελλάδα και εξωτερικό, αναπτύσσει φαρμακευτικά προϊόντα τα οποία εξάγονται σε περισσότερες από 85 χώρες.

Το Βραβείο Κούρος 2010 **Κοινωνικής Προσφοράς** απονεμήθηκε στον Δ. Καραβέλλη, Διευθυντή της **WWF Ελλάς**, για τις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες που ανέπτυξε η περιβαλλοντική οργάνωση στη Δαδιά, στις Πρέσπες και στην Κερκίνη. Τα βραβεία ανένευσε ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης κ. Θ. Πάγκαλος και ο υπουργός Οικονομικών κ. Γ. Παπακωνσταντίνου. Οι νικητές έλαβαν, συνοδεία των βραβείων, χρηματικό έπαθλο 50.000 ευρώ έκαστος.

Παράλληλα, για τρίτη συνεχή χρονιά, η Λέσχη Επιχειρηματικότητας απένευσε δύο ακόμη βραβεία. Το Βραβείο **"Green Dreams-Πράσινη Επιχειρηματικότητα"**, που επιβραβεύει καινοτόμες επιχειρηματικές δραστηριότητες φιλικές προς το περιβάλλον και συνδιοργανώνεται από τη Λέσχη Επιχειρηματικότητας και το ALBA Graduate Business School, έλαβε ο κ. Β. Νικολόπουλος για το καινοτόμο σύστημα Έξυπνης Μέτρησης και Ανάλυσης Ενεργειακών Καταναλώσεων. Ο κ. Β. Νικολόπουλος, εμπνευστής του συστήματος PLUG ME για την έξυπνη μέτρηση και ανάλυση ενεργειακών καταναλώσεων, κατέχει τρία διπλώματα ευρεσιτεχνίας σε διαδικτυακά πληροφορικά συστήματα διαχείρισης ενέργειας και έχει ιδρύσει την εταιρεία **INTELEN** με πολλές διεθνείς διακρίσεις σε θέματα καινοτομίας. Το βραβείο "Green Dreams-Πράσινη Επιχειρηματικότητα" συνοδεύεται από χρηματικό έπαθλο 3.000 ευρώ.

Το Βραβείο **"Στέλιος Χατζιωάννου για το Επιχειρηματικό**

Ξεκίνημα της Χρονιάς", το οποίο έχει θεσπίσει ο Sir Στέλιος Χατζιωάννου και απονέμεται από το Stelios Philanthropic Foundation και τη Λέσχη Επιχειρηματικότητας, έλαβε ο κ. Δ. Κολλοκοτρώνης, ιδρυτής της **FASMETRICS ΕΠΕ**, της πρώτης τεχνικής εταιρίας μελετών & μετρήσεων ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας στην Ελλάδα. Καταγράφοντας από την ίδρυση της ετήσιους ρυθμούς ανάπτυξης σταθερά πάνω από 100%, η εταιρία σημειώνει σημαντικές επιτυχίες στην ελληνική αλλά και στη διεθνή αγορά, επενδύοντας σε νέες περιοχές όπως η έρευνα στην εφαρμοσμένη μικροηλεκτρονική & ραδιοηλεκτρολογία. Το βραβείο απονέμεται σε επιχειρηματίες κάτω των 40 ετών με τριετή τουλάχιστον επιχειρηματική δράση και συνοδεύεται από έπαθλο ύψους 50.000 ευρώ.

Σημειώνεται ότι οργανωτικός και επιστημονικός συνεργάτης της Λέσχης Επιχειρηματικότητας για τα Βραβεία είναι το ALBA Graduate Business School. Το ALBA Hub for Enterprise and Development (AHEAD), το Κέντρο Επιχειρηματικότητας του ALBA, ανέλαβε να αναλύσει τα δεδομένα των 1.500 μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων και να εντοπίσει νέους επιχειρηματίες, κάτω των 45 ετών, που ενστερνίζονται το ευ επιχείρειν. Οι επιχειρηματίες αυτοί προτείνονται για τα Βραβεία Ανάπτυξης και Καινοτομίας και Επίδοσης στον Διεθνή Οικονομικό Στίβο.

Λέσχη Επιχειρηματικότητας
<http://www.leshiepi.gr>

Βραβείο Στέλιος Χατζιωάννου
<http://www.alba.edu.gr/stelios>
<http://www.stelios.com/entrepreneurship>

Βραβείο "Green Dreams – Πράσινη Επιχειρηματικότητα"
<http://www.alba.edu.gr/greendreams>

MLS Πληροφορική
<http://www.mls.gr/>

Pharmathen
<http://www.pharmathen.gr/>

WWF Ελλάς
<http://www.wwf.gr>

INTELEN
<http://www.intelen.gr/>

FASMETRICS
<http://www.fasmetrics.gr/>

Επιχειρηματική αποστολή ΣΕΠΒΕ και Τεχνόπολης Θεσσαλονίκης στην Κωνσταντινούπολη

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε από τις 2 έως τις 5 Δεκεμβρίου 2010 η επιχειρηματική αποστολή στην Κωνσταντινούπολη που οργάνωσε ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής Βορείου Ελλάδος (ΣΕΠΒΕ) και η Τεχνόπολη Θεσσαλονίκης. Η αποστολή εντάσσεται στην προσπάθεια των δύο φορέων να ενισχύσουν την εξωστρέφεια των μελών τους και πραγματοποιήθηκε με την συνεργασία και στήριξη του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ), μέσα από τη δράση του στο δίκτυο Enterprise Europe Network - Hellas.

Στην επιχειρηματική αποστολή συμμετείχαν 15 επιχειρήσεις και οργανισμοί από τον χώρο των νέων τεχνολογιών, κυρίως από τον χώρο του software, του internet, του hardware και των τηλεπικοινωνιών. Επίσης, εκτός από τον ΣΕΠΒΕ και την Τεχνόπολη Θεσσαλονίκης, συμμετείχε και ο Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη. Καθοριστική για την επιτυχία της αποστολής ήταν η συμμετοχή του Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, μέσω της παρουσίας στην Κωνσταντινούπολη του Αναπληρωτή Υπουργού κ. Σωκράτη Ξυνίδη.

Από τη μεριά των Τούρκων συμμετείχαν περίπου 10 οργανισμοί και επιχειρήσεις από τον χώρο των νέων τεχνολογιών. Ανάμεσά τους, οι TUBISAD και TBV που είναι οι μεγαλύτεροι σύνδεσμοι μεγάλων και μικρομεσαίων επιχειρήσε-

ων πληροφορικής της Τουρκίας, το Πανεπιστήμιο Sabanci, το Πανεπιστήμιο Κωνσταντινούπολης, το Τεχνολογικό Πάρκο ARIS TEKNOKENT και επιχειρήσεις κυρίως software και λύσεων στο internet.

Στην Κωνσταντινούπολη, ο ΣΕΠΒΕ και η Τεχνόπολη υπέγραψαν μνημόνιο συνεργασίας με το TUBISAD και το TBV, που θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις συνεργασίας μεταξύ των εταιρειών πληροφορικής των δύο χωρών. Πραγματοποιήθηκε επίσης επίσκεψη στο Τεχνολογικό Πάρκο που στεγάζει 75 τουρκικές καινοτόμες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολο-

γίας. Έγιναν επαφές ελληνικών και τουρκικών επιχειρήσεων, ενώ γενικότερα δρομολογήθηκε η εκκίνηση μιας διαδικασίας προσέγγισης των δύο πλευρών, ώστε να προκύψουν νέες συνεργασίες.

ΣΕΠΒΕ

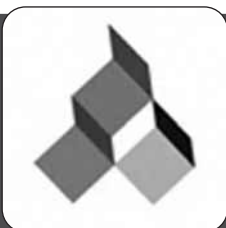
<http://www.sepve.org/>

Τεχνόπολη Θεσσαλονίκης

<http://www.technopolis.gr>

Enterprise Europe Network - Hellas

<http://www.enterprise-hellas.gr/>

www.ekt.gr/enewsletter

eNewsletter "Έρευνα και Καινοτομία"

Διάβαστε προηγούμενα τεύχη – Εγγραφείτε συνδρομητές

Βραβεία L'OREAL-UNESCO για 3 νέες γυναίκες επιστήμονες

Τρεις νέες ερευνήτριες βραβεύθηκαν με τα Ελληνικά Βραβεία 2010 L'OREAL-UNESCO για τις Γυναίκες στην Επιστήμη, σε τελετή που πραγματοποιήθηκε στις 22 Νοεμβρίου, στην Αθήνα, παρουσία της πανεπιστημιακής και ερευνητικής κοινότητας και εκπροσώπων της Πολιτείας. Πρόκειται για τη Δρ Ελένη Μακαρώνα, ερευνήτρια στο Ινστιτούτο Μικροηλεκτρονικής του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών, τη Δρ Χριστίνα Πιπέρη, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Εργαστήριο Βιολογικής Χημείας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, και τη Δρ Γεωργία Σαλιαντή, Λέκτορα στο Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Τα Ελληνικά Βραβεία L'OREAL-UNESCO απονέμονται σε ερευνήτριες μέχρι 38 ετών που δραστηριοποιούνται σε πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα της Ελλάδας, στους τομείς των Βιοεπιστημών και των Φυσικών Επιστημών, και ξεχωρίζουν για το ερευνητικό τους έργο, τις ικανότητές τους και την αφοσίωσή τους στην επιστήμη. Στόχος των Βραβείων, που εντάσσονται στο ομώνυμο διεθνές πρόγραμμα και συνοδεύονται με οικονομική ενίσχυση 10.000 ευρώ το καθένα, είναι η ηθική επιβράβευση και η προβολή του ερευνητικού έργου, καθώς και η ενθάρρυνση των νέων επιστημόνων στη συνέχιση της ερευνητικής τους σταδιοδρομίας.

Οι ερευνήτριες επιλέχθηκαν από 5μελή Επιτροπή διακεκριμένων καθηγητών, με αυστηρά κριτήρια και διεθνή πρότυπα. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κρίσης καθηγητής Νίκος Χατζηχρηστάκης υπογράμμισε πως "οι γυναίκες εξακολουθούν να αποτελούν μόλις το ένα τέταρτο των ερευνητών παγκοσμίως και είναι πολύ λίγες αυτές που δραστηριοποιούνται στα επίπεδα λήψης αποφάσεων ή καθορίζουν τα ερευνητικά προγράμματα. Γι' αυτό είναι πολύ σημαντικό να προβάλλονται μέσω της συνεργασίας L'OREAL-UNESCO". Η πρόεδρος της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO Αικατερίνη Τζιτζικώστα συμπλήρωσε πως οι βραβευμένες αποτελούν πρότυπα για μια νέα γενιά γυναικών επιστημόνων, μια γενιά που θα προάγει την Επιστήμη και θα βελτιώσει την επιρροή των γυναικών.

Από το 2006 έως σήμερα έχουν τιμηθεί με τα Ελληνικά Βραβεία 14 ερευνήτριες. Οι φετινές νικήτριες είναι:

Δρ Ελένη Μακαρώνα: Καινοτόμες εφαρμογές στη μικρο- και nano- τεχνολογία

Η Δρ Ελένη Μακαρώνα αποφοίτησε από το Τμήμα Φυσικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών το 1998 και έλαβε το μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης και το διδακτορικό της στη Φυσική από το Πανεπιστήμιο Brown (ΗΠΑ) το 2000 και το 2004, αντίστοιχα. Από τον Δεκέμβριο του 2005 εργάζεται στο Ινστιτούτο Μικροηλεκτρονικής του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών "Δημόκριτος", ως Συνεργαζόμενη Ερευνήτρια. Είναι κάτοχος 5 διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και κριτής σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Είναι παντρεμένη και μητέρα δύο παιδιών.

Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν την εφαρμογή της μικρο- και nano-τεχνολογίας για την ανάπτυξη καινοτόμων διατάξεων, όπως έξυπνοι αισθητήρες για την έγκαιρη και αξιόπιστη διάγνωση ασθενειών και την ανίχνευση επικίνδυνων ουσιών, νανογενήτριες που συλλέγουν ενέργεια από το περιβάλλον για την αντικατάσταση των μπαταριών, αλλά και την ανάπτυξη νέων εναλλακτικών τεχνολογιών για τις μελλοντικές γενιές ηλεκτρονικών διατάξεων, όπως τα μοριακά ηλεκτρονικά.

Δρ Χριστίνα Πιπέρη: Ο ρόλος των πρωτεϊνών σε μεταβολικά νοσήματα

Η Δρ Χριστίνα Πιπέρη είναι πτυχιούχος Ιατρικής Βιοχημείας του Πανεπιστημίου του Surrey, Μεγάλης Βρετανίας (1995) και διδάκτωρ του Τμήματος Παθολογίας του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης, Μεγάλης Βρετανίας (1999). Η Δρ Πιπέρη έλαβε την υποτροφία Gordon Piller studentship από τον οργανισμό Leukaemia Research Fund και πραγματοποίησε μεταδιδακτορική έρευνα στο τμήμα Ιατρικής Βιοχημείας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Νανσού, Γαλλίας (2005). Σήμερα εργάζεται ως Επίκουρη Καθηγήτρια στο Εργαστήριο Βιολογικής Χημείας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Τα έτη 2008-2010, έχει τιμηθεί με βραβεία από την Ελληνική Ενδοκρινολογική Εταιρεία για το ερευνητικό της έργο στη μοριακή βάση του Συνδρόμου των Πολυκυστικών Ωοθηκών. Είναι παντρεμένη και μητέρα δύο παιδιών.

Στόχος της έρευνάς της είναι η διερεύνηση ενδοκυττάρων μηχανισμών δράσης των τελικών προϊόντων γλυκοζυλίωσης σε μεταβολικά νοσήματα όπως το Σύνδρομο των Πολυκυστικών Ωοθηκών και ο Σακχαρώδης Διαβήτης τύπου II.

Δρ Γεωργία Σαλιαντή: Στατιστικά μοντέλα στην ιατρική

Η Δρ Γεωργία Σαλιαντή, είναι πτυχιούχος του Τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών (1999). Έλαβε μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης στην Βιοστατιστική και Επιδημιολογία από το Πανεπιστήμιο Βρυξελλών (2000) και είναι διδάκτωρ του Τμήματος Μαθηματικών, Επιστήμης Υπολογιστών και Στατιστικής του Πανεπιστημίου Μονάχου (2003). Η Δρ Γ. Σαλιαντή εργαζόταν ως μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Medical Research Council στο Cambridge (2003-2006). Σήμερα εργάζεται ως Λέκτορας στο Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Η Δρ Γεωργία Σαλιαντή είναι παντρεμένη.

Η έρευνα της Δρ Σαλιαντή αφορά στην ανάπτυξη πρωτοποριακών στατιστικών μοντέλων για την σύνθεση πληροφορίας από ιατρικά πειράματα και στην μεθοδολογία σύγκρισης, αξιολόγησης και ιεράρχησης της αποτελεσματικότητας των ιατρικών παρεμβάσεων. Η πρόσφατη ερευνητική δραστηριότητά της σε μοντέλα μετά-ανάληψης για την σύγκριση της αποτελεσματικότητας πολυφαρμάκων φαρμακευτικών αγωγών χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα Βραβεία L'OREAL-UNESCO για τις Γυναίκες στην Επιστήμη

Το πρόγραμμα "Ελληνικά Βραβεία L'OREAL-UNESCO για τις Γυναίκες στην Επιστήμη" εντάσσεται στο διεθνές πρόγραμμα L'OREAL-UNESCO το οποίο έχει θεσμοθετηθεί από το 1998 και το οποίο περιλαμβάνει τα Διεθνή Βραβεία και τις Διεθνείς Υποτροφίες. Τα Διεθνή Βραβεία L'OREAL-UNESCO έχουν θεσμοθετηθεί και απονέμονται από το 1998 από τη L'OREAL σε συνεργασία με την UNESCO, με στόχο την προβολή και την ενίσχυση του επιστημονικού έργου των γυναικών σε ολόκληρο τον κόσμο. Πρόκειται για ένα πρωτοποριακό πρόγραμμα βράβευσης ερευνητριών, το μοναδικό στον κόσμο για γυναίκες, το κύρος του οποίου επισφραγίστηκε από το γεγονός ότι 2 επιστήμονες βραβευμένες από αυτό το πρόγραμμα, οι Elisabeth Blackburn και

Από αριστερά: Δρ Γεωργία Σαϊταντή, Δρ Χριστίνα Πιπέρη, Δρ Ελένη Μακαρώνα.

Ada Jonath, έλαβαν το 2009 το Νόμπελ Ιατρικής και Χημείας αντίστοιχα.

Το Διεθνές πρόγραμμα L'OREAL -UNESCO στηρίζει τις γυναίκες επιστήμονες όχι μόνο ηθικά αλλά και οικονομικά. Το κάθε Διεθνές Βραβείο συνοδεύεται με χρηματικό ποσό που αντιστοιχεί σε 100.000 δολάρια, ενώ η κάθε Διεθνής Υποτροφία σε 40.000 δολάρια για 2 χρόνια. Σε συνδυασμό, μάλιστα, με τα εθνικά βραβεία και υποτροφίες που διοργανώνονται σε 35 χώρες, έχουν αναδειχθεί, επιβραβεύσει και υποστηρίξει νέες γυναίκες επιστήμονες παγκοσμίως. Μέχρι σήμερα, μέσα από το πρόγραμμα, έχουν αναγνωριστεί παγκοσμίως περισσότερες από 900 γυναίκες επιστήμονες από τις 5 ηπείρους. Στην Ελλάδα, από το 2006 που θεσμοθετήθηκαν τα Ελληνικά Βραβεία L'OREAL-UNESCO, έχουν βραβευτεί 14 ερευνήτριες.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι χάρη στο Διαδίκτυο, η κοινότητα των Βραβευμένων και των Υποτρόφων έχει ένα πραγματικό διαδικτυακό σπίτι - έναν χώρο έκφρασης και ανταλλαγής απόψεων. Το βασικό σημείο συνάντησης είναι το Agora (agora.forwomeninscience.com), ένα ιστολόγιο που υπάρχει εδώ και πολλά χρόνια και φέτος ανανεώθηκε πλήρως. Περισσότερες από 180 δημοσιεύσεις από 104 γυναίκες μαρτυρούν τη δυναμική ενέργεια αυτής της κοινότητας, την οποία μπορείτε επίσης να βρείτε στη σχετική σελίδα του προγράμματος στο Facebook. Η σελίδα δημιουργήθηκε τον Σεπτέμβριο και απέ-

κτησε γρήγορα περισσότερα από 2.300 μέλη. Αποτελεί τη σελίδα με τα περισσότερα μέλη στο Facebook για τις γυναίκες στην Επιστήμη. Οι εκδηλώσεις του προγράμματος αναρτώνται επίσης στο Twitter, όπου τα μέλη ξεπερνούν τα 750. Η τελευταία προσθήκη στην παρουσία του προγράμματος στο Διαδίκτυο είναι το κανάλι "Για τις Γυναίκες στην Επιστήμη" που δημιουργήθηκε στο YouTube στα τέλη του 2009, και το οποίο έχει προβληθεί περισσότερες από 710.000 φορές μέσα σε λίγους μόνο μήνες.

Πρόγραμμα L'OREAL-UNESCO για τις Γυναίκες στην Επιστήμη

<http://www.forwomeninscience.com/>

Ελληνική Εθνική Επιτροπή UNESCO

<http://www.unesco-hellas.gr/>

Agora

<http://agora.forwomeninscience.com/>

Facebook

<http://www.facebook.com/pages/forwomeninscience>

Youtube

<http://www.youtube.com/forwomeninscience>

Twitter

<http://twitter.com/4womeninscience>

**ΚΑΙΝΟ
ΤΟΜΙΑ**

ΕΡΕΥΝΑ &
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

www.ekt.gr/kainotomia

Περιοδικό "Καινοτομία, Έρευνα και Τεχνολογία"

Διάβαστε προηγούμενα τεύχη – Εγγραφείτε συνδρομητές

Ξεφυλλίστε το περιοδικό!

Κατανόηση μηχανισμών μνήμης στον εγκέφαλο με χρήση υπολογιστικών μοντέλων

Μια σημαντική μελέτη Ελλήνων ερευνητών στον τομέα της Βιολογίας δημοσιεύθηκε πρόσφατα στο διεθνές επιστημονικό περιοδικό PLoS Computational Biology (Δεκέμβριος 2010). Οι ερευνητικές δραστηριότητες του Εργαστηρίου Υπολογιστικής Βιολογίας του Ινστιτούτου Μοριακής Βιολογίας & Βιοτεχνολογίας του Ιδρύματος Τεχνολογίας & Έρευνας (IMBB/ITE), με επικεφαλής την Δρ Παναγιώτα Ποιράζη, έδειξαν, χρησιμοποιώντας υπολογιστικά μοντέλα, ότι ένα νευρικό κύτταρο του εγκέφαλου έχει την δυνατότητα να αναγνωρίσει χωρικές και χρονικές διαφορές σε εισερχόμενα ερεθίσματα και να τις κωδικοποιήσει στην απόκρισή του.

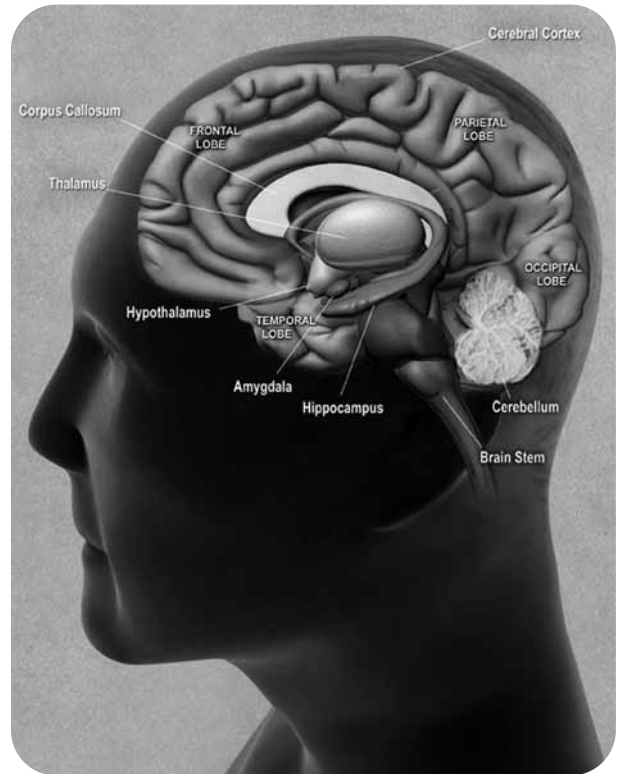
Τα ευρήματα αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά, καθώς προβλέπουν ότι ένα και μόνο κύτταρο είναι ικανό να αναγνωρίσει χαρακτηριστικά της προέλευσης ενός μνημονικού ερεθίσματος, να κωδικοποιήσει τα χαρακτηριστικά αυτά στην απόκρισή του μέσω ριπών, χρησιμοποιώντας δηλαδή ένα χρονικό κώδικα, και να τα αναμεταδώσει σε πιο σύνθετες περιοχές του εγκέφαλου, κάτι που μέχρι στιγμής θεωρείται ιδιότητα ενός μεγάλου κυκλώματος νευρικών κυττάρων. Η εργασία αυτή αποκαλύπτει για πρώτη φορά τις ικανότητες ενός πυραμιδικού κυττάρου στον εγκέφαλο για επεξεργασία και κωδικοποίηση σύνθετων πληροφοριών, το εύρος των οποίων δεν είχε εκτιμηθεί στο παρελθόν.

Η έρευνα αυτή συνεισφέρει σημαντικά στην κατανόηση των μηχανισμών λειτουργίας του ιππόκαμπου, μιας περιοχής που εμπλέκεται σε πολλά είδη μνήμης. Επιπλέον, βοηθάει στην κατανόηση των συμπτωμάτων απώλειας μνήμης που εμφανίζονται λόγω γήρανσης ή νευροεκφυλιστικών ασθενειών όπως Alzheimer και Parkinson. Τα αποτελέσματα και οι προβλέψεις της μελέτης μπορούν να βρουν χρήση εφαρμογή στον ευρύτερο τομέα της νευρομορφικής μηχανικής (neuromorphic engineering) και της νευροπροσθετικής (neuroprosthetics) για την κατασκευή συνεντυγμένων ψηφιακών δικτύων, τα οποία μιμούνται και αναπαράγουν την εγκεφαλική μικροανατομία.

Ο ιππόκαμπος είναι μια εγκεφαλική περιοχή η οποία συγκεντρώνει μεγάλο ερευνητικό ενδιαφέρον, λόγω της εμπλοκής της σε διεργασίες μνήμης και μάθησης. Η περιοχή Cornus Ammonis 1 (CA1) αποτελεί την έξοδο του ιππόκαμπου και οι πυραμιδικοί νευρώνες σε αυτή την περιοχή είναι οι κύριες μονάδες επεξεργασίας και αναμετάδοσης πληροφορίας προς ανώτερες περιοχές του φλοιού.

Η Δρ Π. Ποιράζη και η Δρ Ελευθερία Πισσαδάκη (πρώην διδακτορική φοιτήτρια και τώρα επισκέπτη ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης) ανέπτυξαν ένα λεπτομερές μοντέλο ενός CA1 πυραμιδικού νευρώνα και χρησιμοποίησαν το μοντέλο για να διερευνήσουν κατά πόσο η χωρική τοποθέτηση των εισερχόμενων ερεθισμάτων καθώς και η χρονική τους συσχέτιση μεταφέρονται στα επόμενα κύτταρα. Συγκεκριμένα, η έρευνα των δύο επιστημόνων έδειξε ότι η χρονική διαφοροποίηση δύο εισερχόμενων ερεθισμάτων λειτουργεί ως διακόπτης, μεταβάλλοντας την απόκριση του κυττάρου από αργή ρυθμική σε έντονη παλμική (με ρίπους): ερεθίσματα με μεγάλες χρονικές διαφορές οδηγούν σε μείωση της απόκρισης του κυττάρου, ενώ συγχρονισμένα ή χρονικά συσχετισμένα ερεθίσματα ενισχύουν την απόκριση οδηγώντας στην εμφάνιση ριπών.

Σύμφωνα με την Π. Ποιράζη, η σπουδαιότητα της ανακάλυψης αυτής έγκειται στο ότι ο χρονικός αυτός διακόπτης πιθανώς να λειτουργεί ως αισθητήρας αναγνώρισης μνημών: αισθητηριακή πληροφορία στην οποία ο οργανισμός έχει εκτεθεί στο παρελ-

θόν, όπως π.χ. η εικόνα ενός γνωστού αντικείμενου εντοπίζεται γρήγορα από την CA1 περιοχή (τα ερεθίσματα φτάνουν συγχρονισμένα) και οδηγεί σε ενίσχυση της απόκρισης του κυττάρου, σηματοδοτώντας την αναγνώριση προϋπάρχουσας μνήμης. Αντιθέτως, άγνωστα αισθητηριακά ερεθίσματα δεν αναγνωρίζονται από την CA1 περιοχή (η χρονική καθυστέρηση υπεισέρχεται ως συνέπεια της διαδικασίας αναζήτησης αντίστοιχων μνημών) και σηματοδοτούν τη μείωση της απόκρισης του κυττάρου, ώστε κάποια άλλη περιοχή να ενεργοποιηθεί για τη κατοχύρωση της νέας μνήμης. Η υπόθεση αυτή, η οποία πηγάζει από τις προβλέψεις του μοντέλου, είναι σε συμφωνία με συναφή βιβλιογραφία και αναμένει πειραματική επιβεβαίωση.

Επίσης, ένα σημαντικό εύρημα της εργασίας των Ελληνίδων ερευνητριών αφορά τον τρόπο με τον οποίο αυτού του είδους πληροφορίες κωδικοποιούνται στον εγκέφαλο. Σύμφωνα με το υπολογιστικό μοντέλο, ένας CA1 πυραμιδικός νευρώνας χρησιμοποιεί ένα χρονικό κώδικα, αποτελούμενο από τις χρονικές καθυστερήσεις μέχρι την έναρξη της απόκρισης του και ανάμεσα στα δυναμικά ενεργείας των ριπών, για να μεταφέρει πληροφορία για τη χρονική συσχέτιση αλληλ και τη χωρική τοποθέτηση των εισερχόμενων ερεθισμάτων του κατά μήκος των δενδριτών του.

i Εργαστήριο Υπολογιστικής Βιολογίας, IMBB/ITE
<http://www.imbb.forth.gr/people/poirazi/index.html>

"Encoding of Spatio-temporal Input Characteristics by a CA1 Pyramidal Neuron Model", PLoS Computational Neuroscience, December 2010
<http://www.ploscompbiol.org/doi/pcbi.1001038>

Ελληνικά "ηλιακά καύσιμα" με χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας

Με 1,75 εκατ. ευρώ για έρευνα στον τομέα των ηλιακών καυσίμων θα χρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ERC) ο Δρ Αθανάσιος Γ. Κωνσταντόπουλος, Διευθυντής του Ινστιτούτου Τεχνικής Χημικών Διεργασιών του Εθνικού Κέντρου Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ). Πρόκειται για το έργο ARMOS που εντάσσεται στο ιδιαίτερα ανταγωνιστικό πρόγραμμα ΙΔΕΕΣ του 7ου Προγράμματος Πλάσιου που επιβραβεύει την άριστη ευρωπαϊκή έρευνα σε πρωτοποριακούς τομείς αιχμής για εφαρμογές του μέλλοντος.

Ο Δρ. Αθ. Κωνσταντόπουλος.

Ο Δρ Αθανάσιος Γ. Κωνσταντόπουλος είναι Διευθυντής του Ινστιτούτου Τεχνικής Χημικών Διεργασιών και μέλος του ΔΣ του ΕΚΕΤΑ, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Χημικών Μηχανικών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και μέλος του Δ.Σ. της Αλεξάνδρειας Ζώνης Καινοτομίας Α.Ε. Το ερευνητικό έργο, που θα χρηματοδοτηθεί από το ERC, έχει τον τίτλο ARMOS-Advanced Multifunctional Reactors for Green Mobility and Solar Fuels (Προηγμένοι Πολύ-λειτουργικοί Αντιδραστήρες για Πράσινη Κινητικότητα και Ηλιακά Καύσιμα) και αφορά την ανάπτυξη "ηλιακών καυσίμων" με ουδέτερο ή και μηδενικό αποτύπωμα άνθρακα, χρησιμοποιώντας ως πρώτες ύλες νερό, διοξείδιο του άνθρακα και ηλιακή ενέργεια. Η ερευνητική προσέγγιση βασίζεται σε επιστήμες και τεχνολογίες υλικών, αντιδραστήρων και προσομοίωσης που έχει αναπτύξει ο Δρ. Α. Κωνσταντόπουλος, τα τελευταία 20 χρόνια, στην επιστημονική περιοχή των καταλυτικών αντιδραστήρων για την αντιμετώπιση των εκπομπών καυσαερίων κινητήρων. Το πεδίο επεκτείνεται πλέον στον τομέα των ηλιοθερμολημικών αντιδραστήρων, που αποτελούν μια αναδυόμενη και ιδιαίτερα σημαντική περιοχή της επιστήμης και της τεχνολογίας για την πράσινη ανάπτυξη.

Ο Δρ. Α. Κωνσταντόπουλος έχει αποσπάσει ήδη πολλές διακρίσεις, όπως το Βραβείο Descartes (2007), το Διεθνές Βραβείο "International Partnership for the Hydrogen Economy" (2006) και το Διεθνές Βραβείο "Global 100 Ecotech" (EXPO 2005) για την τεχνολογία πράσινης ενέργειας HYDROSOL, η οποία επεκτείνεται και διευρύνεται με το νέο έργο ARMOS. Το έγκυρο περιοδικό New Scientist (Αύγουστος 2010) αναφέρθηκε ήδη στην προτεινόμενη ερευνητική προσέγγιση ως "The Next Best Thing to Oil". Σημειώνεται ότι το έργο HYDROSOL που αφορά την παραγωγή υδρογόνου από υδρατμούς και ηλιακή ενέργεια, έχει παρουσιαστεί στο "Καινοτομία, Έρευνα και Τεχνολογία" (τ.58) (www.ekt.gr/kainotomia). Στο ίδιο τεύχος φιλοξενείται και συνέντευξη του Δρ. Α. Κωνσταντόπουλου.

Σύμφωνα με την αξιολόγηση της ΕΕ, το ερευνητικό έργο ARMOS αναμένεται να συμβάλει στην επιστημονική εξέλιξη αλλά και την ανάπτυξη της κοινωνίας. Ο Δρ. Α. Κωνσταντόπουλος υπογραμμίζει πως η χρηματοδότηση έρχεται σε μία κρίσιμη περίοδο για την επιστημονική κοινότητα και τη χώρα, ενώ συμπίπτει με τον εορτασμό των 25 χρόνων από την ίδρυση του ΕΚΕΤΑ. Η αναγνώριση αυτή θα δώσει σημαντική ώθηση στις προσπάθειες για περαιτέρω αξιοποίηση της τεχνολογίας με στόχο το ανεξάρτητο και καθαρό ενεργειακό μέλλον στην Ευρώπη. Για περισσότερες πληροφορίες: ΙΤΧΗΔ/ΕΚΕΤΑ, ΤΘ 361, Θέρμη Θεσσαλονίκη 57001, e-mail: agk@cperi.certh.gr, Τηλ. 2310 498112, 498192, Fax 2310 498190.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ERC) ιδρύθηκε το 2005 με αποστολή την προαγωγή της επιστημονικής αριστείας στην Ευρώπη, υποστηρίζοντας και ενθαρρύνοντας τους πλέον άριστους και δημιουργικούς επιστήμονες ώστε να υλοποιήσουν την έρευνα της επιλογής τους. Η επιχορήγηση ERC Advanced Grant, που εντάσσεται στο πρόγραμμα ΙΔΕΕΣ του 7ου ΠΠ, απονέμεται σε έμπειρους ερευνητές με διεθνή αναγνώριση που διεξάγουν υψηλού επιπέδου έρευνα με χαρακτηριστικά διεπιστημονικότητας, σε θέματα αιχμής. Ο ερευνητής μπορεί να προτείνει θέμα της απολύτου επιλογής του το οποίο θα ερευνηθεί σε φορέα υποδοχής που βρίσκεται σε χώρα της Ευρωπαϊκής.

Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης είναι Εθνικό Σημείο Επαφής για το πρόγραμμα ΙΔΕΕΣ. Οι τρέχουσες προκηρύξεις αφορούν την επιχορήγηση έμπειρων ερευνητών (Advanced Grants) με καταληκτικές ημερομηνίες στις 10 Μαρτίου (Επιστήμες Υγείας) και στις 6 Απριλίου 2011 (Κοινωνικο-οικονομικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες). Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνείτε με την κα Χριστίνα Πασκουάλη (τηλ.: 210 7273920, e-mail: cpascual@ekt.gr, <http://helpdesk.ekt.gr>).

Ινστιτούτο Τεχνικής Χημικών Διεργασιών (ΙΤΧΗΔ)/ΕΚΕΤΑ
<http://www.cperi.certh.gr>

ΕΚΕΤΑ-Δελτίο Τύπου (pdf)
http://apt.cperi.certh.gr/html/docs_pdfs/ERC-Advance-Grant-Press-Release-GR.pdf

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας
<http://erc.europa.eu/>

ΕΚΤ - Εθνικό Σημείο Επαφής για το Ειδικό Πρόγραμμα ΙΔΕΕΣ
<http://www.ekt.gr/fp7/ideas/index.htm>

www.ekt.gr/research

Ο ελληνικός δικτυακός τόπος για την έρευνα,
την τεχνολογία και την καινοτομία

Ανοιχτές προκηρύξεις - Καινοτόμες τεχνολογίες - Νέα -
Εκδηλώσεις - Εκδόσεις - Η έρευνα στα ΜΜΕ

Δίκτυο αριστείας Πανεπιστημίων και ΤΕΙ για την ανάδειξη βέλτιστων πρακτικών

Τη δημιουργία ενός Δικτύου Αριστείας που θα χαρτογραφήσει και θα προβάλλει τις βέλτιστες πρακτικές Πανεπιστημίων και ΑΤΕΙ γνωστοποίησε η Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων Άννα Διαμαντοπούλου. Με επιστολή της σε Πρυτάνεις Πανεπιστημίων και Προέδρους ΑΤΕΙ κάλεσε όλα τα ιδρύματα να υποβάλουν, έως τις 15 Μαρτίου 2011, προτάσεις για τη δημοσιοποίηση των επιτευγμάτων τους και τη δημιουργία ενός Ψηφιακού Αρχείου Αριστείας.

Η πρωτοβουλία του Υπουργείου για την υποστήριξη της καινοτομίας, της αριστείας και της προσφοράς στο εκπαιδευτικό σύστημα, μέσα από την ανάδειξη των συντελεστών του, ξεκίνησε ήδη από τον Μάρτιο του 2010. Η πρώτη φάση για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση έχει ολοκληρωθεί, ενώ οργανώθηκε σχετικό πρόγραμμα και για την τριτοβάθμια, για τα Πανεπιστήμια και τα ΑΤΕΙ. Στόχος είναι να προβληθούν οι πραγματικές δυνατότητες του ελληνικού δημόσιου Πανεπιστημίου και να διαμορφωθούν θετικά πρότυπα στην ελληνική κοινωνία.

Το Δίκτυο Αριστείας θα δημοσιοποιεί τα επιτεύγματα των ιδρυμάτων μέσω ειδικής ιστοσελίδας, διαλέξεων, προβολών στην Ελληνική Εκπαιδευτική Τηλεόραση, κ.λπ. Προβλέπεται η θέσπιση ετήσιου Συνεδρίου Προβολής της Αριστείας και κοινοποίηση των αποτελεσμάτων εντός και εκτός Ελλάδας. Το Δίκτυο θα συμβάλει στη συνεργασία και στην εξωστρέφεια των ιδρυμά-

των, στην αξιοποίηση των καινοτόμων ιδεών και στην ανάδειξη των διακεκριμένων μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Το Ψηφιακό Αρχείο Αριστείας, στο οποίο θα έχουν πρόσβαση Έλληνες και ξένοι πολίτες, θα συμπεριλάβει όλα τα επιτεύγματα των ελληνικών Πανεπιστημίων και ΑΤΕΙ. Μια Επιτροπή Ανάδειξης και Προβολής της Αριστείας θα παρακολουθεί την εξέλιξη του έργου, θα το αξιολογεί και θα εφαρμόζει διεθνή πρότυπα.

Κάθε ίδρυμα μπορεί να υποβάλει από 10 έως 40 προτάσεις για επιτεύγματα μελών ΔΕΠ και φοιτητών προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού επιπέδου, τα οποία απορρέουν από ατομική ή ομαδική εργασία. Οι προτάσεις πρέπει να αφορούν τη διδασκαλία, τη βασική ή εφαρμοσμένη έρευνα, τη συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς, κ.ά., και βασική προϋπόθεση είναι να έχουν βραβευθεί από εθνικό ή διεθνή φορέα. Οι προτάσεις θα πρέπει να κατατεθούν, έως τις 15 Μαρτίου, στα ελληνικά και στα αγγλικά. Επισημαίνεται πως έχουν ληφθεί μέτρα για την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων των δημιουργών.

Υπουργείο Παιδείας Διά Βίου Μάθησης
και Θρησκευμάτων
<http://www.minedu.gov.gr>

Στον καθ. Α. Μπαητά το Βραβείο Εξαιρετης Πανεπιστημιακής Διδασκαλίας Β. Ξανθόπουλου-Στ. Πνευματικού

Στον Αριστείδη Μπαητά, Καθηγητή Φιλοσοφίας των Επιστημών της Σχολής Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, απονεμήθηκε το Βραβείο Εξαιρετης Πανεπιστημιακής Διδασκαλίας Βασίλη Ξανθόπουλου - Στέφανου Πνευματικού για το 2010. Η τελετή βράβευσης πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2010 στην αίθουσα της Παλαιάς Βουλής, ενώ το βραβείο παρέδωσε στον κ. Α. Μπαητά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιος. Το έργο του τιμωμένου παρουσίασε ο ομότιμος καθηγητής του ΕΜΠ Θεοδόσης Τάσιος.

Ο Αριστείδης Μπαητάς δίδαξε τα μαθήματα της Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Φυσικών Επιστημών στο ΕΜΠ τα τελευταία τριάντα χρόνια, αλλά και σε άλλα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού (Αθηνών, Βοσπόρου στην Κων/πολη, Πίτσμπουργκ στις ΗΠΑ), ως επισκέπτης καθηγητής. Είναι διευθυντής της σειράς "Φιλοσοφία της Επιστήμης" των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης, καθώς και περιστασιακός συνεργάτης της Αυγής, της Εποχής, αλλά και άλλων εφημερίδων ή περιοδικών.

Εργασίες του έχουν δημοσιευτεί στα Ελληνικά, στα Αγγλικά, στα Γαλλικά, στα Ιταλικά και στα Τουρκικά και έχει τιμηθεί με το Κρατικό Βραβείο Δοκιμίου - Κριτικής (Όψεις και Αντικείμενα Εαυτού, Εστία 2002) Μετά τη βράβεισή του, ο κ. Μπαητάς πραγματοποίησε ομιλία με θέμα "Διδάσκοντας φιλοσοφία στο δημόσιο Πανεπιστήμιο: ο θεσμός, τα πεδία ελευθερίας, τα ασύμμετρα δώρα".

Ο θεσμός του Βραβείου Εξαιρετης Πανεπιστημιακής Διδασκαλίας, μοναδικός θεσμός στην Ελλάδα που επιβραβεύει

ετησίως την αριστεία και την αφοσίωση ακαδημαϊκών δασκάλων στην Πανεπιστημιακή Διδασκαλία, συμπλήρωσε φέτος τα είκοσι χρόνια του. Το Βραβείο θεσπίστηκε από το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ) για να τιμήσει τη μνήμη των ερευνητών του και καθηγητών του Πανεπιστημίου Κρήτης, Βασίλη Ξανθόπουλου και Στέφανου Πνευματικού. Και οι δύο τους υπήρξαν λαμπροί επιστήμονες με διεθνή αναγνώριση και χάθηκαν άδικα το 1990. Η επιλογή του βραβευομένου γίνεται από επιτροπή διακεκριμένων ακαδημαϊκών δασκάλων, που αντιπροσωπεύουν όλες τις κύριες γνωστικές περιοχές της Επιστήμης. Ο κάθε βραβευόμενος, μετά την επιλογή του, γίνεται αυτόματα και μέλος της Επιτροπής.

Βραβείο Εξαιρετης Πανεπιστημιακής Διδασκαλίας Β. Ξανθόπουλου - Στ. Πνευματικού
http://www.forth.gr/index_main.php?c=6&l=g

Δελτίο Τύπου ΙΤΕ
http://www.forth.gr/index_main.php?l=g&c=28&i=185

Χημεία - η ζωή μας, το μέλλον μας: Ένα αφιέρωμα στο διεθνές έτος Χημείας από το ΕΙΕ

Μια σειρά εκδηλώσεων για όλες τις ηλικίες διοργανώνει το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (ΕΙΕ), καθ' όλη τη διάρκεια του Φεβρουαρίου και Μαρτίου, με αφορμή το Διεθνές Έτος Χημείας 2011. Πιο συγκεκριμένα, θα πραγματοποιηθεί έκθεση με τίτλο "Τα Βραβεία Νόμπελ Χημείας (1901-2010)" σε συνεργασία με το Μουσείο της Ελληνικής Συλλογής Νόμπελ, ο Δ' Κύκλος Ομιλιών των Μορφωτικών Εκδηλώσεων "Επιστήμης Κοινωνία" του ΕΙΕ με τίτλο "Χημεία - η ζωή μας, το μέλλον μας", Σεμινάρια Διδακτικής της Χημείας, Διαδραστικά Θεατρικά δρώμενα και πειράματα για παιδιά στα "Κυριακάτικα Πρωινά", προβολές επιστημονικών ντοκιμαντέρ, καθώς και ο διαγωνισμός FameLab.

Ειδικότερα, στον εκθεσιακό χώρο του Ιδρύματος, το Μουσείο της Ελληνικής Συλλογής Νόμπελ σε συνεργασία με το ΕΙΕ διοργανώνει τη διεθνώς μοναδική έκθεση με τίτλο "Χημεία - η ζωή μας, το μέλλον μας. Τα Βραβεία Νόμπελ Χημείας (1901-2010)", την οποία η ΡΑΙ χαρακτήρισε μοναδική ευκαιρία παγκόσμιας επιστημονικής και πολιτιστικής προβολής της Ελλάδας. Για πρώτη φορά διεθνώς, θα παρουσιαστούν χειρόγραφα και επιστολές των Βραβείων Νόμπελ Χημείας, γραμματόσημα και μετάλλια που εκδόθηκαν προς τιμή τους, καθώς και πατέντες από το αγγλικό γραφείο ευρεσιτεχνίας.

Την έκθεση χαιρετίζουν με κείμενά τους 12 παγκοσμίου φήμης και κύρους χημικοί, όλοι τους βραβευμένοι με Νόμπελ Χημείας. Η έκθεση θα λειτουργεί στο ισόγειο του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (Βασ. Κωνσταντίνου 48, Αθήνα) από την 1η Φεβρουαρίου έως τις 10 Μαρτίου 2011 (καθημερινά 10.00-20.00, Σάββατο 10.00-14.00 καθώς και Κυριακή, κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων "Κυριακάτικα Πρωινά"). Παράλληλα, θα πραγματοποιούνται ομιλίες κάθε Τρίτη και Πέμπτη στις 19.30, από 1 Φεβρουαρίου έως 3 Μαρτίου 2011. Το αναλυτικό πρόγραμμα των ομιλιών μπορεί να δει κανείς στον δικτυακό τόπο του ΕΙΕ. Τις ημέρες των ομιλιών θα προβάλεται σειρά επιστημονικών ντοκιμαντέρ σε συνεργασία με το CAID (17.30 - 19.00).

Παράλληλα, διοργανώνονται σεμινάρια Διδακτικής της Χημείας σε συνεργασία με το μεταπτυχιακό πρόγραμμα ΔιΧηNET (Διδακτική της Χημείας και Νέες Εκπαιδευτικές Τεχνολογίες). Τα σεμινάρια αυτά απευθύνονται κυρίως σε καθηγητές Χημείας και γενικά σε εκπαιδευτικούς Φυσικών Επιστημών και θα πραγματοποιηθούν στις 14, 21 & 28 Μαρτίου και στις 4 Απριλίου (18.00-20.00). Στόχους τους είναι η προσέγγιση του μαθήματος της Χημείας μέσω της σύνδεσης του επιστημονικού της περιεχομένου με την καθημερινή ζωή των μαθητών, η ανάδειξη του μαθήματος της Χημείας σε γέφυρα σύνδεσης με άλλες επιστήμες καθώς και σε εργαλείο επιστημονικής προσέγγισης των ενδιαφερόντων τους, όπως τέχνη-σπορ κ.ά.

Αφιερωμένη στο Διεθνές Έτος Χημείας θα είναι και η σειρά εκδηλώσεων του ΕΙΕ "Κυριακάτικα Πρωινά" (ώρα έναρξης 11.00). Σε συνεργασία με το British Council και το μεταπτυχιακό πρόγραμμα ΔιΧηNET θα πραγματοποιηθούν μια σειρά από διαδραστικά θεατρικά δρώμενα και πειράματα που σκοπό έχουν να μεταφέρουν στους νέους και το ευρύτερο κοινό την ομορφιά και φαντασία της επιστημονικής σκέψης και να αποκαλύψουν τη μεγάλη προσφορά της Χημείας στην καθημερινή μας ζωή. Την Κυριακή 20 Φεβρουαρίου θα πραγματοποιηθεί η θεατρική παράσταση από την ομάδα του FameLab "Η μαγεία της Χημείας", καθώς και διαδραστικό/θεατρικό παιχνίδι με τίτλο "Μικροί χημικοί ... σε δράση" από την ομάδα Reactor υπό την καθοδήγηση της θεα-

τρολόγου Έλενας Τιμηλαλέξη. Την Κυριακή 27 Φεβρουαρίου δράση αναλαμβάνουν ερευνητές και μεταπτυχιακοί φοιτητές από το ΕΙΕ, το Τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων ΤΕΙ Αθήνας, η εταιρεία "Anachem Diagnostics" καθώς και καθηγητές και μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με μια σειρά από πειράματα χημείας. Τέλος την Κυριακή 13 Μαρτίου θα πραγματοποιηθούν οι Χημικές Περιηγήσεις, μια σειρά πειραμάτων χημείας για μαθητές, και όχι μόνο, από φοιτητές του ΔιΧηNET.

Τέλος, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων εντάσσεται και ο διαγωνισμός FameLab, ο οποίος βασίζεται στο ομώνυμο επιτυχημένο βρετανικό μοντέλο. Είναι ένας διεθνής διαγωνισμός που διοργανώνει επί σειρά ετών το British Council, με σκοπό την ανάδειξη νέων ταλέντων στην επικοινωνία της επιστήμης. Οι υποψήφιοι έχουν στη διάθεσή τους μόνο τρία λεπτά για να εντυπωσιάσουν τους κριτές, με ένα θέμα διασκεδαστικό, πρωτότυπο και επιστημονικά τεκμηριωμένο. Ο Προκριματικός Γύρος θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 2 Μαρτίου, ενώ ο Μεγάλος Τελικός την Τετάρτη 21 Μαρτίου 2011 (ώρα έναρξης: 19.30).

Σημειώνεται ότι το Διεθνές Έτος Χημείας είναι μια πρωτοβουλία της Διεθνούς Ένωσης Καθαρής και Εφαρμοσμένης Χημείας IUPAC (International Union of Pure and Applied Chemistry), καθώς και της UNESCO, του Εκπαιδευτικού, Επιστημονικού και Πολιτιστικού Οργανισμού του ΟΗΕ. Χημικές Εταιρίες και ερευνητικά και ακαδημαϊκά ιδρύματα σε όλο τον κόσμο διοργανώνουν εκδηλώσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, με στόχο να αυξηθεί η παγκόσμια αναγνώριση της Χημείας για την κάλυψη των παγκοσμίων αναγκών, να υποκινηθεί το ενδιαφέρον των νέων για τη Χημεία, να εορτασθεί η 100ή επέτειος του βραβείου Nobel Χημείας στη Μαρία Sklodowska Curie και της ίδρυσης της Διεθνούς Ένωσης Χημικών Κοινοτήτων (IACS).

Οι εκδηλώσεις διοργανώνονται από το ΕΙΕ (Ινστιτούτο Θεωρητικής & Φυσικής Χημείας και Ινστιτούτο Οργανικής & Φαρμακευτικής Χημείας), σε συνεργασία με το Μουσείο της Ελληνικής Συλλογής Νόμπελ, το British Council, το μεταπτυχιακό πρόγραμμα ΔιΧηNET, την Ένωση Ελλήνων Χημικών και το CAID.

Η είσοδος θα είναι ελεύθερη για όλες τις εκδηλώσεις, ενώ για τα Σεμινάρια Διδακτικής της Χημείας απαιτείται δήλωση συμμετοχής. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στα τηλέφωνα 210 7273501 και 7273516, στα e-mail: grammar@eie.gr και mkont@eie.gr, και στον δικτυακό τόπο του ΕΙΕ.

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
<http://www.eie.gr>

Διεθνές Έτος Χημείας 2011
<http://www.chemistry2011.org/>

Μουσείο της Ελληνικής Συλλογής Νόμπελ
<http://www.mhnc.gr>

British Council
<http://www.britishcouncil.org/greece>

Μεταπτυχιακό πρόγραμμα ΔιΧηNET
<http://www.chem.auth.gr/dixinet/>

Ένωση Ελλήνων Χημικών
<http://www.eex.gr>

CAID
<http://www.caid.gr>

ΕΚΤ και Δημόσιες Βιβλιοθήκες: Αποτίμηση συνεργασίας - Σχεδιασμός νέων δράσεων

Αξιοποιώντας τις νέες Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) αναπτύσσει εφαρμογές & εργαλεία που συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό των βιβλιοθηκών, και παρέχει ψηφιακές υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των χρηστών τους. Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες κλήθηκαν να αξιολογήσουν τις υπηρεσίες και τη συνεργασία τους με το ΕΚΤ, κυρίως όσον αφορά τη χρήση του συστήματος αυτοματισμού βιβλιοθηκών ΑΒΕΚΤ, με τη συμπλήρωση online ερωτηματολογίου. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και οι νέες δράσεις για την ανάπτυξη και διάθεση ενός ανανεωμένου συστήματος αυτοματισμού βιβλιοθηκών, παρουσιάζονται στο κείμενο εργασίας "Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Δημόσιες Βιβλιοθήκες: Αποτίμηση συνεργασίας - Σχεδιασμός νέων δράσεων" (**διατίθεται online στη διεύθυνση <http://abekt.ekt.gr>**).

Οι βασικοί άξονες των δράσεων του ΕΚΤ προς τις βιβλιοθήκες καθορίζονται από το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας του ΕΚΤ, όπου ορίζεται ο ρόλος και οι υπηρεσίες που παρέχει σε όλες τις βιβλιοθήκες, και από το λογισμικό για τον αυτοματισμό βιβλιοθηκών ΑΒΕΚΤ, το οποίο αναπτύσσει αποκλειστικά το ΕΚΤ από το 1986, παρέχοντας συνεχή υποστήριξη στους χρήστες του συστήματος.

Η συνεργασία του ΕΚΤ με τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ξεκίνησε στα μέσα τις δεκαετίας του 1990 με τη διάθεση του συστήματος ΑΒΕΚΤ 4.0 - σήμερα διατίθεται η έκδοση 5.6. Από το 1999, σε συστηματική πλέον βάση και στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων έργων, το ΕΚΤ συνεργάζεται στενά με τις 45 Δημόσιες Βιβλιοθήκες, οι οποίες, αξιοποιώντας τις εργαλεία και τις υπηρεσίες του ΕΚΤ, έχουν αναβαθμίσει σημαντικά τη λειτουργία τους, προσφέροντας καλύτερες υπηρεσίες στην τοπική κοινωνία.

Στο κείμενο εργασίας αποτυπώνεται για πρώτη φορά η θέση και η αξιολόγηση των Δημόσιων Βιβλιοθηκών για τις υπηρεσίες και τα εργαλεία που παρείχε το ΕΚΤ από το 1999 έως σήμερα. Η αξιολόγηση αυτή είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντική για το ΕΚΤ, καθώς αναγνωρίζεται η μέχρι σήμερα συμβολή του στην οργάνωση, εξέλιξη και παρουσία των Δημόσιων Βιβλιοθηκών. Επιβραβεύονται από τις βιβλιοθήκες οι καινοτόμες τεχνολογικά δραστηριότητες που έχει αναπτύξει, ενώ δικαιώνεται ο σχεδιασμός που προτείνει για το μέλλον των Δημόσιων Βιβλιοθηκών.

Το ΕΚΤ σχεδιάζει τα επόμενα βήματα για την ανάπτυξη και διάθεση ενός ανανεωμένου συστήματος αυτοματισμού βιβλιοθηκών, λαμβάνοντας υπόψη ότι η νέα λειτουργικότητα και η ενσωμάτωση νέων δυνατοτήτων πρέπει να γίνει με τρόπο ομαλό, που να ανταποκρίνεται στις ιδιαιτερότητες των βιβλιοθηκών που χρησιμοποιούν ήδη το σύστημα ΑΒΕΚΤ.

Στο πλαίσιο αυτό δίνεται προτεραιότητα στην αξιοποίηση έντυπου και ψηφιακού περιεχομένου ανεξαρτήτως προέλευσης, στην ανάπτυξη υπηρεσιών περιεχομένου, στην ψηφιακή σύγκλιση των Δημόσιων Βιβλιοθηκών και στην υλοποίηση δράσεων δια βίου μάθησης από τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες. Στον σχεδιασμό αυτό υπάρχει στενή αλληλεπίδραση με τις βιβλιοθήκες και πραγματοποιούνται συζητήσεις και συναντήσεις εργασίας με εκπροσώπους τους, προκειμένου να διαμορφωθεί μία κοινά αποδεκτή πορεία.

Στόχος του ΕΚΤ είναι η νέα έκδοση του ΑΒΕΚΤ να είναι πλατφόρμα

ανοικτού λογισμικού και εργαλείων, που θα καλύπτει τις ανάγκες των Δημόσιων Βιβλιοθηκών, χωρίς να απαιτούνται ιδιαίτερες δαπάνες για εξοπλισμό, τεχνολογία και υποστήριξη. Παράλληλα, οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες που επιθυμούν να λειτουργήσουν σε πιο προωθημένο επίπεδο, θα έχουν αυτή τη δυνατότητα με τη νέα έκδοση του ΑΒΕΚΤ, αξιοποιώντας πιο σύνθετες λειτουργίες και πρότυπα που θα υλοποιεί το νέο λογισμικό.

Είναι κοινά αποδεκτό, τόσο από την πλευρά του ΕΚΤ όσο και από την πλευρά των βιβλιοθηκών, ότι οι συνθήκες σήμερα είναι πιο ώριμες από ποτέ για να γίνουν τα βήματα – κλειδιά που απαιτούνται ώστε να αξιοποιηθεί σε εθνικό επίπεδο η τεχνολογία που έχει κατακτηθεί στο παρελθόν και ο όγκος εργασίας που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα και από τις δύο πλευρές. Αυτές τις νέες ανάγκες των βιβλιοθηκών έρχεται να καλύψει το ΕΚΤ με την εξέλιξη του ΑΒΕΚΤ, δρομολογώντας παράλληλα μια ανοικτή διαδικασία διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς.

Τα κύρια συμπεράσματα του ερωτηματολογίου

Στο πλαίσιο των παραπάνω δράσεων κρίθηκε αναγκαίο να συγκεντρωθούν στοιχεία από τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες, ώστε να καταγραφούν οι θέσεις τους και η εικόνα που έχουν συνολικά για τις υπηρεσίες του ΕΚΤ. Συγκροτήθηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο και απεστάλη στις 45 Δημόσιες Βιβλιοθήκες. Συνολικά απάντησαν 28 βιβλιοθήκες και τα κύρια συμπεράσματα είναι τα ακόλουθα:

- Το **70,24%** των Δημόσιων Βιβλιοθηκών **αξιολογεί τη συνεργασία τους με το ΕΚΤ ως "εξαιρετική/πολύ καλή"**, αναφορικά με:
 - τα σεμινάρια διδασκαλίας και τα εγχειρίδια του ΑΒΕΚΤ,
 - την αξιοποίηση βιβλιοθηκονομικών διατάξεων/κανόνων σε διαδικασίες όπως καταλογογράφηση, αναζήτηση-ανάκτηση, στατιστικά κ.ά.,
 - την καταγραφή δεδομένων της βιβλιοθήκης,
 - την εξοικείωση σε θέματα υπολογιστών,
 - την υποστήριξη βασικής τεχνικής υποδομής και διαδικασιών για τη βιβλιοθήκη,
 - την ανάπτυξη και διάθεση βιβλιοθηκονομικών εργαλείων (Δεκαδική Ταξινόμηση Dewey, Θησαυρός Ελληνικών Όρων κ.λπ.).
- Το **72% θεωρεί "εξαιρετική/πολύ καλή" την έκδοση ΑΒΕΚΤ 5.6**, η οποία συμβάλλει στην καλύτερη λειτουργία και ρύθμιση πρακτικά ζητήματα της βιβλιοθήκης.
- Το **79%** των Δημόσιων Βιβλιοθηκών **θεωρεί "εξαιρετική/πολύ καλή" την υπηρεσία του Κέντρου Υποστήριξης Χρηστών ΑΒΕΚΤ**. Η υπηρεσία συμβάλλει στην έγκαιρη καταγραφή και αντιμετώπιση τεχνικών θεμάτων, στην άμεση επίλυση αποριών που προκύπτουν κατά τη λειτουργία του ΑΒΕΚΤ, στη συνεχή ενημέρωση για αναβαθμίσεις ή διορθώσεις τεχνικών θεμάτων, στην απλοποίηση των διαδικασιών υποστήριξης, στην εξοικονόμηση χρόνου.
- Το **71%** των βιβλιοθηκών **αξιολογεί ως "εξαιρετική/πολύ καλή/καλή" την Διαδικτυακή Εφαρμογή Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης "ΑΒΕΚΤ e-learning"**. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση βελτίωσε την απόδοση του προσωπι-

κού, χωρίς αυτό να απομακρύνεται από τον χώρο εργασίας, εξοικονομώντας πόρους και εργατώρες και συμβάλλοντας στην απρόσκοπτη λειτουργία της βιβλιοθήκης. Το ποσοστό είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό, δεδομένου ότι είναι η πρώτη φορά που το προσωπικό των βιβλιοθηκών έρχεται σε επαφή με εξ αποστάσεως διαδικτυακή εκπαίδευση παρόμοιου περιεχομένου και όγκου.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η επισήμανση κάποιων βιβλιοθηκών ότι μέσω των υπηρεσιών του ΕΚΤ και της υποστήριξης που παρέχει τα τελευταία χρόνια, το προσωπικό των βιβλιοθηκών έμαθε "να συνεργάζεται, να ψάχνει, να διασταυρώνει πληροφορίες, να μη φοβάται την τεχνολογία, να πειραματίζεται και να βλέπει μπροστά, να οραματίζεται καλύτερες βιβλιοθήκες!". Επίσης ότι το ηθιγισμικό συμβάλλει ώστε να ανταποκρίνεται η βιβλιοθήκη με περισσότερη επάρκεια στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας.

Οι βιβλιοθήκες σε ποσοστό 47% τονίζουν ότι πρώτη προτεραιότητα τους από τη συνεργασία με το ΕΚΤ είναι η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος αυτοματισμού για τη βιβλιοθήκη και για την παροχή υπηρεσιών στο κοινό τους.

Καθοριστική είναι επίσης για τις βιβλιοθήκες η υποστήριξη του προσωπικού τους στο σύστημα αυτοματισμού που χρησιμοποιούν, καθώς ποσοστό 43% κατατάσσει την υποστήριξη στη 2η προτεραιότητα της βιβλιοθήκης από το ΕΚΤ. Ακολουθεί ως τρίτη προτεραιότητα, η εκπαίδευση του προσωπικού των βιβλιοθηκών σε ποσοστό 32%.

Το ΑΒΕΚΤ

Το σύστημα αυτοματισμού βιβλιοθηκών ΑΒΕΚΤ (<http://abekt.ekt.gr>) αναπτύχθηκε με σκοπό να συμβάλει στον εκσυγχρονισμό και στην ανάπτυξη των ελληνικών βιβλιοθηκών. Από το 1986, το ΑΒΕΚΤ καλύπτει τις ανάγκες οργάνωσης και εκσυγχρονισμού των ελληνικών βιβλιοθηκών, με εξειδικευμένα εργαλεία λογισμικού και ιδιαίτερα χαμηλό κόστος χρήσης. Το ΑΒΕΚΤ έχει διατεθεί και εγκατασταθεί σε 2.380 βιβλιοθήκες στην Ελλάδα και την Κύπρο, και από το 2000 έως σήμερα, έχουν εκπαιδευτεί περισσότερα από 1.300 άτομα και έχουν διεκπεραιωθεί περισσότερα από 25.000 αιτήματα υποστήριξης χρηστών του ΑΒΕΚΤ.

Οι διαφορετικές εκδόσεις του ΑΒΕΚΤ έχουν αναπτυχθεί στη βάση των εκφρασμένων αναγκών και λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά των ελληνικών βιβλιοθηκών και τις τεχνολογικές εξελίξεις. Όλες οι εκδόσεις υποστηρίζουν τη χρήση διεθνών καθιερωμένων προτύπων και ενσωματώνουν νέα εργαλεία και υποσυστήματα.

Το ΑΒΕΚΤ διαχειρίζεται πολυγλωσσικά βιβλιογραφικά δεδομένα όλων των τύπων (μονογραφίες, περιοδικά, εφημερίδες, εικόνες, video, μουσική κ.ά.), ενώ η διεπαφή χρήστη (user interface) και η ενσωματωμένη Βοήθεια διατίθενται στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Το σύστημα λειτουργεί είτε αυτόνομα σε έναν υπολογιστή, είτε σε δίκτυο, βασιζόμενο στο λειτουργικό σύστημα Windows. Το ΑΒΕΚΤ είναι σχεδιασμένο ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από άτομα με βασικές γνώσεις βιβλιοθηκονομίας και χρήσης υπολογιστών. Η εγκατάστασή του σε έναν υπολογιστή είναι μια τυπική εγκατάσταση λογισμικού σε περιβάλλον Windows. Συνοδεύεται από πλήρη σειρά εγχειριδίων και ενσωματωμένη Βοήθεια.

Το ΑΒΕΚΤ διατίθεται σήμερα στην ανανεωμένη έκδοση 5.6, η οποία αναβαθμίζει τα βασικότερα υποσυστήματα με νέες λειτουργίες για ειδικές και εξατομικευμένες εργασίες των βιβλιοθηκών. Υποστηρίζεται από ηλεκτρονικό κέντρο υποστήριξης χρηστών (<http://abekt.ekt.gr/support>). Η υποστήριξη του συστήματος ΑΒΕΚΤ καλύπτει: α) Τεχνικά θέματα λειτουργίας και χρήσης στο περιβάλλον εγκατάστασής του, πιθανές ενημερώσεις υποσυστημάτων στο πλαίσιο της έκδοσης 5.x., β) Παροχή συμβουλών και διευκρινίσεων για την εφαρμογή και χρήση των λειτουργιών του ΑΒΕΚΤ.

Η εφαρμογή e-learning (<http://abekt.ekt.gr/elearning>) για την εξ αποστάσεως επιμόρφωση των χρηστών του ΑΒΕΚΤ, που λειτουργεί από το 2009, επιτρέπει στις βιβλιοθήκες να εκπαιδεύσουν το προσωπικό τους, χωρίς να χρειάζεται η μετακίνηση των εκπαιδευόμενων στους τόπους διεξαγωγής των σεμιναρίων. Τα σεμινάρια, στα οποία έχουν ήδη συμμετάσχει περισσότερα από 200 άτομα, μπορούν να πραγματοποιούνται άμεσα με όλα τα πλεονεκτήματα της διαδικασίας e-learning, οπότε υπάρχει νέο προσωπικό σε μία βιβλιοθήκη ή όποτε προκύπτει ανάγκη επιμόρφωσης λόγω νέων λειτουργιών του ΑΒΕΚΤ.

www.ekt.gr/diglib

Επισκεφθείτε την Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Επιστήμης & Τεχνολογίας

- 22.000 ηλεκτρονικά περιοδικά • 3.000 ηλεκτρονικά βιβλία
- 100 ηλεκτρονικά λεξικά και εγκυκλοπαίδειες • 82 διεθνείς και ελληνικές βάσεις δεδομένων
- Ψηφιοποιημένες ελληνικές συλλογές • Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών
- Συλλογικός κατάλογος περιοδικών των ελληνικών Ε&Τ βιβλιοθηκών

OpenAIRE: Ανοικτή πρόσβαση στα επιστημονικά αποτελέσματα της ΕΕ

Ανοικτή πρόσβαση στα αποτελέσματα της έρευνας που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση θα έχουν οι ερευνητές, οι επιχειρήσεις, αλλά και ο κάθε πολίτης, χάρη στην υποδομή OpenAIRE (Open Access Infrastructure for Research in Europe) που εγκαινιάσε στις 2 Δεκεμβρίου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε εκδήλωση στο Πανεπιστήμιο της Γάνδης, στο Βέλγιο. Μια ενιαία διαδικτυακή πύλη θα παρέχει δωρεάν πρόσβαση στις επιστημονικές δημοσιεύσεις των Ευρωπαϊκών ερευνητών, οι οποίες προκύπτουν από ευρωπαϊκά έργα, ιδίως στους τομείς της Υγείας, της Ενέργειας, του Περιβάλλοντος, των ΤΠΕ, των Ερευνητικών Υποδομών, των Κοινωνικο-οικονομικών και Ανθρωπιστικών επιστημών και της Επιστήμης στην Κοινωνία.

Στόχος του έργου OpenAIRE είναι να ενισχυθεί η προβολή και η αναγνωρισιμότητα της ευρωπαϊκής έρευνας, καθώς και η αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων προς όφελος της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και της ποιότητας ζωής των Ευρωπαϊκών πολιτών. Πρόκειται για ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της πλήρους και ανοικτής πρόσβασης σε επιστημονικές δημοσιεύσεις που μπορεί να επιτρέψει, παραδείγματος χάριν, σε ασθενείς που πάσχουν από σπάνιες ασθένειες, την πρόσβαση στα πλέον πρόσφατα αποτελέσματα της έρευνας στον τομέα της ιατρικής ή να δώσει τη δυνατότητα στους επιστήμονες να ενημερώνονται σε πραγματικό χρόνο για τις εξελίξεις στον τομέα τους.

Η αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Neelie Kroes, αρμόδια επίτροπος για το Ψηφιακό Θεματολόγιο, δήλωσε σχετικά: "Η εγκαινίαση της υποδομής OpenAIRE σηματοδοτεί ένα πολύ σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της ανοικτής χρήσης των αποτελεσμάτων της έρευνας που χρηματοδοτείται από την ΕΕ, προς αμοιβαίο όφελος. Οι επιστημονικές γνώσεις έχουν τη δύναμη να μεταμορφώνουν τη ζωή μας προς το καλύτερο - είναι εξαιρετικά πολύτιμες για να παραμένουν κλειδωμένες. Επιπροσθέτως, κάθε πολίτης της ΕΕ έχει δικαίωμα πρόσβασης και δικαίωμα να επωφεληθεί από γνώσεις που παράγονται χρησιμοποιώντας δημόσια κονδύλια".

Σύμφωνα με την Maire Geoghegan-Quinn, επίτροπο αρμόδια για την Έρευνα, την Καινοτομία και την Επιστήμη, "Οι επιστήμονες χρειάζονται την πρόσβαση στα ερευνητικά αποτελέσματα προκειμένου να μεγιστοποιήσουν το δυναμικό των μελλοντικών εργασιών στους ίδιους τομείς. Η βιομηχανία και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις χρειάζεται να γνωρίζουν πού να αναζητήσουν τα ερευνητικά αποτελέσματα, προκειμένου να τα αξιοποιήσουν για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Η υποδομή OpenAIRE θα συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση της διακίνησης των επιστημονικών γνώσεων εντός της Ευρώπης και, συνεπώς, στην ανάπτυξη πραγματικής καινοτομίας στην Ένωση".

Αξίζει να σημειωθεί ότι περίπου 2,5 εκατομμύρια ερευνητικά άρθρα δημοσιεύονται σε 25.000 επιστημονικά περιοδικά κατόπιν αξιολόγησης από κριτές, καθώς και σε πρακτικά συνεδρίων σε παγκόσμιο επίπεδο ετησίως. Επί του παρόντος, μόνο το 15%-20% των εν λόγω άρθρων διατίθενται σε αποθετήρια ή επιστημονικά περιοδικά ανοικτής πρόσβασης. Τα υπόλοιπα είναι προσβάσιμα μόνο μέσω του συστήματος "πληρωμής ανά ανάγνωση" ή μέσω συνδρομητικών εντύπων. Η χρηματοδοτούμενη από την ΕΕ υποδομή OpenAIRE σκοπεύει να επιτρέψει την πρόσβαση σε όλες τις επιστημονικές δημοσιεύσεις και δεδομένα που παράγονται από έρευνα χρηματοδοτούμενη από το

7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα (7ο ΠΠ) – και ειδικότερα τις επτά θεματικές περιοχές του 7ου ΠΠ (Υγεία, Ενέργεια, Περιβάλλον, Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών, Ερευνητικές Υποδομές, Κοινωνικο-οικονομικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες, Επιστήμη στην Κοινωνία), που συγκεντρώνουν το 20% του συνολικού προϋπολογισμού και έχουν σημαντικό κοινωνικό αντίκτυπο για τους Ευρωπαίους πολίτες. Επίσης, αφορά τα έργα που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (Ειδικό Πρόγραμμα ΙΔΕΕΣ του 7ου ΠΠ).

Οι ερευνητές που χρηματοδοτούνται από τα παραπάνω προγράμματα έχουν πλέον την υποχρέωση να δημοσιοποιούν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους σε κάποιο αποθετήριο ανοικτής πρόσβασης, σε διάστημα 6-12 μηνών μετά την αρχική τους δημοσίευση. Έτσι, τα αποτελέσματα της επιστημονικής έρευνας θα είναι προσβάσιμα από όλους, μέσω του Διαδικτύου. Το OpenAIRE φιλοδοξεί επίσης να οδηγήσει σε νέους τρόπους ευρετηρίασης, σχολιασμού, κατάταξης και σύνδεσης ερευνητικών αποτελεσμάτων, καθώς και σε νέες μεθόδους αυτοματισμού της όλης διαδικασίας. Αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει και το έναυσμα για την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών, οι οποίες θα αξιοποιούν περαιτέρω την υποδομή πληροφοριών την οποία παρέχει το OpenAIRE.

Το OpenAIRE έχει αναπτύξει τις κατάλληλες τεχνολογικές υποδομές και τους μηχανισμούς υποστήριξης για τον εντοπισμό, την απόθεση, την πρόσβαση και την παρακολούθηση άρθρων που έχουν προέλθει από χρηματοδότηση της ΕΕ. Παρέχει, επίσης, εργαλεία και υπηρεσίες όπως το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ηλεκτρονικής Υποστήριξης, τα Εθνικά Κέντρα Ανοικτής Πρόσβασης (National Open Access Desks) και υπηρεσίες διαχείρισης επιστημονικών δεδομένων.

Το έργο ξεκίνησε τον Δεκέμβριο του 2009 και έχει διάρκεια 3 έτη. Συμμετέχουν σε αυτό 38 φορείς από 27 ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίοι διαθέτουν υψηλή τεχνολογία σε υποδομές για την Ανοικτή Πρόσβαση στη γνώση, με συντονιστή το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) συμμετέχει στο έργο ως Κέντρο Ανοικτής Πρόσβασης για την Ελλάδα. Με τον ρόλο αυτό, το ΕΚΤ θα συνδράμει το επόμενο διάστημα τους Έλληνες επιστήμονες να καταθέσουν τις δημοσιεύσεις τους σε αποθετήρια ανοικτής πρόσβασης.

i OpenAIRE
<http://www.openaire.eu/>

Open access pilot in FP7
http://ec.europa.eu/research/science-society/open_access

European e-Justice: Ένας ηλεκτρονικός νομικός σύμβουλος για πολίτες και επαγγελματίες

Μια διαδικτυακή πύλη για τη δικαιοσύνη εγκαινίασε πρόσφατα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προσφέροντας ένα χρήσιμο ηλεκτρονικό εργαλείο σε πολίτες, επιχειρήσεις και επαγγελματίες του νομικού χώρου. Μέσω της Ευρωπαϊκής Πύλης για την Ηλεκτρονική Δικαιοσύνη (European e-Justice portal) μπορεί κάποιος να ενημερωθεί για τους νόμους και τις πρακτικές που ισχύουν στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ και να λύσει τις απορίες του σχετικά με νομικά ζητήματα διασυνοριακού χαρακτήρα.

Η Ευρωπαϊκή Πύλη για την Ηλεκτρονική Δικαιοσύνη διατίθεται σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ και, πέρα από το να προσφέρει νομική πληροφόρηση σε πολίτες και επαγγελματίες μέσα από τις 12.000 και πλέον σελίδες περιεχομένου της, ενισχύει την αμοιβαία κατανόηση των διαφόρων νομικών συστημάτων, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία ενός ενιαίου χώρου δικαιοσύνης.

Μεταξύ άλλων, οι χρήστες της διαδικτυακής πύλης μπορούν να βρουν απαντήσεις για την αντιμετώπιση καταστάσεων της καθημερινής ζωής, όπως είναι το διαζύγιο, ο θάνατος, οι νομικές διαφορές ή ακόμη και η αλλαγή κατοικίας. Μπορούν να αναζητήσουν δικηγόρο σε άλλη χώρα, να αποφύγουν δαπανηρές διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίων χάρη στην προσφυγή σε διαμεσολάβηση, να πληροφορηθούν πώς μπορούν να ασκήσουν αγωγή, ποιου κράτους μέλους το δικαιο εφαρμόζεται σε μια συγκεκριμένη υπόθεση, κατά πόσον δικαιούνται νομική συνδρομή κ.ά.

Παράλληλα, οι επιχειρήσεις μπορούν να βρουν πληροφορίες σχετικά με μητρώα επιχειρήσεων, μητρώα αφερεγγυότητας (μητρώα πτωχεύσεως) και κτηματολόγια σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών, μπορούν να αναζητήσουν κατευθυντήριες γραμμές και πληροφορίες σχετικά με τις διασυνοριακές διαδικασίες και πιθανά οικονομικά ζητήματα που μπορεί να ανακύψουν σε αυτές, αλλά και γενικές πληροφορίες σχετικά με τους δημόσιους διαγωνισμούς και τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στον τομέα της αστικής και ποινικής δικαιοσύνης.

Τέλος, οι δικηγόροι, οι συμβολαιογράφοι και οι δικαστές μπορούν να ανατρέχουν σε νομικές βάσεις δεδομένων, να αναζητούν πληροφορίες σχετικά με τα είδη και την οργάνωση των νομικών επαγγελμάτων σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών, καθώς και σχετικά με τα διάφορα δίκτυα δικαιοσύνης, να επικοινωνούν με συναδέλφους τους μέσω νομικών δικτύων, καθώς και να ενημερωθούν για τις δυνατότητες πραγματοποίησης διασυνοριακών τηλεσυνδιασκέψεων.

Σύμφωνα με την Επιτροπή, η συμμετοχή των δικαστικών και των επαγγελματιών του νομικού χώρου (συμβολαιογράφων, δικηγόρων, δικαστικών επιμελητών, διαμεσολαβητών) έχει καθοριστική σημασία για την επιτυχία της πύλης, και ήδη έχει δρομολογηθεί σειρά δράσεων προς την κατεύθυνση αυτή.

Παραδείγματος χάρη, ήδη καταβάλλονται προσπάθειες για την καθιέρωση Αναγνωριστικού Ευρωπαϊκής Νομολογίας (ECLI), που θα διευκολύνει την πρόσβαση στη νομολογία των κρατών μελών και της ΕΕ, η οποία αναφέρεται σε διασυνοριακές υποθέσεις.

Το επόμενο διάστημα θα προστεθούν στην πύλη νέες πληροφορίες, εργαλεία και λειτουργίες. Από τις αρχές του 2011, θα είναι διαθέσιμα ενημερωτικά δελτία σχετικά με τα δικαιώματα των εναγομένων και των θυμάτων που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ. Τα δελτία αυτά θα περιέχουν, μεταξύ άλλων, πληροφορίες για τις νομικές διαδικασίες που διέπουν τις παραβάσεις των κανόνων οδικής κυκλοφορίας στις διάφορες χώρες. Τα ενημερωτικά αυτά δελτία θα χρησιμεύουν ως βασικό εργαλείο αναφοράς, τόσο για τους επαγγελματίες του νομικού χώρου όσο και τους πολίτες.

Ταυτόχρονα, καταβάλλεται προσπάθεια για να διασφαλισθεί ότι θα υπάρχει, από το 2013 και μετά, ένα εργαλείο το οποίο θα επιτρέπει στους πολίτες να αναζητούν δικηγόρο βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων. Για παράδειγμα, η πύλη θα επιτρέπει σε έναν πολίτη να βρίσκει γερμανομαθή δικηγόρο ο οποίος ειδικεύεται στο οικογενειακό δίκαιο ή στο δίκαιο του διαζυγίου στην Ουγγαρία.

Εξάλλου, αναμένεται να πραγματοποιηθεί ικανοποιητική πρόοδος για τη διευθέτηση ορισμένων ζητημάτων που έχουν ανακύψει σε σχέση με τη διαλειτουργικότητα, σε ολόκληρη την ΕΕ, των εφαρμογών που σχετίζονται με την ηλεκτρονική υπογραφή, την ηλεκτρονική εξακρίβωση της ταυτότητας και τις ηλεκτρονικές πληρωμές. Η εξεύρεση λύσεων στα θέματα αυτά αποτελεί προϋπόθεση για την πλήρη υλοποίηση αρκετών σχεδίων του τομέα της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, όπως είναι η ευρωπαϊκή διαταγή πληρωμής και η ευρωπαϊκή διαδικασία μικροδιαφορών.

Ευρωπαϊκή Πύλη για την Ηλεκτρονική Δικαιοσύνη
<https://e-justice.europa.eu/>

**Ανοικτή
Πρόσβαση**
γνώση για όλους

www.openaccess.gr

Ο ελληνικός δικτυακός τόπος για την Ανοικτή Πρόσβαση
Νέα – Εκδηλώσεις – Πολιτικές – Σύνδεσμοι – eGallery

Η Ανοικτή Πρόσβαση στη γνώση στο επίκεντρο του Διεθνούς Συνεδρίου του ΕΚΤ

Οι σύγχρονες τάσεις και οι προκλήσεις του μέλλοντος για την Ανοικτή Πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις, ερευνητικά αποτελέσματα, εκπαιδευτικό περιεχόμενο και δημόσια δεδομένα συζητήθηκαν στο Διεθνές Συνέδριο "Ανοικτή Πρόσβαση: Έρευνα - Εκπαίδευση - Δημόσια Δεδομένα" που διοργάνωσε με επιτυχία το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, στις 16-17 Δεκεμβρίου, στην Αθήνα. Ομιλητές ήταν κορυφαίοι πανεπιστημιακοί, ερευνητές και ανώτατα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης από την Ελλάδα, την Ευρώπη και τις ΗΠΑ.

Το Συνέδριο διοργανώθηκε από το ΕΚΤ, σε συνεργασία με τον οργανισμό SPARC Europe (Scholarly Publishing and Academic Resources Coalition) και την Ένωση Ευρωπαϊκών Ερευνητικών Βιβλιοθηκών (LIBER). Παρευρέθηκαν 200 συνέδριοι πανεπιστημιακοί, ερευνητές, εκπρόσωποι βιβλιοθηκών, επιχειρήσεων και δημόσιων φορέων, οι οποίοι ενημερώθηκαν για τις δυνατότητες που προσφέρει η Ανοικτή Πρόσβαση στην προώθηση της έρευνας και την ενίσχυση της επιστημονικής κοινωνίας, στην ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, την εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία, στη διαφάνεια και τη συμμετοχικότητα των πολιτών. Παρουσιάστηκαν επίσης οι πρωτοβουλίες του ΕΚΤ για τις υποδομές Ανοικτής Πρόσβασης: Αποθετήρια και Επιστημονικά Περιοδικά.

Στο Συνέδριο επισημάνθηκε ο καταλυτικός ρόλος της ελεύθερης διακίνησης της γνώσης σε επιστημονικό, πολιτιστικό, εκπαιδευτικό περιεχόμενο και στα δεδομένα του Δημόσιου Τομέα, με στόχο την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη. Η δέσμευση της ΕΕ να καταστήσει τη γνώση ελεύθερο αγαθό, σύμφωνα και με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, διαφάνηκε τόσο από τις πολιτικές και υποδομές που υποστηρίζουν τη διατήρηση περιεχομένου και την ελεύθερη πρόσβαση σε δεδομένα επιστημονικού και δημόσιου χαρακτήρα (GEANT, e-infrastructure, OpenAIRE, e-PSI Platform), όσο και από τις συντονισμένες δράσεις ευρωπαϊκών οργανισμών για την προώθηση της Ανοικτής Πρόσβασης στην επιστημονική γνώση.

Όσον αφορά την Ελλάδα, στο Συνέδριο παρουσιάστηκε η πλούσια δραστηριότητα σε επίπεδο σχεδιασμού πολιτικής και ανάπτυξης υποδομών στα πανεπιστήμια, τα ερευνητικά κέντρα και τους δημόσιους φορείς, ενώ αναδείχθηκε η μεγάλη πρόοδος που γίνεται στην Ανοικτή Πρόσβαση και την ηλεκτρονική έρευνα στις ανθρωπιστικές επιστήμες. Κοινό σημείο όλων των ομιλιών ήταν ότι βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητα όλων των πρωτοβουλιών είναι ο συντονισμός σε εθνικό επίπεδο, με τη θεσμοθέτηση σχετικών κανονισμών από την πολιτεία και τους φορείς, και η συνεργασία φορέων σε τεχνολογικό επίπεδο για την επίτευξη οικονομικών κλημάκων.

Οι ομιλίες του Συνεδρίου

Σε χαιρετισμό που απέστειλε η Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων **Αννα Διαμαντοπούλου** υπογραμμίζεται ότι τα οφέλη της Ανοικτής Πρόσβασης είναι αδιαμφισβήτητα, όχι μόνο για τους ερευνητές που προβάλλουν το έργο τους, αλλά και για το ευρύτερο κοινωνικό καλό, καθώς όλα τα επιστημονικά επιτεύγματα καθίστανται δημόσιο αγαθό. Η Υπουργός χαρακτήρισε την ενεργό συμμετοχή και συμβολή του ΕΚΤ στην προοπτική αυτή ως εχέγγυο επιτυχίας και ένδειξη του ρόλου που καλείται να διαδραματίσει ως φορέα-καταλύτη που θα επιφέρει αποτελέσματα προστιθέμενης αξίας για τον ευρύτερο χώρο της Έρευνας και Τεχνολογίας.

Κεντρικός ομιλητής του Συνεδρίου ήταν ο **John Willinsky**, καθη-

γητής του Πανεπιστημίου Stanford και διευθυντής του Public Knowledge Project, ευρέως γνωστός και βραβευμένος για το έργο του σχετικά με την Ανοικτή Πρόσβαση (ΑΠ). Ο κ. Willinsky υπογράμμισε τα οφέλη που επιφέρουν σε όλους η Ανοικτή Πρόσβαση, τα Ανοικτά Δημόσια Δεδομένα, το Ανοικτό Εκπαιδευτικό Περιεχόμενο και το Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα, και κάλεσε τις βιβλιοθήκες να τα υιοθετήσουν, καθώς, όπως είπε χαρακτηριστικά, διανύουμε την εποχή της DIY (do-it-yourself) δημοκρατίας. Επισήμανε, επίσης, πως αυτή τη στιγμή στο θέμα της ΑΠ, στην Ευρώπη υπάρχει μεγαλύτερη κινητικότητα απ' ό,τι στις ΗΠΑ.

Στην ομιλία της Γενικής Γραμματέως του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού **Λίνας Μενδώνη**, υπογραμμίζεται πως η ΑΠ στο ελληνικό πολιτιστικό απόθεμα αποτελεί προτεραιότητα του Υπουργείου. Παρουσιάστηκαν τρία έργα στρατηγικής σημασίας: το Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο (θα αποτυπώσει χωρικά και περιγραφικά δεδομένα για 4.500 δημόσια ακίνητα και 15.000 αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία σε ένα πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης γεωγραφικής πληροφορίας), το πρόγραμμα ψηφιακής διαχείρισης και προβολής των Κινητών Μνημείων (όπως αγγεία, νομίσματα, γλυπτά και κοσμήματα) και οι Πολιτιστικοί Ατλαντές (ολοκληρωμένο σύστημα προβολής των σπουδαιότερων μνημείων, μουσείων και πολιτιστικών δραστηριοτήτων).

"Το Αναδυόμενο Οικοσύστημα της Πρόσβασης στη Γνώση" παρουσίασε η **Εύη Σαχίνη**, Προϊσταμένη του Τμήματος Στρατηγικής & Ανάπτυξης του ΕΚΤ, η οποία αναφέρθηκε στις υποδομές και δράσεις του ΕΚΤ για την ΑΠ, στον ρόλο των αποθετηρίων στην καθημερινότητα της ερευνητικής και ακαδημαϊκής κοινότητας, στο ψηφιακό περιεχόμενο ΑΠ για την εκπαίδευση, κ.ά. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στο νέο έργο του ΕΚΤ "Εθνικό Πληροφοριακό Σύστημα Έρευνας και Τεχνολογίας/Κοινωνικά Δίκτυα - Περιεχόμενο παραγόμενο από χρήστες", το οποίο θα αναδείξει την αξία του περιεχομένου, καλύπτοντας ανάγκες διαφόρων ομάδων χρηστών (κυρίως ερευνητές, εκπαιδευτικούς και μαθητές), με εργαλεία web 2.0 και νέες υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας σε υποδομές αποθετηρίων. Όπως υπογράμμισε, μάλιστα, η ΑΠ διαμορφώνει ένα νέο γνωσιακό περιβάλλον, με στοιχεία και λογική οικοσυστήματος, που χαρακτηρίζεται από τη συμμετοχή και τη συνεργασία όλων των χρηστών.

Ο Καθηγητής **Νικόλαος Μήτρου**, Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, παρουσίασε το ελληνικό τοπίο των Πανεπιστημιακών Αποθετηρίων, σημειώνοντας ότι παρά τη σταδιακή αύξηση των αποθετηρίων στα Πανεπιστήμια και τα ΑΤΕΙ το ποσοστό παραμένει μικρότερο του 50%. Ελάχιστα από αυτά αρχειοθετούν επιστημονικές δημοσιεύσεις, κανένα δεν έχει πληρότητα των βασικών τεκμηρίων, ενώ παρουσιάζει πολυμορφία στα μεταδεδομένα. Κρίσιμος παράγοντας για τον εμπλουτισμό τους είναι η θεσμοθετημένη (υποχρεωτική) κατάθεση, ενώ ο τρόπος αρχειοθέτησης και οι μηχανισμοί αναζήτησης/πρόσβασης γίνονται ολοένα και πιο σημαντικοί.

Η Εκτελεστική Διευθύντρια του SPARC Europe **Astrid van Wesenbeeck** παρουσίασε ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες και έργα

για την Ανοικτή Πρόσβαση, καθώς και τις βασικές δράσεις του SPARC Europe. Τόνισε ότι η ΑΠ δεν αποκλείει τα "παραδοσιακά" μέσα της επιστημονικής επικοινωνίας, απλά μεταβάλλει τις σχέσεις και τα οικονομικά συστήματα στον τομέα της επιστημονικής επικοινωνίας. Η παρουσίαση του **Paul Ayris**, Προέδρου της LIBER, εστιάστηκε στην οικονομική διάσταση της ΑΠ, στον ευρωπαϊκό δικτυακό τόπο για τις διδακτορικές διατριβές Ανοικτής Πρόσβασης, στην ενίσχυση της Ευρορεαλα με περιεχόμενο πλήρους κειμένου από ερευνητικές βιβλιοθήκες της Ευρώπης και στον Οδικό Χάρτη για την ΑΠ της Ένωσης Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων LERU.

Ο Υπεύθυνος του προγράμματος Strategic Content Alliance στον οργανισμό Joint Information Systems Committee (JISC) **Stuart Dempster** παρουσίασε τις δράσεις για την Ανοικτή Πρόσβαση στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και τα εμπόδια και τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται. Υπογράμμισε πως στόχος του Strategic Content Alliance είναι να διαμορφώσει το καλύτερο δυνατό περιβάλλον για την αξιοποίηση του ψηφιακού περιεχομένου. Το όραμά του είναι η διαμόρφωση ενός ενιαίου περιβάλλοντος πληροφορίας, όπου οι χρήστες περιεχομένου που προκύπτει με δημόσια χρηματοδότηση θα μπορούν να εισπράττουν την υπεραξία της δημόσιας αυτής επένδυσης.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασε η **Στρογγυλή Τράπεζα "Ανοικτή Πρόσβαση και Ψηφιακή Έρευνα στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες"**, όπου η συζήτηση επικεντρώθηκε στα νέα μοντέλα δημοσίευσης σε ηλεκτρονικά περιοδικά με ΑΠ, στο ακανθώδες θέμα των ψηφιακών μονογραφιών ΑΠ, καθώς και στο ζήτημα των ανοικτών δεδομένων στις ανθρωπιστικές επιστήμες. Συζητήθηκε ακόμη η καταλυτική επίδραση των ΤΠΕ στο παραδοσιακό μοντέλο διεξαγωγής της έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες.

Η δεύτερη ημέρα του συνεδρίου ξεκίνησε με την ενότητα "Ανοικτό Εκπαιδευτικό Περιεχόμενο". Ο **Charles Crook**, καθηγητής Εκπαίδευσης και ΤΠΕ στο Πανεπιστήμιο Nottingham, παρουσίασε την πρόκληση της Ανοικτής Εκπαίδευσης για μαθητές και καθηγητές: την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και του web 2.0 στην εκπαιδευτική διαδικασία σε ένα νέο μαθησιακό περιβάλλον. Παρουσιάζοντας τα συμπεράσματα ερευνών του για την επίδραση του web 2.0 στην εκπαιδευτική διαδικασία, τόνισε ότι κατά την στροφή μας προς περισσότερη ανοικτότητα (openness) στους εκπαιδευτικούς πόρους και την εκπαιδευτική διαδραστικότητα, είναι σημαντικό να υπάρχει αποτίμηση της παρούσας εκπαιδευτικής κουλτούρας και των πρακτικών οι οποίες αποδομούνται.

Στη συνέχεια, η **Κορνηθία Χατζηασλάνη**, Διευθύντρια του Εκπαιδευτικού Τμήματος της Υπηρεσίας Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης, παρουσίασε δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα ανοικτού εκπαιδευτικού περιεχομένου, που περιλαμβάνουν από τον σχεδιασμό εκπαιδευτικού προγράμματος, την έκδοση ειδικού εντύπου και τη δημιουργία εκπαιδευτικής μουσειοσκευής, μέχρι την ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών και την ένταξή τους στο Διαδίκτυο. Παρουσίασε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη ζωφόρο του Παρθενώνα, με έντυπα, μουσειοσκευές και το site parthenonfrieze.gr που αναπτύχθηκε σε συνεργασία με το ΕΚΤ, καθώς και την ψηφιακή εφαρμογή "Αθηνά, η θεά της Ακρόπολης" που αποσκοπεί στη γνωριμία του χρήστη με τις διαφορετικές απεικονίσεις της θεάς σε έργα τέχνης.

Ο **Λάζαρος Μεράκος**, καθηγητής στο Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Πανεπιστημίου Αθηνών, παρουσίασε τις τελευταίες εξελίξεις για Ανοικτά Ψηφιακά Μαθήματα στα ελληνικά Πανεπιστήμια και ΤΕΙ. Όπως είπε χαρακτηριστικά, αυτή τη στιγμή υπάρχουν περισσότεροι από 60 ενεργοί ιστότοποι με περισσότερα από 10.000 διαθέσιμα ψηφιακά μαθήματα (85% ανοικτά). Αναφερόμενος στον ρόλο και τις υπηρεσίες του ακαδημαϊκού δικτύου GUNET, υπογράμμισε την επιτυχημένη λειτουργία της πλατφόρμας Open eClass (eclass.gunet.gr), που αποτελεί ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων.

Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν Υποδομές Ανοικτής Πρόσβασης στην Ευρώπη και την Ελλάδα. Ο **Κωνσταντίνος Γιάννης**, Προϊστάμενος της Μονάδας GEANT & e-Infrastructures (Γενική Διεύθυνση Κοινωνίας Πληροφορίας και Μέσων Επικοινωνίας της Ευρ. Επιτροπής), παρουσίασε τις ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για υποδομές αξιοποίησης επιστημονικών δεδομένων στο πλαίσιο και της Ψηφιακής Ατζέντας. Το έργο OpenAIRE που αφορά την ανάπτυξη αποθετηρίων ΑΠ για τις επιστημονικές δημοσιεύσεις στο πλαίσιο ευρωπαϊκών ερευνητικών έργων παρουσίασε ο **Γιάννης Ιωαννίδης**, καθηγητής στο Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Ακολούθησε η παρουσίαση του **Νεκταρίου Κοζύρη**, Καθηγητή στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του ΕΜΠ, για υποδομές και υπηρεσίες cloud για τη ελληνική ερευνητική και ακαδημαϊκή κοινότητα. Η ενότητα ολοκληρώθηκε με την παρουσίαση "Εθνικό Πληροφοριακό Σύστημα Έρευνας και Τεχνολογίας: Η εξέλιξη των υποδομών Ανοικτής Πρόσβασης - Δράσεις και Προκλήσεις" από τους **Νίκο Χούσο** (Προϊστάμενος Μονάδας Ανάπτυξης Εφαρμογών του ΕΚΤ) και **Παναγιώτη Σταθόπουλο** (Προϊστάμενος Μονάδας Συστημάτων και Δικτύων του ΕΚΤ).

Το Συνέδριο ολοκληρώθηκε με τη συνεδρία για τα Ανοικτά Δημόσια Δεδομένα. Ο **Chris Corbin**, σύμβουλος του έργου European Public Sector Information Platform (ePSIplus), μίλησε για τις πολιτικές που διέπουν τα δημόσια δεδομένα, διεθνώς, και τις δυνατότητες επαναχρησιμοποίησής τους, παρουσιάζοντας συγκεκριμένα παραδείγματα αξιοποίησής τους. Την ελληνική συμμετοχή στην πλατφόρμα ePSIplus και τη σχετική νομοθεσία για τη χορήγηση και την αξιοποίηση πληροφοριών του δημόσιου τομέα παρουσίασε η **Καλλιόπη Αγγελετοπούλου**, σύμβουλος της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Ακολούθησε η ομιλία του **Πρόδρομου Τσιαβού**, EnCoRe Fellow του London School of Economics, ο οποίος έθιξε το πρόβλημα της πνευματικής ιδιοκτησίας στον ψηφιακό κόσμο και παραλήλησε το θέμα των δημοσίων δεδομένων με το περιβαλλοντικό πρόβλημα, υπογραμμίζοντας πως απαιτείται μια αντίστοιχη λύση: διαχωρισμός και επαναχρησιμοποίηση γνώσης, υποδομών και λογισμικού, χρήση συνεργατικών υποδομών, επένδυση σε βιώσιμες και ανοικτές υποδομές και κωδικοποίηση νομοθεσίας με την αρωγή ανοικτών διαβουλεύσεων. Η ενότητα έκλεισε με την ομιλία του **Θεόδωρου Καρούνη**, Συμβούλου του Πρωθυπουργού σε θέματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ο οποίος επισήμανε ότι τα δεδομένα της Δημόσιας Διοίκησης ανήκουν σε όλους τους Έλληνες πολίτες και η ανοικτή πρόσβαση σε αυτά εξασφαλίζει διαφάνεια, λογοδοσία, συμμετοχή και ανάπτυξη. Επίσης, παρουσίασε τα αποτελέσματα της σχετικής διαβούλευσης του open.gov.gr καθώς και την εθνική πύλη γεωχωρικών πληροφοριών geodata.gov.gr.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του Συνεδρίου διοργανώθηκε η εκδήλωση **StatData Camp**, μια ανοικτή συνάντηση εθελοντών, χρηστών και πολιτών που επιθυμούν να ενισχύσουν τα στατιστικά δεδομένα και τη διάδοση της χρήσης τους. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε από την Ομάδα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Πολιτικού Γραφείου του Πρωθυπουργού, το ΕΚΤ και την Ελληνική Εταιρία Ελεύθερου Λογισμικού, με την υποστήριξη της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, η οποία και διέθεσε, για την εκδήλωση, μέρος από τα δεδομένα της.

i Διεθνές Συνέδριο "Ανοικτή Πρόσβαση: Έρευνα-Εκπαίδευση-Δημόσια Δεδομένα" (τα βίντεο και οι παρουσιάσεις των ομιλητών) <http://www.openaccess.gr/conference2010/>

"Αν η δουλειά ενός ερευνητή δεν είναι προσιτή στο κοινό, η διάστασή της ως γνώση χάνεται"

Συνέντευξη με τον **John Willinsky**, Καθηγητή στο *School of Education, Stanford University* & Διευθυντή του *Public Knowledge Project*

Καθηγητής στο *School of Education* του *Stanford University*, καθώς και εμπνευστής του φιλόδοξου *Public Knowledge Project (PKP)*, μιας μη κερδοσκοπικής πρωτοβουλίας για την προώθηση της ελεύθερης πρόσβασης στα αποτελέσματα της δημόσια χρηματοδοτούμενης έρευνας, μέσω της ανάπτυξης καινοτόμων διαδικτυακών εφαρμογών, ο *John Willinsky* ήταν ο πλέον κατάλληλος ως κεντρικός ομιλητής του Συνεδρίου "Ανοικτή Πρόσβαση: Έρευνα-Εκπαίδευση-Δημόσια Δεδομένα" του ΕΚΤ. Η Αγγελική Πανοτάρα είχε μια ενδιαφέρουσα συζήτηση μαζί του για τις επιστημονικές δημοσιεύσεις, το PKP, το *Google Scholar* και, γενικότερα, για το παρόν και το μέλλον της Ανοικτής Πρόσβασης στη γνώση.

Ποια είναι η κατάσταση σήμερα στις ΗΠΑ, την Ευρώπη και τον αναπτυσσόμενο κόσμο, όσον αφορά την Ανοικτή Πρόσβαση (ΑΠ);

Στις αναπτυσσόμενες χώρες, ιδιαίτερα στη Ν. Αμερική, η ΑΠ αποτελεί μια εκπληκτική ιστορία επιτυχίας. Ιδιαίτερα στη Λατινική Αμερική έχει αυξηθεί η πρόσβαση σε έρευνα από τον Βορρά, ενώ πολλά επιστημονικά περιοδικά διανέμονται δωρεάν σε αναπτυσσόμενες και σε φτωχές χώρες μέσω ειδικών προγραμμάτων. Τα μισά από τα περιοδικά που εκδίδονται χρησιμοποιώντας το λογισμικό μας, το OJS (σ.σ.: *Open Journal Systems*), δηλαδή περίπου 4.000 περιοδικά, βρίσκονται σε αναπτυσσόμενες χώρες. Οπότε, οι αναπτυσσόμενες χώρες από τη μια έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση στα αποτελέσματα της έρευνας, αλλά και, χρησιμοποιώντας το OJS, μεταφέρουν τη δική τους γνώση στον υπόλοιπο κόσμο. Έτσι, έχουμε μια πολύ εποικοδομητική, ευοίωνη ανταλλαγή.

Όσον αφορά την Ευρώπη, πιστεύω ότι αυτή τη στιγμή υπάρχουν πολύ καλές εξελίξεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στηρίζει την ΑΠ, χρηματοδοτώντας και αναπτύσσοντας υποδομές και αποθετήρια ΑΠ. Στη Β. Αμερική δεν υπάρχει κάτι αντίστοιχο, αν και υπάρχουν και εκεί εξελίξεις. Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση των ΗΠΑ έχει κάνει το πρώτο της βήμα προς την στήριξη της ΑΠ, μέσω του NIH (*National Institute of Health*). Ένας αριθμός πανεπιστημίων, συμπεριλαμβανομένων των *Harvard, Stanford, MIT, Kansas*, έχουν βοηθήσει αρκετά. Δυστυχώς, όμως, φαίνεται πως αυτό τον καιρό το κίνημα της ΑΠ στην Αμερική έχει επιβραδύνει τους ρυθμούς του αισθητά.

Ποια νομίζετε ότι είναι η βασική διαφορά ανάμεσα στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ, αυτή που κάνει τις ΗΠΑ να επιβραδύνουν στο θέμα της ΑΠ;

Νομίζω πως η βασική διαφορά οφείλεται στο ότι το lobby των εκδοτών είναι πολύ πιο ισχυρό στις ΗΠΑ - αν και πολλοί από τους βασικούς εκδότες που δραστηριοποιούνται στις επιστημονικές εκδόσεις εδρεύουν στην Ευρώπη, π.χ. *Elsevier, Springer* κ.ά. Ο κλάδος είναι πιο καλά οργανωμένος στην Αμερική και απευθύνεται σε μεγαλύτερη αγορά, οπότε διακυβεύονται πολύ περισσότερα χρήματα. Επίσης, η ΕΕ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιουργούν μια αίσθηση συντονισμένης κοινής προσπάθειας, έναν κοινό σκοπό, καθώς και πιο έντονη την ανάγκη για μοίρασμα. Υπάρχουν εύπορα και μη εύπορα κράτη στην ΕΕ και υπάρχει μια αίσθηση υποχρέωσης για αλληλοβοήθεια. Αυτό το πνεύμα είναι πάνω κάτω και το πνεύμα της ΑΠ.

Το *Public Knowledge Project* ξεκίνησε το 1998 σαν μια προσπάθεια να "βελτιώσει την έρευνα με όρους ακαδημαϊκής ποιότητας ως δημόσιο αγαθό". Πώς προέκυψε η ιδέα;

Η ιδέα ξεκίνησε το 1998, εν μέρει εξαιτίας του Διαδικτύου. Όλοι

ήμασταν ενθουσιασμένοι, αλλά χρειαζόταν ένα σημείο εστίασης - ιδιαίτερα στον τομέα της έρευνας. Οπότε η ιδέα ήταν ότι το *Public Knowledge Project* θα βοηθούσε στον διάλογο για να γίνει η έρευνα, η ακαδημαϊκή γνώση, δημόσιο αγαθό. Για να την κάνουμε ελεύθερη πρέπει να παρέχουμε στους αναγνώστες κάποια βοήθεια. Οπότε αναπτύξαμε εργαλεία ανάγνωσης και δουλέψαμε σε αυτό το περιβάλλον ανάγνωσης και ανοικτής πρόσβασης. Παράλληλα, ενδιαφερόμαστε και για την ακαδημαϊκή ποιότητα, να δημοσιεύονται και τα δεδομένα μαζί με τα άρθρα, να υπάρχει ποιότητα στην ευρετηρίαση, έτσι ώστε οι άνθρωποι να βρίσκουν την πληροφορία. Συνεχίζουμε διαρκώς να εξελισσούμε το λογισμικό μας, βάσει ερευνών που διεξάγουμε.

Και πόσο εύκολο ήταν να πείσετε κόσμο να συμμετέχει;

Ήταν πολύ δύσκολο. Το πρώτο πράγμα που έπρεπε να κάνουμε ήταν να αναπτύξουμε το λογισμικό. Μετά χρειάστηκε να επικοινωνήσω προσωπικά με κάθε περιοδικό ξεχωριστά. Στην αρχή η διαδικασία ήταν αργή, πίστευα ότι δεν θα τα καταφέρουμε, αλλά τελικά, σιγά-σιγά, "απογειώθηκε". Αρχίσαμε να έχουμε 1-2 προσθήκες την εβδομάδα, μετά 1-2 προσθήκες την ημέρα. Σήμερα έχουμε 3-4 προσθήκες την ημέρα και ένα μεγάλο δίκτυο ανθρώπων που το στηρίζει. Γενικά, το *Public Knowledge Project* ήταν μια *DIY (Do It Yourself)* πρωτοβουλία, που έγινε γνωστή από στόμα σε στόμα. Είναι πολύ κοντά στο πνεύμα του λογισμικού Ανοικτού Κώδικα, όπου η κοινότητα συμβάλλει, εντοπίζοντας τα προβλήματα του λογισμικού, ή προσφέροντας κώδικα.

Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η συνεισφορά του PKP μέχρι σήμερα και ποια τα μελλοντικά σας σχέδια;

Καταφέραμε να προσφέρουμε έναν εναλλακτικό, εύκολο τρόπο να δημιουργήσει κανείς ένα περιοδικό ΑΠ. Μέχρι σήμερα, 7.500 περιοδικά είχαν την ευκαιρία να δημοσιευθούν στο Διαδίκτυο, να έχουν μια πολύ επαγγελματική παρουσία, να ευρετηριαστούν από το *Google Scholar* και από άλλα μεγάλα ευρετήρια. Με άλλα λόγια, αλλιάξαμε το παιχνίδι. Ακόμα κι αν η δουλειά μας δεν είναι ευρέως γνωστή, με 7.500 περιοδικά σίγουρα έχουμε μεγάλο αντίκτυπο. Το 85% αυτών των περιοδικών είναι ανοικτής πρόσβασης, ενώ 83% από αυτά είναι περιοδικά που δημοσιεύουν με διαδικασία κριτών. Πριν από 10 χρόνια ήταν πολύ δύσκολο να δημοσιεύσεις ένα επιστημονικό περιοδικό. Η σημερινή ευκολία δίνει μια νέα ελευθερία: να είσαι καινοτόμος στον τομέα σου, να ασχοληθείς με καινούριους τομείς.

Στα πιο άμεσα σχέδιά μας είναι να επεκταθούμε στις μονογραφίες. Αυτός είναι ένας παραγνωρισμένος μέχρι σήμερα τομέας, καθώς έρευνες δείχνουν ότι ο αριθμός των μονογραφιών έχει

John Willinsky

μειωθεί αρκετά - και σε αυτό συμβάλλει και το ότι τα τελευταία χρόνια έχουμε εστιάσει στα περιοδικά. Πιστεύω ότι οι μονογραφίες είναι εξίσου σημαντικές, οπότε έχουμε αναπτύξει ένα σύστημα που να τις υποστηρίζει, επιτρέποντας print on demand και ηλεκτρονικές δημοσιεύσεις. Αυτό θα προσφέρει στους ακαδημαϊκούς φορείς μια εναλλακτική, πιο οικονομική μέθοδο να μοιράζονται μεταξύ τους τη γνώση.

Αναφέρατε στην ομιλία σας ότι διανύουμε την "εποχή της DIY δημοκρατίας". Πώς θα λέγατε ότι επηρεάζει αυτό τον τομέα της Γνώσης;

Λέγοντας DIY (φτιάξι' το μόνος σου) εννοώ, για παράδειγμα, το λογισμικό ανοικτού κώδικα. Πλέον παρέχονται σε κάθε ενδιαφερόμενο εργαλεία που δεν θα μπορούσε να φανταστεί κανείς πριν από 10 χρόνια, όπως π.χ. το YouTube που σου επιτρέπει να φτιάξεις το βίντεό σου και να το διαθέσεις σε όλο τον κόσμο. Οπότε, υπό αυτό το πρίσμα, οι άνθρωποι μπορούν να συμμετέχουν στην παραγωγή πολιτισμού και γνώσης. Όταν μιλάμε για ακαδημαϊκή κουλτούρα και ακαδημαϊκή γνώση, η αλληλαγία που έχει επιτελεστεί είναι ότι ξεπεράσαμε την αναγκαιότητα των πολυέξοδων εκδόσεων, αλλά και το να καθορίζουμε ποιος έχει πρόσβαση και ποιος όχι σε αυτή τη γνώση. Είναι δημοκρατικό να μπορείς, μέσα από μια DIY διαδικασία, να έχεις την ευρύτερη δυνατή δημοσίευση, το ευρύτερο δυνατό κοινό, χωρίς να κάνεις εκπτώσεις στην ποιότητα - να έχεις διαδικασία κριτών, καλή ευρετηρίαση, αρχειοθέτηση, διατήρηση. Βέβαια, αν και η διαδικασία είναι DIY, εμείς κάνουμε πολλά για να σε βοηθήσουμε: σου δίνουμε ένα πολύ καλό σφυρί, τα κατάλληλα καρφιά, ένα υπέροχο κομμάτι ξύλο, και σου ανοίγουμε και τις τρύπες, ώστε να μην κάνεις κάποιο λάθος. Είμαστε το IKEA των περιοδικών εκδόσεων.

Αναφέρατε, επίσης, τη συνεργασία σας με το Google Scholar. Θεωρείτε ότι μπορεί να συνδυαστεί αρμονικά η Google με την Ανοικτή Πρόσβαση;

Πολλοί είναι, λογικά, σκεπτικοί και επιφυλακτικοί ως προς αυτή τη συνεργασία, καθώς το Google Scholar είναι μια επιχείρηση. Αν και συνεργάζομαι μαζί τους εδώ και καιρό, πρέπει να ομολογήσω πως το ρίσκο είναι μεγάλο. Φυσικά και έχουμε κάνει κάποιους συμβιβασμούς, αλλά η εποχή δεν είναι κατάλληλη για να είναι κανείς πιουρίστας. Δεν ενδιαφέρομαι για μια συνεργασία με τη Microsoft, για παράδειγμα, γιατί εκεί δεν βλέπω κάποιο κέρδος, ενώ στους συμβιβασμούς που έχουμε κάνει με τη Google υπήρξε κέρδος μια για μας. Χωρίς το Google Scholar δεν θα μπορούσαμε να έχουμε τα ίδια αποτελέσματα. Αυτοί προσφέρουν την ευρετηρίαση. Και στο διαδίκτυο, αν δεν είσαι

ευρετηριασμένος είσαι αόρατος. Τα περιοδικά χρειάζονται ευρετηρίαση και το σύστημα των ευρετηρίων έχουν υπάρξει τόσο μεροληπτικό και ακριβό, κατά τη γνώμη μου, όσο και το εκδοτικό σύστημα. Είναι πολύ σημαντική η δυνατότητα να μπορείς να ψάξεις και να βρεις τη γνώση, και το Google Scholar προσφέρει ποιότητα σε αυτό, έτσι ώστε να μπορείς να βρεις ακριβώς αυτό που ψάχνεις, χωρίς να βρεθείς κατακλισμένος από άσχετες πληροφορίες όπως συμβαίνει π.χ. στο Google. Δεν λέω ότι δεν πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί, καθώς πρόκειται για μια επιχείρηση, αλλά αυτή τη στιγμή υπάρχει μεγάλο πλεονέκτημα στη συνεργασία μας.

Ανοικτή Πρόσβαση και Copyright: υπάρχει αντίθεση ή όχι;

Πιστεύω ότι το Copyright είναι, ως προς τις αρχές του, φιλικό προς την ΑΠ. Το Copyright δεν έχει σχέση με το κόστος των συνδρομών, ή την αξία των μετοχών των μεγάλων εκδοτικών εταιρειών, έχει μόνο σχέση με τα συμφέροντα του συγγραφέα, αλλά και του κοινού. Για τον συγγραφέα-ερευνητή δεν υπάρχει τίποτα πιο σημαντικό από τη φήμη του, και η φήμη του εξαρτάται από τον αριθμό των αναγνωστών του. Οπότε, εφόσον το Copyright προστατεύει τα δικαιώματά του, θα πρέπει να περιλαμβάνει την ΑΠ, να εξασφαλίζει δηλαδή το ευρύτερο δυνατό κοινό. Φυσικά αυτό δεν ισχύει πάντα, γιατί αν μιλάμε για παράδειγμα για κάποιον διάσημο συγγραφέα, τότε σημασία έχουν οι υψηλές τιμές και οι καλές πωλήσεις, αλλά καθώς εμείς αναφερόμαστε σε ερευνητές, των οποίων οι μισθοί καλύπτονται από οργανισμούς και οι οποίοι εκδίδουν ως μέρος αυτών των οργανισμών, το Copyright θα έπρεπε να είναι, και πιστεύω ότι είναι, φίλος μας.

Πείτε μας το πιο δυνατό επιχείρημά σας για το ποιος είναι ο λόγος να εκδώσει κάποιος μια εργασία με Ανοικτή Πρόσβαση.

Υπάρχουν πολλοί λόγοι. Σύμφωνα με έρευνες, μια έκδοση ΑΠ, θα τη διαβάσουν και θα τη χρησιμοποιήσουν περισσότεροι. Αυτό δεν είναι θέμα ματαιοδοξίας, αλλά κύρους και επαγγελματισμού, και παράλληλα μια σημαντική διάσταση της συνεισφοράς σου στη γνώση. Πρωταρχικά, η δουλειά που κάνουμε ως ακαδημαϊκοί και ερευνητές είναι για το δημόσιο καλό. Και τίποτα δεν ανταπεξέρχεται καλύτερα στην έννοια του γενικού καλού, από το να κάνεις τη δουλειά σου δημόσια. Φυσικά είναι γενικό καλό το να βοηθήσεις με την έρευνά σου έναν γιατρό να σώσει έναν ασθενή, αλλά το να κάνεις τη γνώση δημόσια, έτσι ώστε ο ασθενής να έχει πρόσβαση σε αυτή, να μπορέσει να καταλάβει την κατάστασή του, να λάβει υπόψη του τις εναλλακτικές επιλογές που έχει, είναι εξίσου σημαντικό. Αν η δουλειά σου ως ερευνητή δεν είναι προσιτή στο κοινό, τότε η διάστασή της ως γνώση χάνεται. Όσο περισσότεροι άνθρωποι βλέπουν τη δουλειά σου, τόσο πιο ισχυρή είναι η αξίωσή σου ότι παράγεις γνώση.

Πως φαντάζεστε το ακαδημαϊκό εκδοτικό περιβάλλον πέντε χρόνια από τώρα;

Νομίζω ότι οι εμπορικοί εκδότες έχουν αρχίσει να σκέφτονται σοβαρά να χρησιμοποιήσουν μοντέλα ΑΠ και να χρεώνουν π.χ. κάποια αμοιβή για το άρθρο. Οπότε πιστεύω ότι σε πέντε χρόνια η ΑΠ θα είναι ο κανόνας, αν και θα υπάρχουν διαφορετικά μοντέλα ΑΠ. Όσον αφορά τις κυβερνήσεις, η ΕΕ, οι ΗΠΑ, ο Καναδάς και άλλες χώρες εξετάζουν διαφορετικές πολιτικές, οι οποίες όλες αυξάνουν την πρόσβαση. Θα πρέπει να επισημάνουμε, βέβαια, ότι η ΑΠ δεν είναι δωρεάν. Οι άνθρωποι χρειάζονται υπολογιστές, σύνδεση στο διαδίκτυο. Ουσιαστικά μοιράζεται το κόστος της έκδοσης σε όλους όσοι έχουν υπολογιστή. Σύμφωνα με αυτό, δεν περνάμε από το ακριβό στο δωρεάν, περνάμε σε έναν επαναπροσδιορισμό του συστήματος με στόχο την αύξηση της πρόσβασης. Και το διαδίκτυο παρέχει τη δυνατότητα της μεγαλύτερης κυκλοφορίας της γνώσης, αν όχι δωρεάν, με τα ίδια ή λιγότερα χρήματα.

Ηθική και Δεοντολογία στην επιστημονική έρευνα

Οι ραγδαίες και ταχύτατες εξελίξεις στην επιστημονική έρευνα φέρνουν συχνά στην επιφάνεια δεοντολογικά και ηθικά θέματα όπως τα όρια της έρευνας, οι παρεμβάσεις σε ανθρώπινα όντα, η διπλή χρήση ή κατάχρηση των αποτελεσμάτων, η προστασία των προσωπικών δεδομένων, η βιοασφάλεια, η εκμετάλλευση των αναπτυσσόμενων χωρών, κ.ά.

Οι δεοντολογικοί κανόνες και η νομοθεσία που διέπουν τα ζητήματα αυτά, όπως επίσης και η θεσμοθέτηση οργανισμών για την επίβλεψή τους, διαφέρουν σημαντικά από χώρα σε χώρα. Διαφοροποιήσεις εντοπίζονται όμως και ανά επιστημονικό τομέα. Για παράδειγμα, ενώ τα ζητήματα ηθικής εξετάζονται εκτενώς στην ιατρική έρευνα τον τελευταίο μισό αιώνα, οι ερευνητές των κοινωνικών

και ανθρωπιστικών επιστημών, συχνά, δεν γνωρίζουν καν τα πρότυπα που πρέπει να ακολουθήσουν.

Τα τελευταία χρόνια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναπτύσσει σειρά πρωτοβουλιών για τη ολοκληρωμένη αντιμετώπιση όλων αυτών των ζητημάτων, ιδιαίτερα για τα ερευνητικά έργα που χρηματοδοτούνται από το 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα. Η Γενική Διεύθυνση Έρευνας διαθέτει πλέον εξειδικευμένο τμήμα για την αξιολόγηση της ερευνητικής δεοντολογίας και ηθικής που καλύπτει τις προτάσεις όλων των προγραμμάτων. Επιπλέον, εκδίδει οδηγούς και κατευθυντήριες οδηγίες για ερευνητές και αξιολογητές, και διοργανώνει online διαβουλεύσεις και συναντήσεις εργασίας για την ευαισθητοποίηση των Ευρωπαίων ερευνητών.

Τα ειδικά θέματα ηθικής και δεοντολογίας στην έρευνα

Η ηθική και δεοντολογία (ethics) αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της έρευνας, από τη σύλληψη μιας ιδέας έως τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της. Τα πιο συνηθισμένα ζητήματα είναι η συνειδητή συγκατάθεση όσων εμπλέκονται στην έρευνα, η προστασία των προσωπικών δεδομένων, η χρήση πειραματόζωων, η συμμετοχή των αναπτυσσόμενων χωρών στην έρευνα, η έρευνα σε ανθρώπινα βλαστοκύτταρα, καθώς και η διπλή χρήση των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Η "συνειδητή συγκατάθεση" σημαίνει πως όσοι συμμετέχουν σε ερευνητικά έργα θα πρέπει να είναι ενήμεροι σχετικά με τους στόχους της έρευνας, τις πιθανές δυσμενείς επιπτώσεις, τη δυνατότητα άρνησης συμμετοχής ή αποχώρησης, ανά πάσα στιγμή, χωρίς καμία συνέπεια, τη διατήρηση των στοιχείων τους μετά το τέλος της έρευνας, κ.λπ. Καμία παράτρηση για συμμετοχή σε ερευνητικά έργα δεν δικαιολογείται. Η ενημέρωση των συμμετεχόντων σχετικά με την έρευνα πρέπει να γίνει με τρόπο που αποτυπώνεται στη μνήμη τους, π.χ. συνεντεύξεις, παρουσιάσεις βίντεο, κ.ά. Η συγκατάθεση πρέπει να δίνεται από άτομα που μπο-

ρούν ελεύθερα να κατανοήσουν την εργασία και να συμφωνήσουν. "Ευάλωτα" πρόσωπα (φυλάκισμένοι, άτομα με διανοητική καθυστέρηση, ασθενείς με σοβαρές παθήσεις, πολύ μικρά παιδιά, κ.ά.) μπορούν να συμμετέχουν μόνο εάν υπάρχει το κατάλληλο προστατευτικό νομοθετικό πλαίσιο (νομικοί, θεραπευτικοί εκπρόσωποι). Ο τρόπος της συγκατάθεσης διαφοροποιείται ανάλογα με την κουλτούρα και τις παραδόσεις των λαών, π.χ. σε ορισμένες κοινότητες δεν ισχύει η γραπτή συγκατάθεση ή οι γυναίκες δεν έχουν το δικαίωμα να λειτουργούν αυτόνομα, οπότε απαιτούνται μάρτυρες ή εκπρόσωποι, κ.λπ.

Η "προστασία των προσωπικών δεδομένων" αφορά το νόμιμο δικαίωμα, αλλι-

και την κοινή προσδοκία, για προστασία (του απόρρητου) της ιδιωτικής ζωής, ιδιαίτερα σε σχέση με τις νέες τεχνολογίες. Θέματα απορρήτου τίθενται σε όλες τις περιπτώσεις που συλλέγονται και αποθηκεύονται δεδομένα που προσδιορίζουν μοναδικά ένα ή περισσότερα άτομα. Τα δεδομένα αυτά αφορούν συνήθως θέματα υγείας, ποινικού μητρώου, γενετικές, οικονομικές, γεωγραφικές ή πολιτισμικές πληροφορίες. Σύμφωνα με καλές πρακτικές, η συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να γίνεται με νόμιμο και δίκαιο τρόπο, για συγκεκριμένους και περιορισμένους λόγους, με ακρίβεια, ασφάλεια και σεβασμό στα δικαιώματα του ατόμου, ενώ δεν πρέπει να διατηρούνται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από όσο χρειάζεται, ούτε και να μεταφέρονται σε άλλες χώρες χωρίς επαρκή προστασία.

Η "χρήση πειραματόζωων" για ερευνητικούς σκοπούς σε πανεπιστήμια, ιατρικές σχολές, φαρμακευτικές εταιρείες, αμυντικούς ερευνητικούς οργανισμούς, εμπορικές επιχειρήσεις, κ.ά. αφορά 50-100 εκατ. ζώα, σε ετήσια βάση, τα οποία είτε σκοτώνονται κατά τη διάρκεια των

Περιπτώσεις Αξιολόγησης στο 7^ο ΠΠ

Έρευνα με βλαστοκύτταρα

Ερευνητικό έργο προέβλεπε τη διοργάνωση 5 διεπιστημονικών συνεδρίων (διαλέξεις και εργαστηριακά πειράματα) στον τομέα της αναγεννητικής ιατρικής, με έμφαση στην έρευνα νευρωνικών βλαστικών κυττάρων και νέων τεχνολογιών. Στα εργαστηριακά μαθήματα θα χρησιμοποιούνταν ανθρώπινα βλαστοκύτταρα, τα οποία παρέχονταν από σουηδική εταιρεία. Στην κοινοπραξία, ωστόσο, συμμετείχαν ερευνητές από τη Νορβηγία, όπου, την περίοδο του υποβλήθηκε η πρόταση, η έρευνα με ανθρώπινα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα απαγορευόταν. Για να γίνει η έρευνα, λοιπόν, θα έπρεπε να αλληλέξει η νορβηγική νομοθεσία.

Οι συστάσεις των εμπειρογνομόνων της δεοντολογικής αξιολόγησης ήταν: α) Δεδομένου ότι η έρευνα με βλαστοκύτταρα είναι ένα πολύ αμφιλεγόμενο θέμα, στα συνέδρια θα έπρεπε να παρουσιαστούν τα επιχειρήματα υπέρ και κατά της εν λόγω έρευνας, χωρίς περιορισμό αποκλειστικά στις νομοθετικές πιτυχές, β) Η χρήση των βλαστοκυττάρων από τους Νορβηγούς ερευνητές θα έπρεπε να είναι σύμφωνη με τη νορβηγική νομοθεσία ή να εξαιρεθεί από την κοινοτική χρηματοδότηση.

Προστασία προσωπικών δεδομένων

Ερευνητικό έργο προέβλεπε τη χρήση ασύρματης εφαρμογής υπερευρεϊας ζώνης (ultra wideband radio application) για τον εντοπισμό κρυμμένων ανθρώπων και απαγορευμένων αντικειμένων. Οι ερευνητές ιχυρίζονταν πως η τεχνολογία που θα ανέπτυξαν στο πλαίσιο του έργου δεν θα παρείχε πληροφορίες για τον προσδιορισμό της φυσικής, φυσιολογικής, διανοητικής, οικονομικής, πολιτιστικής ή κοινωνικής ταυτότητας ενός ατόμου. Το θέμα αυτό έχει σαφείς συνέπειες για δεοντολογικά ζητήματα σε σχέση με την υγεία, την ασφάλεια και την προστασία δεδομένων.

Η επιτροπή εμπειρογνομόνων αποφάσισε πως: α) Θα έπρεπε να προσληφθεί ένας ανεξάρτητος εμπειρογνώμονας δεοντολογίας, ο οποίος θα είχε συμβουλευτικό ρόλο στη διαχείριση του έργου και, συγκεκριμένα, θα εξασφάλιζε τη συνειδητή συγκατάθεση των εμπλεκόμενων, β) Τα προσωπικά στοιχεία των εθελοντών θα συλλέγονταν με αμετάκλητα ανώνυμο τρόπο και θα καταστρέφονταν στο τέλος του έργου.

Ανθρώπινα βιολογικά δείγματα από αναπτυσσόμενες χώρες

Το ερευνητικό έργο βασιζόταν στη δέσμευση και τον εμπλουτισμό αναδυόμενων παθολόγων για πολυλαπλές και υπερευρεϊακές διαγνώσεις. Οι έρευνες χρηματοδοτούνταν από δυτικούς οργανισμούς και περιλάμβαναν ασθενείς από αναπτυσσόμενες χώρες, με ανθρώπινα βιολογικά δείγματα από αίμα, σάλιο, και ούρα που περιείχαν διάφορους τύπους ιών. Τα αποτελέσματα δεν θα κοινοποιούνταν στους ασθενείς, καθώς οι δοκιμές δεν ήταν κλινικά επικυρωμένες και η διαγνωστική δεν ήταν εγκεκριμένη. Οι επιστήμονες διαβεβαίωσαν πως τα δείγματα θα ήταν ανώνυμα και τα προσωπικά δεδομένα θα προστατεύονταν σύμφωνα με τα κοινοτικά πρότυπα ασφάλειας και δεοντολογίας.

Οι συστάσεις των εμπειρογνομόνων ήταν: α) Πριν τη συλλογή των βιολογικών δειγμάτων, οι επιστήμονες θα έπρεπε να υποβάλλουν στην επιτροπή έγγραφο που να αποδεικνύει τη συνειδητή συγκατάθεση των τοπικών κοινοτήτων, β) Οι ερευνητές θα έπρεπε να εξετάσουν κάποιο όφελος για τον πληθυσμό που θα εμπλεκόταν, όπως ιατρικό ή οικονομικό κέρδος, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, κ.ά.

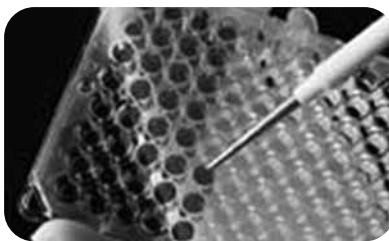

πειραμάτων, είτε υποβάλλονται σε ευθανασία κατόπιν. Τα περισσότερα πειραματόζωα εκτρέφονται για ερευνητικούς σκοπούς, ενώ ένα μικρό ποσοστό προέρχεται από καταφύγια ζώων ή από τη φύση. Οι 3 αρχές που οι ερευνητές καλούνται να σεβαστούν αφορούν α) την υιοθέτηση επιστημονικών μεθόδων που επιτρέπουν τη συγκέντρωση ίδιων δεδομένων από λιγότερα ζώα, ή περισσότερων δεδομένων από τον ίδιο αριθμό ζώων, β) την προτίμηση μεθόδων που δεν απαιτούν τη χρήση πειραματόζωων, όπου αυτό είναι δυνατό, γ) τη βελτίωση της μεθοδολογίας για τη μείωση του πόνου στα ζώα ή την ανακούφιση από αυτόν. Οι ερευνητές πρέπει να εξηγούν τους λόγους για τους οποίους χρησιμοποιούν πειραματόζωα, το αναμενόμενο όφελος, τη μεθοδολογία που θα ακολουθήσουν, κ.ά.

Η "έρευνα που εμπλέκει αναπτυσσόμενες χώρες" αφορά την καθιέρωση παγκόσμιων δεοντολογικών και ηθικών προτύπων για την έρευνα σε ανθρώπινα όντα, ενώ τα κριτήρια που αξιολογούνται είναι, αφενός, εάν το ερευνητικό έργο παρέχει οφέλη στην τοπική κοινότητα (π.χ. πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευ-

ση, πρόσβαση σε νέες τεχνολογίες, κ.λπ.) και, αφετέρου, εάν η έρευνα χρησιμοποιεί τοπικούς πόρους (γενετικούς πόρους, φυτά, ζώα, κ.ά.).

Η "έρευνα σε ανθρώπινα βλαστοκύτταρα", από τη μια πλευρά, μπορεί να οδηγήσει στην ανάπτυξη θεραπειών που σώζουν ζωές και, από την άλλη, περιλαμβάνει την καταστροφή ανθρώπινων εμβρύων. Η νομοθεσία στα κράτη μέλη διαφοροποιείται σημαντικά, ενώ υπάρχουν προβληματισμοί σχετικά με την προοπτική εμπορευματοποίησης του ανθρώπινου σώματος και των στοιχείων του. Ένα ακόμα θέμα αφορά τη χρήση διαθέσιμων βλαστοκυττάρων που προκύπτουν από εξωσωματική γονιμοποίηση, ή το εάν οι επιστήμονες μπορούν να δημι-

ουργούν βλαστοκύτταρα μόνο και μόνο για ερευνητικούς σκοπούς. Εφόσον κρίνεται αναγκαία η χρήση των βλαστοκυττάρων για την έρευνα, εξετάζονται ζητήματα όπως η νομοθεσία στη χώρα όπου θα γίνει η σχετική έρευνα (το νομικό πλαίσιο μπορεί να διαφοροποιείται από χώρα σε χώρα, εάν η έρευνα γίνεται από διακρατική ομάδα), η πηγή των βλαστοκυττάρων, τα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, κ.ά.

Ο όρος "διπλή χρήση (dual use)" χρησιμοποιείται συχνά στην πολιτική και τη διπλωματία για τεχνολογίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για ειρηνικούς αλλά και για πολεμικούς σκοπούς, όπως η εξάπλωση πυρηνικών όπλων. Γενικά, αφορά οποιαδήποτε τεχνολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για περισσότερους από έναν σκοπούς σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Θα πρέπει, λοιπόν, να συστήνονται συμβουλευτικές επιτροπές που εξετάζουν κοινωνικές, πολιτικές και νομικές πτυχές της έρευνας, αλλά και τη στρατηγική για την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, την επικοινωνιακή πολιτική, κ.λπ.

Η αξιολόγηση της ηθικής και δεοντολογίας στο 7^ο ΠΠ

Η νομική βάση για την ερευνητική δεοντολογία και ηθική προέρχεται από κοινοτικούς κανονισμούς (π.χ. οδηγίες για κλινικές δοκιμές, προστασία προσωπικών δεδομένων, βιοσφάλεια, κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών, κ.λπ.), αλλά και διεθνείς συνθήκες και πρωτόκολλα (π.χ. Διακήρυξη των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, η Διακήρυξη του Ελσίνκι και η Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Βιοιατρική). Στόχος είναι η ελαχιστοποίηση των εθνικών διαφορών στην έρευνα, η εναρμόνιση των κρατών μελών και η μεγιστοποίηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του ατόμου.

Οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη λειτουργία του 7ου Προγράμματος Πλαίσιο για την Έρευνα της ΕΕ καθορίζονται από την Απόφαση 1982/2006/ΕΚ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η αξιολόγηση της επιστημονικής δεοντολογίας είναι αρμοδιότητα σχετικού Τμήματος (Ethics Review Sector) της Γενικής Διεύθυνσης Έρευνας. Το συγκεκριμένο τμήμα σχεδιάζει τη μεθοδολογία της αξιολόγησης, συστήνει τις επιτροπές εμπειρογνομόνων και τους εκπαιδεύει, ενώ παράλληλα οργανώνει διαβουλεύσεις και συζητήσεις για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των επιστημόνων. Στόχος είναι η αξιολόγηση να μην "αντιπαράκειται" στην έρευνα αλλά, αντίθετα, να είναι δημιουργική και συλλογική, με θετικά αποτελέσματα για την ποιότητα της έρευνας.

Όλες οι προτάσεις που υποβάλλονται στην ΕΕ για χρηματοδότηση περιλαμβάνουν τον "Πίνακα Ζητημάτων Ερευνητικής Δεοντολογίας". Σκοπός είναι οι προτάσεις που λαμβάνουν κοινοτική χρηματοδότηση να μην αντιβαίνουν σε βασικές αρχές και κανόνες δεοντολογίας. Σε πρώτο στάδιο, οι προτάσεις που προεπιλέγονται για χρηματοδότηση και οι οποίες εγείρουν ηθικά ζητήματα που δεν έχουν αντιμετωπιστεί επαρκώς, "φιλτράρονται" (ethics screening) από ανεξάρτητες επιτροπές εμπειρογνομόνων. Ο κοινοτικός έλεγχος είναι "αυτόματος" σε προτάσεις με ζητήματα επιστημονικής και πολιτικής κρισιμότητας,

όπως: η ερευνητική επέμβαση σε ανθρώπους ή ανθρώπινα έμβρυα, η ερευνητική χρήση εμβρυϊκών κυττάρων και ο πειραματισμός με ανθρωποειδή ζώα.

Αντίθετα, σε θέματα όπως κλινικές δοκιμές, διαχείριση προσωπικών δεδομένων, συλλογή και χρήση ανθρώπινων ιστών, πειράματα σε ζώα κ.λπ., ο έλεγχος και η έγκριση του ερευνητικού πρωτοκόλλου γίνεται από τα κράτη μέλη, εφαρμόζοντας τη σχετική Κοινοτική νομοθεσία, χωρίς επιπρόσθετο έλεγχο της ΕΕ. Οι ερευνητικές προτάσεις χρηματοδοτούνται μόνο όταν οι αρμόδιες εθνικές αρχές υποβάλλουν τις απαραίτητες άδειες και εγκρίσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ο κεντρικός έλεγχος της ερευνητικής δεοντολογίας από την ΕΕ αφορά όλα τα υπόλοιπα είδη προτάσεων (π.χ. νέες τεχνολογίες, κοινωνικές επιστήμες, έρευνα εκτός των ορίων της ΕΕ), που είτε εγείρουν πολλαπλά ή πολύπλοκα ζητήματα ερευνητικής δεοντολογίας, είτε δεν προσεγγίζονται επαρκώς από τον ερευνητή. Ο έλεγχος αυτός γίνεται από ομάδες ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων, οι οποίοι επιλέγονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και καλύπτουν πολλές ειδικότητες, ανάλογα με το είδος της πρότασης, από νομική και ψυχολογία, έως ιατρική, βιολογία, μηχανική και κοινωνιολογία. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται σε κοινωνικές και γεωγραφικές ισορροπίες των αξιολογητών, αν και, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της ΕΕ, υπερέχουν οι εμπειρογνώμονες από τη Γαλλία, τη Γερμανία και την Αγγλία.

Ο έλεγχος της ΕΕ αφορά τους στόχους, τη μεθοδολογία, το κοινωνικό όφελος, τις πιθανές επιπτώσεις της έρευνας, αλλά και τη συμμόρφωση με τους εθνικούς νομικούς και δεοντολογικούς κανόνες, κ.ά. Στη γνωμοδότηση της επιτροπής ελέγχου της ερευνητικής δεοντολογίας, καταγράφονται όλα τα ζητήματα που προκύπτουν και οι συστάσεις προς τους ερευνητές, οι οποίες ενσωματώνονται συχνά ως "συμβατικοί όροι" στο συμβόλαιο. Σε κάποιες περιπτώσεις, ζητείται υποχρεωτικά η επα-

νακατάθεση της πρότασης με περισσότερες πληροφορίες για τα συγκεκριμένα ζητήματα, ενώ υπάρχει και πρόβλεψη μελλοντικής επιθεώρησης της εφαρμογής των όρων της ερευνητικής δεοντολογίας. Σε ακραίες περιπτώσεις, η ΕΕ μπορεί να αποφασίσει έως και τον τερματισμό των διαπραγματεύσεων, εάν δεν τηρούνται τα δεοντολογικά και ηθικά πρότυπα που αναφέρονται στη γνωμοδότηση.

Η αντιμετώπιση των εν λόγω ζητημάτων εξ αρχής στην ερευνητική πρόταση διευκολύνει τον έλεγχο της ΕΕ και συντομεύει τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης για την υπογραφή της επιχορήγησης. Τα πιο συνηθισμένα λάθη που παρουσιάζονται είναι, για παράδειγμα, ότι δεν περιγράφεται η ασφαλιστική κάλυψη των ατόμων που συμμετέχουν στην έρευνα ή ότι δεν υπάρχει πρόβλεψη για την αντιμετώπιση ανεπιθύμητων συμβάντων. Ειδικά για το θέμα των "συμπωματικών ευρημάτων" (incidental findings), δεν υπάρχει σωστή ή λήθος αντιμετώπιση, απλά οι ερευνητές θα πρέπει να προσδιορίζουν το πώς θα τα χειριστούν.

Επιπλέον, θα πρέπει να δίνεται προσοχή σε περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων. Για παράδειγμα, ένας γιατρός που εμπλέκεται ενεργά σε μια έρευνα δεν μπορεί να είναι και ο αρμόδιος για την ενημέρωση σχετικά με τα ηθικολογικά και τα μειονεκτήματα της κλινικής δοκιμής. Όσον αφορά τη συμμετοχή των παιδιών, θα πρέπει να υπάρχει σαφές και άμεσο όφελος για το εμπλεκόμενο παιδί. Εάν δεν υπάρχει, απλά το παιδί πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να εμπλακεί στην έρευνα, οι επιστήμονες θα πρέπει να τεκμηριώσουν πως η διαδικασία θα έχει το μικρότερο δυνατό κίνδυνο και βάρος για αυτό. Στην περίπτωση των πειραματόζωων, ο αριθμός, το είδος και η προέλευση των ζώων πρέπει να αναφέρονται, καθώς και το τι θα γίνει μετά το τέλος της έρευνας. Θα πρέπει επίσης να τεκμηριωθεί η ανάγκη για τα πειραματόζωα, αντί, για παράδειγμα, της χρήσης στοιχείων/αποτελεσμάτων από βάσεις δεδομένων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει τους ερευνητές σε όλα τα θέματα ηθικής και δεοντολογίας, με online γραφείο υποστήριξης, πρακτικούς οδηγούς, κ.λπ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε τομείς που, έως σήμερα, δεν έχουν αντιμετωπίσει επαρκώς τα ζητήματα αυτά. Για παράδειγμα, στις Κοινωνικές, Οικονομικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες, όπου αρκετοί ερευνητές θεωρούν ότι δεν τίθενται ηθικά θέματα, υπάρχουν πεδία που χρήζουν προσοχής όπως οι ψυχολογικές/κοινωνικές επιδράσεις από τη συμμετοχή στην έρευνα, η απόκρυψη της αλήθειας ώστε να μην αλλιάξει η συμπεριφορά όσων συμμετέχουν στην έρευνα (για παράδειγμα, πολλοί απαντούν πιο αυθόρμητα σε ερωτήσεις όταν θεωρούν πως η επεξεργασία των δεδομένων γίνεται ηλεκτρονικά, και όχι από μεμονωμένους ερευνητές), κ.λπ.

Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής

Στην Ελλάδα τα θέματα ηθικής και δεοντολογίας στην επιστημονική έρευνα, κυρίως στις βιοϊατρικές επιστήμες, εξετάζονται από την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής, αλλά και από άλλους φορείς όπως πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα,

πολλά από τα οποία έχουν συστήσει Επιτροπές Ηθικής και Δεοντολογίας. Η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής έχει ήδη δημοσιεύσει στον δικτυακό της τόπο (www.bioethics.gr) Εισηγήσεις και Γνώμες για θέματα όπως "Ηθική της Έρευνας στις Βιολογικές Επιστήμες", "Βλαστοκύτταρα: βιοϊατρική έρευνα και κλινική ιατρική" και "Επιτροπές Ηθικής και Δεοντολογίας".

Η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής ιδρύθηκε το 1998, με στόχο "τη διαρκή παρακολούθηση των θεμάτων που σχετίζονται με τις εφαρμογές των βιολογικών επιστημών και τη διερεύνηση των ηθικών, κοινωνικών και νομικών διαστάσεων και επιπτώσεών τους". Η Επιτροπή ασκεί αποκλειστικά συμβουλευτικές αρμοδιότητες προς οποιοδήποτε όργανο της Πολιτείας, για θέματα σύνδεσης βιολογικών επιστημών και κοινωνικών αξιών, είτε με δική της πρωτοβουλία είτε κατόπιν αιτήματος. Αποτελείται από 9 επιστήμονες και Πρόεδρος είναι ο Ιωάννης Παπαδημητρίου, Ομότιμος Καθηγητής της Χειρουργικής στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Συγκεκριμένα, η Επιτροπή παρακολουθεί και επεξεργάζεται τα ηθικά, κοινωνικά και νομικά ζητήματα που προκύπτουν από τη διαρκή και ταχύτατη εξέλιξη της βιολογίας, της βιοϊατρικής, της γενετικής και της βιοτεχνολογίας, και εκδίδει σχετικές εισηγήσεις τόσο για την ενημέρωση των πολιτών, όσο και για την υποστήριξη συναφών κρατικών πολιτικών. Στο πλαίσιο αυτό, συνεργάζεται με εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς για θέματα πολιτικής και συντονίζει επιμέρους επιτροπές βιοηθικής της χώρας που εξειδικεύονται σε ειδικούς τομείς.

Οι μέχρι σήμερα εισηγήσεις της Επιτροπής αφορούν, μεταξύ άλλων, τη συναίνεση στη σχέση ιατρού-ασθενούς, τη διαχείριση του βιολογικού πλούτου, την ηθική της έρευνας στις βιολογικές επιστήμες, τη χρήση γενετικών δεδομένων στην ιδιωτική ασφάλιση, την προγεννητική και προεμφυτευτική διάγνωση, τις συλλογές ομφαλοπλακουντιακού αίματος, τις τράπεζες βιολογικού υλικού ανθρώπινης προέλευσης, την τεχνητή παράταση της ζωής, τις μεταμοσχεύσεις και τον κώδικα ιατρικής δεοντολογίας. Η Επιτροπή διοργανώνει ενημερωτικές εκδηλώσεις και online διαβουλεύσεις, εκδίδει βιβλία, καθώς και το μηνιαίο ενημερωτικό newsletter "ΒΙΟ-ΗΘΙΚΑ".

CORDIS: Getting Through Ethics Review
http://cordis.europa.eu/fp7/ethics_en.html

Ethics for Researchers: Facilitating Research Excellence in FP7 (pdf)
<ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/ethics-for-researchers.pdf>

"Η Ερευνητική Ηθική ως παράγων επιτυχίας στην υποβολή προτάσεων ερευνητικών έργων του 7^{ου} ΠΠ-Βέλτιστες Πρακτικές & Προετοιμασία Ερευνητικών Προτάσεων", Παρουσίαση και Βίντεο της Δρ Τ. Γκαράνη-Παπαδάτου (Νομικός, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, αξιολογήτρια της ΕΕ για ηθικά και δεοντολογικά θέματα), Εκδήλωση ΕΚΤ για το 7^ο ΠΠ (12/10/2010)
<http://www.ekt.gr/news/events/ekt/2010-10-12/eisig.htm>

"Οι ερευνητές λαμβάνουν πλέον υπόψη τη δεοντολογία και την ηθική κατά τον σχεδιασμό της έρευνάς τους"

Συνέντευξη με τους **Ισίδωρο Καρατζά και Μιχάλη Κρητικό**, Στελέχη του Τομέα Αξιολόγησης Ερευνητικής Δεοντολογίας και Ηθικής (Ethics Review Sector), Γενική Διεύθυνση Έρευνας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Ο Ισίδωρος Καρατζάς και ο Μιχάλης Κρητικός είναι στελέχη του Τομέα Αξιολόγησης Ερευνητικής Δεοντολογίας και Ηθικής (Ethics Review Sector) στη Γενική Διεύθυνση Έρευνας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σε συνέντευξη που παραχώρησαν στη Γεωργία Τζένου υπογραμμίζουν πως στόχος της αξιολόγησης είναι να βοηθήσει τους επιστήμονες στον σχεδιασμό της έρευνάς τους με έναν δεοντολογικά και ηθικά ορθό τρόπο και όχι να τους "τιμωρήσει", ούτε να περιορίσει τους ερευνητικούς τους στόχους. Εξηγούν τη διαδικασία της αξιολόγησης, αλλά και την ανταπόκριση των ερευνητών που ενδιαφέρονται ολοένα και περισσότερο για τα ζητήματα ηθικής, αναγνωρίζοντας την προστιθέμενη αξία της δεοντολογικής διάστασης στη διαμόρφωση μιας πρότασης.

Η αξιολόγηση της ερευνητικής δεοντολογίας και ηθικής των ερευνητικών προτάσεων είναι πλέον μια σημαντική πτυχή του 7ου Προγράμματος Πλαίσιο (7ο ΠΠ) για την Έρευνα της ΕΕ. Ποιος είναι ο στόχος; Ποιες είναι οι δεοντολογικές υποχρεώσεις και σε ποια επιστημονικά πεδία εφαρμόζονται;

Στόχος της αξιολόγησης της ερευνητικής δεοντολογίας και ηθικής είναι να βοηθήσει τους επιστήμονες στον σχεδιασμό της έρευνάς τους με έναν δεοντολογικά και ηθικά ορθό τρόπο, καθώς και να διασφαλίσει ότι όλες οι ερευνητικές δράσεις που χρηματοδοτούνται από το 7ο ΠΠ είναι σύμφωνες με θεμελιώδεις δεοντολογικές αρχές και πρότυπα. Οι χρηματοδοτικοί φορείς σε όλο τον κόσμο αξιολογούν, εκ των προτέρων, τις δεοντολογικές πτυχές των ερευνητικών προτάσεων, ώστε να διασφαλίσουν ότι η έρευνα που θα χρηματοδοτηθεί βάσει της επιστημονικής αριστείας, θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις ευρέως αναγνωρισμένες δεοντολογικές αξίες και ηθικά πρότυπα.

Οι λεγόμενες δεοντολογικές συστάσεις είναι ενέργειες που προτείνουν οι επιτροπές εμπειρογνομόνων, κατόπιν της αξιολόγησης των υποβαλλόμενων προτάσεων. Στόχος είναι, εφόσον εφαρμοστούν σωστά, να βοηθήσουν τον αιτούντα (-ες) να καλύψει τα θεμελιώδη δεοντολογικά πρότυπα του 7ου ΠΠ. Οι αξιολογητές εντοπίζουν τα "κενά" της κάθε ερευνητικής πρότασης, σε σχέση με τη δεοντολογική της ακεραιότητα, και προτείνουν τρόπους κάλυψής τους με αποτελεσματικό και ολοκληρωμένο τρόπο. Οι συστάσεις αυτές γίνονται κατ' αρχήν μέρος των συμβατικών υποχρεώσεων όσων εμπλέκονται στο έργο, οι οποίοι πρέπει να υποβάλουν περιοδικές εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο στον τομέα αυτό. Σκοπός των συστάσεων δεν είναι η "τιμωρία" των επιστημόνων ή ο περιορισμός των ερευνητικών τους στόχων, αλλά η υποστήριξη του επανασχεδιασμού του ερευνητικού πρωτοκόλλου με έναν δεοντολογικά ακεραίο τρόπο, πριν την έναρξη του έργου. Η τήρηση των απαιτήσεων αυτών είναι εκ των ουκ άνευ προϋπόθεση για την πραγματοποίηση της έρευνας με ηθικά και δεοντολογικά ακεραίο και κατάλληλο τρόπο.

Οι περισσότερες συστάσεις της "Γνωμοδότησης της Επιτροπής Ελέγχου της Ερευνητικής Δεοντολογίας (Ethical Review Report)" βασίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, σε Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε κανονισμούς διεθνών συνθηκών και πρωτοκόλλων. Κάποιες άλλες βασίζονται σε θεσμοθετημένες καλές πρακτικές διακυβέρνησης και μη νομοθετημένες δεοντολογικές αρχές. Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν αφορούν ένα συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο, αλλά "οριζόντια" θέματα ηθικής σημασίας, όπως η συνειδητή συγκατάθεση, η προστασία προσωπικών δεδομένων, η καλή μεταχείριση των πειραματόζωων, η προστασία της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και η ευημερία όσων συμμετέχουν σε έρευνες. Ως εκ τούτου, οι αξιολογητές προσεγγίζουν διεπιστημονικά όλο το ερευνητικό και τεχνολογικό φάσμα. Πρέπει

ωστόσο να σημειωθεί ότι οι περισσότερες συστάσεις αφορούν ζητήματα σχετικά με την ιατρική έρευνα ή/και τις ιδιαιτερότητες των νέων και αναδυόμενων τεχνολογικών εφαρμογών.

Ποιος είναι ο ρόλος του τομέα για την αξιολόγηση της ερευνητικής δεοντολογίας και ηθικής;

Ο τομέας είναι αρμόδιος για τον σχεδιασμό όλης της μεθοδολογίας της αξιολόγησης, τη σύσταση των επιτροπών και την οργάνωση των συναντήσεων των εμπειρογνομόνων. Μεταξύ των καθηκόντων του είναι να διατηρεί και να ανανεώνει τη λίστα εμπειρογνομόνων για δεοντολογικά και ηθικά ευαίσθητα ζητήματα, να εκπαιδεύει σχετικά με τους στόχους της αξιολόγησης και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή επιστημόνων στις επιτροπές αυτές, ανάλογα με τον τύπο της πρότασης. Ο τομέας συντονίζει τις σχετικές διαβουλεύσεις, τόσο κεντρικά (Βρυξέλλες) όσο και εξ αποστάσεως, ώστε να διασφαλίζεται πως οι τελικές εκθέσεις συνάδουν με το σύνολο των δεοντολογικών και ηθικών αρχών/κανόνων, πριν αποσταλούν στις σχετικές υπηρεσίες της ΕΕ που χρηματοδοτούν και διαχειρίζονται τα εν λόγω έργα.

Εκτός από τα παραπάνω, ο τομέας αναλαμβάνει συχνά την πρωτοβουλία να διοργανώσει ad hoc ομάδες συζήτησης και επεξεργασίας ζητημάτων που αφορούν τη δεοντολογία και την ηθική της έρευνας. Αποτέλεσμα των συζητήσεων είναι συνήθως η σύνταξη Οδηγιών για ερευνητές και αξιολογητές. Πολλές Οδηγίες έχουν παραχθεί με τον τρόπο αυτό για θέματα όπως η συνειδητή συγκατάθεση, η έρευνα που πραγματοποιείται στις αναπτυσσόμενες χώρες και η έρευνα σε κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες.

Ποια είναι τα κύρια θέματα που εξετάζονται κατά την αξιολόγηση της ερευνητικής δεοντολογίας; Τι συμβαίνει με τις προτάσεις που αγνοούν σχετικά ζητήματα;

Στην αξιολόγηση εξετάζονται κυρίως θέματα που αφορούν τη δεοντολογική ακεραιότητα των στόχων, της μεθοδολογίας και των αποτελεσμάτων της προτεινόμενης έρευνας. Αρχικά, οι αξιολογητές εξετάζουν τις υποβαλλόμενες προτάσεις σύμφωνα με τους κανονισμούς του 7ου ΠΠ. Εάν εντοπίσουν πιο ευαίσθητα δεοντολογικά/ηθικά ζητήματα, εστιάζουν στο πώς ο ερευνητής σκοπεύει να τα αντιμετωπίσει και εάν ο σχεδιασμός του έργου λαμβάνει υπόψη την ηθική/δεοντολογική αυτή διάσταση. Πρέπει να σημειωθεί πως μια ειδική ενότητα των προτάσεων του 7ου ΠΠ αφορά αποκλειστικά τα ζητήματα ερευνητικής δεοντολογίας.

Τα κύρια θέματα που εξετάζονται στην αξιολόγηση είναι η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, η χρήση πειραματόζωων σε εργαστήρια, η προστασία ευάλωτων ατόμων και ομάδων του πληθυσμού στο πλαίσιο της κλινικής έρευνας και αλλού, η ασφάλεια των ερευνητών και όσων συμμετέχουν στην έρευνα. Η ερευνητική πρόταση αξιολογείται σύμφωνα με τις νομικές υπο-

Από αριστερά: I. Καρτζάς και M. Κρτικός.

χρέωσεις και τα δεοντολογικά πρότυπα που περιέχονται σε σειρά από νομικά έγγραφα και κώδικες πρακτικής.

Σε περίπτωση που η πρόταση δεν αντιμετωπίζει επαρκώς κάποια ευαίσθητα δεοντολογικά/ηθικά ζητήματα, η επιτροπή εμπειρογνομώνων υποβάλλει μια σειρά απαιτήσεων και συστάσεων που ο ερευνητής πρέπει να ακολουθήσει, είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της εν λόγω έρευνας. Σε περίπτωση που η πρόταση δεν διαθέτει επαρκή στοιχεία για την ηθική/δεοντολογική διάσταση της έρευνας, η επιτροπή μπορεί να ζητήσει την επανυποβολή της με τις επιπλέον αυτές πληροφορίες.

Εάν στην πρόταση τίθενται σχετικά ζητήματα και/ή η εμπειρία και γνώση του ερευνητή για τη δεοντολογία της έρευνας είναι περιορισμένη, τότε οι αξιολογητές μπορούν να ζητήσουν από τον ερευνητή να ξαναγράψει ολόκληρα τμήματα του πλαισίου για την έρευνα και να προτείνουν την παρακολούθηση της εφαρμογής της εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σε ακραίες περιπτώσεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μετά από αντίστοιχη σύσταση της επιτροπής αξιολόγησης, μπορεί να απορρίψει την ερευνητική πρόταση για λόγους δεοντολογίας.

Σε ποια επιστημονικά πεδία παρουσιάζονται περισσότερα δεοντολογικά και ηθικά ζητήματα;

Ο επιστημονικός κλάδος που παραδοσιακά ενέχει ζητήματα ερευνητικής δεοντολογίας και ηθικής είναι η ιατρική έρευνα. Στις έρευνες αυτές προκύπτουν θέματα όπως η προστασία όσων εμπλέκονται στην έρευνα, η ανάγκη του ερευνητή να εξασφαλίσει τη συναιδητή συγκατάθεση όσων συμμετέχουν στην έρευνα, η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων που συλλέγονται κατά την έρευνα, η διαχείριση τυχαίων ευρημάτων και η διάδοση ωφέλιμων ερευνητικών αποτελεσμάτων σε όσους συμμετείχαν στην έρευνα.

Ποιες είναι οι δυσκολίες στην αξιολόγηση της ερευνητικής δεοντολογίας σε Κοινωνικο-οικονομικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες; Ποιες οι διαφορές σε σχέση με τις Επιστήμες Υγείας;

Παρόλο που τα δεοντολογικά/ηθικά ζητήματα της βιοϊατρικής έρευνας εξετάζονται για περισσότερο από μισό αιώνα, πολύ λιγότερη προσοχή έχει δοθεί στις Κοινωνικο-οικονομικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες. Τα δεοντολογικά θέματα στις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες δεν έχουν αντιμετωπιστεί ακόμα με συστηματικό τρόπο. Οι ερευνητές δεν έχουν ενημερωθεί για τα πρότυπα που πρέπει να ακολουθούν στις δεοντολογικές πτυχές της έρευνας (περιεχόμενο, επίπεδο λεπτομέρειας, σημασία ζητημάτων) και, συγχρόνως, θέλουν να αποφύγουν την περιττή γραφειοκρατία. Οι Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες διαφέρουν από την κλινική έρευνα σε στόχους και μεθοδολογία. Για

παράδειγμα, στον ιατρικό τομέα, ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζεται ή σχεδιάζεται μια μελέτη δεν αλλάζει τα αποτελέσματα της έρευνας (με λίγα λόγια, ο ασθενής είτε έχει είτε δεν έχει ελνοσοσία, ανεξάρτητα από το εάν θα λάβει όλα τα αποτελέσματα της μελέτης). Από την άλλη πλευρά, στις κοινωνικές επιστήμες, ο τρόπος δημοσιοποίησης μπορεί να επηρεάσει άμεσα τα ερευνητικά αποτελέσματα, διότι οι συμμετέχοντες μπορούν να "προσανατολιστούν" για να απαντήσουν με έναν συγκεκριμένο τρόπο.

Οι ερευνητικές προτάσεις που υποβάλλονται στις Κοινωνικές Επιστήμες αυξάνονται ταχύτατα και, καθώς η δεοντολογική τους διάσταση δεν είναι εμφανής ή δεν έχει καλλιεργηθεί επαρκώς, η καθοδήγηση ερευνητών και αξιολογητών είναι πραγματικά απαραίτητη. Στόχος είναι η διαμόρφωση ενός Οδηγού για τους ερευνητές και τους αξιολογητές των έργων στις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες. Ο Οδηγός, εφόσον αξιοποιηθεί, θα συμβάλει στην αποφυγή περιττών καθυστερήσεων στις διαδικασίες αξιολόγησης, διαπραγμάτευσης, επιλογής και χρηματοδότησης έργων.

Ποια είναι τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της ερευνητικής δεοντολογίας μέχρι σήμερα; Πώς ανταποκρίνονται οι ερευνητές στις νέες αυτές απαιτήσεις;

Μέχρι σήμερα, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, σε κοινοτικό επίπεδο, αποδείχθηκαν ωφέλιμα, με προστιθέμενη αξία στις προσπάθειες που γίνονται σε τοπικό/εθνικό επίπεδο. Η αλληλαγία της ερευνητικής κουλτούρας, τουλάχιστον στο πλαίσιο του 7ου ΠΠ, έχει αρχίσει να γίνεται εμφανής σε όλα τα επιστημονικά πεδία που χρηματοδοτεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η αλληλαγία αυτή φαίνεται από τον αριθμό των αιτημάτων που στέλνουν οι ερευνητές σχετικά με την αξιολόγηση της ερευνητικής δεοντολογίας, αλλά και από τα αιτήματα στο σχετικό γραφείο υποστήριξης πριν την υποβολή της πρότασης στην ΕΕ.

Ένας ολοένα αυξανόμενος αριθμός ερευνητών και ερευνητικών οργανισμών αρχίζει να λαμβάνει υπόψη τη δεοντολογία και ηθική κατά τον σχεδιασμό της έρευνάς του και να αναγνωρίζει την προστιθέμενη αξία της δεοντολογικής διάστασης στη διαμόρφωση της πρότασης. Σημειώνεται πως μια ομάδα εμπειρογνομώνων αξιολογεί ανά διετία τη διαδικασία αξιολόγησης της ερευνητικής δεοντολογίας. Την περίοδο αυτή, η ομάδα ολοκληρώνει έκθεση με "διδάγματα" ("lessons learnt") και προτάσεις για το τι χρειάζεται να τροποποιηθεί και να βελτιωθεί στο εγγύς μέλλον.

Ποια είναι τα επόμενα βήματα για την αξιολόγηση της ερευνητικής δεοντολογίας;

Το 2011, ο τομέας σχεδιάζει να αναλάβει μια σειρά πρωτοβουλιών για την ευαισθητοποίηση των ερευνητών, αλλά και την κατάρτιση και καθοδήγηση επιστημόνων και αξιολογητών σχετικά με θέματα δεοντολογίας. Συγκεκριμένα, σχεδιάζει να συστήσει μια ομάδα εργασίας εμπειρογνομώνων που θα επικεντρωθεί στην δεοντολογική/ηθική διάσταση της έρευνας στον τομέα των τροφίμων και το πεδίο των ανθρώπινων ιστών.

Σχεδιάζεται ακόμα μια δράση κατάρτισης (πέρα από τις δύο υφιστάμενες δραστηριότητες) με θέμα την εφαρμογή δεοντολογικών προτύπων για τους στόχους του 7ου ΠΠ. Μία από τις σημαντικότερες δράσεις που θα πραγματοποιηθεί τις πρώτες μέρες του 2011 είναι η εφαρμογή της διαδικασίας για την παρακολούθηση/έλεγχο της συνέχειας της δεοντολογικής αξιολόγησης (Ethics Follow-up/Audit procedure, EFA).

Η νέα αυτή διαδικασία θα παρέχει ένα επιπλέον επίπεδο εποπτείας/παρακολούθησης σχετικά με το εάν ο ερευνητής τηρεί τις καθορισμένες συστάσεις δεοντολογίας. Στόχος της διαδικασίας είναι να λειτουργήσει εποικοδομητικά περισσότερο ως ένας μηχανισμός ελέγχου "φιλικός προς τον ερευνητή", παρά ως μηχανισμός που επιβάλλει ποινές. Η EFA θα βελτιώσει την ποιότητα και τις τελικές προϋποθέσεις για την έρευνα στο πλαίσιο του 7ου ΠΠ.

30 εκατ. ευρώ για Εξωστρέφεια - Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων

Το πρόγραμμα "Εξωστρέφεια-Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων", προϋπολογισμού 30 εκατ. ευρώ, προδημοσίευσε η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και, υπό προϋποθέσεις, σε μεγάλες εταιρείες. Προβλέπεται, δε, η επένδυση ύψους από 30.000 έως 250.000 ευρώ ανά έργο για την έναρξη/συνέχιση της εξωστρεφούς ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικής τους δράσης.

Στόχος του προγράμματος, που εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα 2007-2013" (ΕΠΑΝ II), είναι η ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας, ως βασικής επιλογής για την αναβάθμιση της παραγωγικής βάσης της χώρας προς αγαθά και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετάσχουν, μεμονωμένα ή ως κοινοπραξία:

- Μεμονωμένες Υφιστάμενες και Νέες Πολύ Μικρές, Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, στους τομείς της Μεταποίησης, των Κατασκευών και των Υπηρεσιών, και έχουν αρχίσει την επιλέξιμη δραστηριότητά τους πριν την 1η Ιανουαρίου του 2010.
- Υφιστάμενες και Νέες Πολύ Μικρές, Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, στον τομέα του Εμπορίου, και έχουν αρχίσει την επιλέξιμη δραστηριότητά τους πριν την 1η Ιανουαρίου του 2010. Οι επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει να υποβάλουν το επενδυτικό τους σχέδιο, καθώς και ένα σύμφωνο συνεργασίας για κοινές ενέργειες, στο πλαίσιο του προγράμματος, με τουλάχιστον μία πολύ μικρή, μικρή ή μεσαία επιλέξιμη επιχείρηση (περίπτωση α).
- Υφιστάμενες Μεγάλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, στους τομείς της Μεταποίησης, των Κατασκευών και των Υπηρεσιών, και έχουν αρχίσει την επιλέξιμη δραστηριότητά τους πριν την 1η Ιανουαρίου του 2008.

- Ομάδες τουλάχιστον τριών Υφιστάμενων ή/και Νέων Πολύ Μικρών, Μικρών και Μεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες πληρούν τις συνθήκες επιλεξιμότητας της περίπτωσης (α).

Το 60% της δημόσιας δαπάνης (18 εκατ. ευρώ) προβλέπεται για πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, το 30% (9 εκατ. ευρώ) για μεσαίες επιχειρήσεις και το 10% (3 εκατ. ευρώ) για μεγάλες επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τους όρους υλοποίησης του προγράμματος.

Η χρηματοδότηση ανά έργο ανέρχεται σε 30.000-250.000 ευρώ. Η διάρκεια υλοποίησής τους είναι 18 μήνες, με δυνατότητα εξαμηνιαίας παράτασης. Χρηματοδοτούνται δαπάνες για μηχανολογικό εξοπλισμό, πληροφορική και τηλεπικοινωνίες, καθώς και ενέργειες για σχεδιασμό, πιστοποίηση και συμμόρφωση προϊόντων και συσκευασίας, προβολή και προώθηση σε αγορές, τεχνική και συμβουλευτική υποστήριξη, προστασία/απόκτηση πατεντών, πνευματική ιδιοκτησία και μεταφορά τεχνολογίας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, ανάπτυξη εξειδικευμένου προσωπικού και ανθρωπίνων πόρων για την ενίσχυση της προβολής και του εξωστρεφούς προσανατολισμού των επιχειρήσεων.

Περισσότερες λεπτομέρειες (προϋποθέσεις συμμετοχής, απαιτούμενα δικαιολογητικά, τρόπος υποβολής και αξιολόγησης προτάσεων, κ.ά.) είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο του ΕΣΠΑ. Οι ακριβείς όροι για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα και την υλοποίηση των έργων θα ανακοινωθούν στην επίσημη προκήρυξη του προγράμματος.

Πρόγραμμα "Εξωστρέφεια-Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων"

<http://www.espa.gr/el/Pages/ProclamationsFS.aspx?item=1452>

Σχετική ανακοίνωση ΕΣΠΑ

<http://www.espa.gr/el/Pages/NewsFS.aspx?item=232>

Στο 18% η απορρόφηση του ΕΣΠΑ στο τέλος του 2010

Απορρόφηση ύψους 18% του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007-2013 (ΕΣΠΑ) πέτυχε το Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας κατά το 2010, υπερβαίνοντας το στόχο του μηχανισμού στήριξης, που προέβλεπε την απορρόφηση του 17,5%. Αναλυτικότερα, τον τελευταίο χρόνο, ενεργοποιήθηκαν άμεσα τομεακά και περιφερειακά προγράμματα και συντονίστηκαν οι αρμόδιες υπηρεσίες, με αποτέλεσμα να δοθούν 2.346.136.310 ευρώ σε δράσεις του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής, και 442.683.520 ευρώ σε δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Επιπλέον, από τις 3 Ιανουαρίου 2011 τίθεται σε πλήρη λειτουργία ο Κεντρικός Λογαριασμός ΕΣΠΑ στην Τράπεζα της Ελλάδας, κατόπιν κοινής απόφασης των Υπουργών Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνι-

στικότητας και Οικονομικών. Με τον τρόπο αυτό, εκσυγχρονίζεται το σύστημα χρηματοδότησης των έργων του ΕΣΠΑ, επιταχύνεται τόσο η χρηματοδότησή τους με βάση την πρόοδο υλοποίησης, όσο και η είσπραξη της κοινοτικής συμμετοχής, ενώ διαμορφώνεται μια σαφής εικόνα την εξέλιξη των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του μηχανισμού στήριξης, καταχωρήθηκαν επίσης δέκα μεγάλα έργα του ΕΣΠΑ, δηλαδή έργα με προϋπολογισμό μεγαλύτερο των 50 εκατ. ευρώ το καθένα, στο Κοινό Πληροφοριακό Σύστημα Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων αυτών ανέρχεται σε 4,65 δισ. ευρώ και βρίσκονται ήδη σε κατάσταση αποδοχής. Πρόκειται για έργα υποδομής που καλύπτουν σχεδόν όλη την ηπειρωτική Ελλάδα και θα συμβάλουν σημαντικά στην τόνωση

της αγοράς, στην ασφάλεια των μεταφορών και την προστασία του περιβάλλοντος.

Σχολιάζοντας τις εξελίξεις αυτές, ο Υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας Μιχάλης Χρυσοχοϊδης υπογράμμισε πως η απορρόφηση του ΕΣΠΑ αυξήθηκε από 2,93% τον προηγούμενο χρόνο σε 18% στο τέλος του 2010. Ο συντονισμός των Υπουργείων και της Περιφέρειας οδήγησε σε σημαντικές αναπτυξιακές δράσεις για την αναθέρμανση της ελληνικής οικονομίας και την αύξηση των εισροών από τους Κοινοτικούς Πόρους. Στόχος για το 2011 στόχος είναι η απορρόφηση του ΕΣΠΑ να ξεπεράσει το 35%.

Σχετική ανακοίνωση ΕΣΠΑ

<http://www.espa.gr/el/Pages/NewsFS.aspx?item=240>

NET4SOCIETY: Έρευνα για τις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές επιστήμες στο 7^ο ΠΠ

Μια σειρά από ενδιαφέροντα συμπεράσματα, όσον αφορά την ευρωπαϊκή ερευνητική κοινότητα στον τομέα των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών, προέκυψε από την πρόσφατη έρευνα "SSH experiences with FP7" που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου από την ΕΕ έργου NET4SOCIETY. Στόχος της έρευνας ήταν να διερευνήσει τα βασικά κίνητρα και τα εμπόδια στη συμμετοχή των ερευνητών στο πρόγραμμα "Κοινωνικο-οικονομικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες" (Socio-Economic and Humanities Programme - SSH) του 7ου Προγράμματος-Πλαίσιο για την Έρευνα της ΕΕ.

Περισσότεροι από 450 ερευνητές από 39 χώρες πήραν μέρος στην έρευνα μέσω ενός online ερωτηματολογίου, ενώ 100 επιπλέον ερευνητές από 29 χώρες έδωσαν συνεντεύξεις σχετικά με τις εμπειρίες τους από τη συμμετοχή στο πρόγραμμα SSH και γενικότερα στο 7ο ΠΠ. Ένα από τα βασικά συμπεράσματα της έρευνας ήταν πως το πρόγραμμα SSH θεωρείται η βασική πύλη για την είσοδο των ερευνητών σε διεθνείς ερευνητικές συνεργασίες, ενώ διαψεύστηκε η κοινή παρερμηνεία πως οι Κοινωνικο-οικονομικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες δεν έχουν ενεργή παρουσία στην ευρωπαϊκή έρευνα.

Πιο συγκεκριμένα, δύο στους τρεις ερευνητές Κοινωνικο-οικονομικών και Ανθρωπιστικών επιστημών δήλωσαν πως το βασικό κίνητρο για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα SSH είναι το διεθνές ερευνητικό περιβάλλον και οι διεπιστημονικές ευκαιρίες που προσφέρει. Η αξιολόγηση αυτή προσυπογράφεται από έναν συντονιστή έργου στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο οποίος δήλωσε ότι "το πιο σημαντικό κίνητρο για συμμετοχή σε ένα έργο του 7ου ΠΠ είναι η πληθώρα διεθνών επαφών που αναπτύσσει κανείς στη διάρκεια του έργου. Αυτό επιτρέπει μια διευρυμένη προσέγγιση, καθώς και τη γνώση για το πώς επιλύονται κοινωνικά προβλήματα σε άλλες χώρες".

Ενδεικτικός της διεθνούς συνεργασίας στο πλαίσιο του προγράμματος SSH είναι ο αριθμός των συμμετεχόντων χωρών, που φτάνουν σήμερα τις 67. Συνήθως, κάθε ερευνητικό έργο SSH περιλαμβάνει έξι έως εννέα εταίρους από διαφορετικές χώρες. Αυτό το σχήμα - συχνά παρεξηγημένο έως πολύ ευρύ και ετερόκλητο για να είναι ελκυστικό - είναι πολύ αποτελεσματικό και μπορεί να συμπληρωθεί αλλά όχι να αντικατασταθεί από άλλες μορφές χρηματοδότησης μεμονωμένων ερευνητών, όπως το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ERC).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, οι ερευνήτριες βρίσκουν το πρόγραμμα SSH ελκυστικό, με ποσοστό συμμετοχής άνω του 32%. Ενώ η ισορροπία μεταξύ των φύλων εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα στο 7ο ΠΠ, το πρόγραμμα SSH πλησιάζει την επίτευξη του στόχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αύξηση της συνολικής συμμετοχής των γυναικών επιστημόνων στο 40%.

Η έρευνα, όμως, έφερε στο προσκήνιο αρκετά άλλα θέματα. Η μεγάλη ανταπόκριση στις προκηρύξεις και τα χαμηλά ποσοστά επιτυχίας θεωρούνται από τους ερευνητές ένα τεράστιο εμπόδιο. Συνολικά, περισσότερες από 1.700 προτάσεις έχουν υποβληθεί, ενώ μόλις 134 έργα έχουν χρηματοδοτηθεί έως τώρα. Με το ποσοστό επιτυχίας κάτω από το 10%, το πρόγραμμα SSH έχει το χαμηλότερο ποσοστό επιτυχίας στο πρόγραμμα "Συνεργασία" του 7ου ΠΠ, ενώ προσελκύει υψηλής ποιότητας προτάσεις. Αν και είναι το μεγαλύτερο ερευνητικό πρόγραμμα παγκοσμίως για τον τομέα των Κοινωνικο-οικονομικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, με συνολικό προϋπο-

λογισμό 623 εκατομ. ευρώ για 7 χρόνια, το SSH εξακολουθεί να έχει τον μικρότερο προϋπολογισμό στο πλαίσιο του προγράμματος "Συνεργασία". Αποτέλεσμα του ανεπαρκούς προϋπολογισμού είναι να έχει απορριφθεί ένας σημαντικός αριθμός εξαιρετικών προτάσεων με βαθμολογία 14,5/15.

Οι απόψεις των ερευνητών δίστανται όσον αφορά τη νέα προσέγγιση "κοινωνικές προκλήσεις" που θεσπίστηκε το 2009. Αν και η γενική ιδέα χαιρετίστηκε θετικά, προβληματική κρίνεται η υλοποίηση και, ιδιαίτερα, το μεγάλο μέγεθος των έργων, όσον αφορά τη δημιουργία κοινοπραξιών και τη διαχείριση του έργου. Άλλες προτάσεις για βελτιώσεις περιλαμβάνουν τη συγκέντρωση της χρηματοδότησης σε μικρά και μεσαίου μεγέθους έργα. Τονίζεται, επίσης, η ανάγκη για μεγαλύτερη έμφαση σε έρευνα προσανατολισμένη στις ανθρωπιστικές επιστήμες. Τρεις από τους τέσσερις ερευνητές θα επιδοκίμαζαν, επίσης, την ενσωμάτωση του συστήματος χρηματοδότησης bottom-up, στο οποίο οι προκηρύξεις είναι ανοικτές σε όλα τα θεματικά πεδία των Κοινωνικο-οικονομικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, στο πλαίσιο του προγράμματος SSH.

Συνολικά, οι απαντήσεις και τα σχόλια της ερευνητικής κοινότητας υποδηλώνουν μεγάλη επιδοκίμαση του τρέχοντος προγράμματος και μεγάλες προσδοκίες για το ότι το 8ο ΠΠ θα περιλαμβάνει έναν επαρκέστερο προϋπολογισμό, αναγνωρίζοντας τις μεγάλες δυνατότητες της ευρωπαϊκής ερευνητικής κοινότητας στον τομέα των Κοινωνικο-οικονομικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών.

Η έκθεση "SSH experiences with FP7 - a midterm commentary", η οποία προέκυψε από την έρευνα του έργου NET4SOCIETY, θα δημοσιευθεί στις αρχές του 2011. Σημειώνεται ότι το NET4SOCIETY είναι το δίκτυο των 41 Εθνικών Σημείων Επαφής για το πρόγραμμα "Κοινωνικο-οικονομικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες" του 7ου ΠΠ, το οποίο ενημερώνει και υποστηρίζει τους ερευνητές για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης, τις δυνατότητες συνεργασίας με οργανισμούς από όλη την Ευρώπη, τις ανοικτές προκηρύξεις, τα ερευνητικά αποτελέσματα, καθώς και τις εμπειρίες από την επιτυχημένη συμμετοχή στο πρόγραμμα. Εθνικό Σημείο Επαφής στην Ελλάδα είναι το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ).

NET4SOCIETY
<http://www.net4society.eu>

ΕΚΤ και 7ο ΠΠ
<http://www.ekt.gr/fp7>

7° ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΛΑΙΣΙΟ

Πρόγραμμα	Καταθηκτική ημερομηνία	Τομείς / Περιοχές
Ειδικό Πρόγραμμα «Συνεργασία»		
Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών	2011: 17/05, 25/10 2012: 10/04, 25/09 2013: 12/03 FP7-ICT-2011-C	FET Open
Νανοεπιστήμες, νανοτεχνολογίες, υλικά και νέες τεχνολογίες παραγωγής	31/03/2011 FP7-NMP-2011-EU-RUSSIA	Theme 4 – NMP - Nanosciences, Nanotechnologies, Materials and new Production Technologies – Coordinated call EU-Russia 2011
Ενέργεια	07/04/2011 FP7-ENERGY-2011-2	Energy Call Part 2
Μεταφορές (συμπεριλαμβάμεται η αεροναυτική)	12/04/2011 FP7-SS-T-CIVITAS-2011-MOVE	FP7-SUSTAINABLE SURFACE TRANSPORT (SST)-2011-MOVE-1
Κοινές προσκλήσεις προγραμμάτων		
Υγεία, Τρόφιμα, γεωργία και βιοτεχνολογία, Ναυοεπιστήμες, νανοτεχνολογίες, υλικά και νέες τεχνολογίες παραγωγής, Ενέργεια, Μεταφορές, Κοινωνικές, οικονομικές και ανθρωπιστικές επιστήμες	22/02/2011 FP7-ERANET-2011-RTD	ERA-NET Call 2011
Ειδικό Πρόγραμμα "Ιδέες"		
	10/03/2011 ERC-2011-AdG_20110310	ERC Advanced Investigators Grant (Life Sciences)
	06/04/2011 ERC-2011-AdG_20110406	ERC Advanced Investigators Grant (Social Sciences and Humanities)
Ειδικό Πρόγραμμα "Ανθρωποι"		
	17/03/2011 FP7-PEOPLE-2011-IRSES	Marie Curie International Research Staff Exchange Scheme (IRSES)
	08/03/2011 FP7-PEOPLE-2011-CIG	Marie Curie Career Integration Grants (CIG)
	17/02/2011 FP7-PEOPLE-2011-COFUND	Marie Curie Co-Funding Of Regional, National And International Programmes (COFUND)
Ειδικό Πρόγραμμα "Ικανότητες"		
Διεθνής συνεργασία	15/03/2011 FP7-INCO-2011-6 FP7-INCO-2011-7 FP7-INCO-2011-8	- Reinforcing Cooperation with Europe's neighbours in the context of the ERA - Strengthening European research facilities in third countries - INCO-LAB - Reinforcing Cooperation with Europe's neighbours in the context of the ERA
Ευρατόμ		
Έρευνα για την προστασία πυρηνικής σκάσης και ακτινοβολίας	07/04/2011 FP7-Fission-2011	Nuclear Fission and Radiation Protection

ΕΚΤ, Εθνικό Σημείο Επαφής για το **7° Πρόγραμμα Πλαίσιο**

e-mail: fp7@ekt.gr, <http://www.ekt.gr/fp7>, <http://helpdesk.ekt.gr/fp7>

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

10^ο Επιστημονικό Συμπόσιο Φυσικής

Τόπος: Πορταριά Πηλίου

Ημερομηνία: 11-13 Φεβρουαρίου 2011

Διοργάνωση: Ένωση Ελλήνων Φυσικών, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Νομού Μαγνησίας, Δήμος Βόλου, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Επικοινωνία: Μπαλάσκα Βασιλική, Γεώργια Αναστασία

Τηλ.: 210 3635701

<http://www.eef.gr/happenings/view/252>

Workshop "Addressing gender stereotypes and gender attitudes in the assessment of women's work"

Τόπος: Αθήνα

Ημερομηνία: 3-4 Μαρτίου 2011

Διοργάνωση: Ινστιτούτου Υπολογιστικών Μαθηματικών του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας

Επικοινωνία: Ινστιτούτου Υπολογιστικών Μαθηματικών του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας

Τηλ.: 2810 391828

E-mail: amarge@iacm.forth.gr

http://www.genderinscience.org/capacity_building_workshop_greece.html

Πανελλήνιο Συνέδριο Νέων Ερευνητών Ιστορίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας

Τόπος: Αθήνα

Ημερομηνία: 11-13 Μαρτίου 2011

Διοργάνωση: Εταιρία Μελέτης και Διάδοσης της Ιστορίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας, Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης

Επικοινωνία: Μαρία Ζαρίφη, Γεράσιμος Μέριανος

E-mail: emdiet2010@gmail.com

<http://www.phs.uoa.gr/>

4^η Διεθνής Έκθεση ECOTEC - Τεχνολογίες περιβάλλοντος & Φωτοβολταϊκά συστήματα

Τόπος: Αθήνα

Ημερομηνία: 7-10 Απριλίου 2010

Διοργάνωση: T Expo

Επικοινωνία: T Expo

Τηλ.: 210 6800470

Fax: 210 6800476

<http://www.ecotec-exhibition.gr/>

InfraPedia - 3^η έκθεση για την υποδομή εκπαιδευτικών κέντρων

Τόπος: Αθήνα

Ημερομηνία: 9-10 Απριλίου 2011

Διοργάνωση: Vertical Communications

Επικοινωνία: Βασίλης Γιαννίκος

Τηλ.: 210 9245577

Fax: 210 9245464

E-mail: v.yannikos@verticom.gr

<http://www.infrapedia.gr/>

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών

Τόπος: Αλεξανδρούπολη

Ημερομηνία: 15-17 Απριλίου 2011

Διοργάνωση: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Επικοινωνία: Οργανωτική Επιτροπή

Fax: 25510 30033

<http://www.7sefepet.gr/>

...ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

OAPEN 2011

Τόπος: Γερμανία (Βερολίνο)

Ημερομηνία: 24-25 Φεβρουαρίου 2011

Διοργάνωση:

Amsterdam University Press

Επικοινωνία:

Copernicus Gesellschaft mbH

Τηλ.: +49-551-900339-20

Fax: +49-551-900339-70

E-mail: meetings@copernicus.org

<http://meetings.copernicus.org/oapen2011/>

Personal Digital Archiving 2011

Τόπος: ΗΠΑ (San Francisco)

Ημερομηνία: 24-25 Φεβρουαρίου 2011

Διοργάνωση:

The Internet Archive

Επικοινωνία:

Γραμματεία Συνεδρίου

E-mail: topics@personalarchiving.com

<http://www.personalarchiving.com/>

12th International Symposium for Information Science (ISI2011): Information and Knowledge: global, social and free?

Τόπος: Γερμανία (Hildesheim)

Ημερομηνία: 9-11 Μαρτίου 2011

Διοργάνωση: Higher Education Association for Information Science

Επικοινωνία: Institute of Information Science

and Language Technology

E-mail: isi2011@uni-hildesheim.de

http://www.isi2011.de/?page_id=514

Conference "Innovation in healthcare: from research to market"

Τόπος: Βέλγιο (Βρυξέλλες)

Ημερομηνία: 30-31 Μαρτίου 2011

Επικοινωνία: Registration Office

Τηλ.: +32 2 344 62 32

Fax: +32 2 344 75 64

E-mail: healthcare2011@jk-events.com

http://ec.europa.eu/research/health/events-04_en.html

Περισσότερες Εκδηλώσεις - Συνέδρια στην Ελλάδα και τον Κόσμο

στη διεύθυνση:

www.ekt.gr/research/events

highlights

INNOVATION

RESEARCH & TECHNOLOGY

Ethics in Research

Rapid developments in scientific research often bring out ethical issues, such as the limits of research, interventions in human beings, the protection of personal data, biosafety, etc. The way in which these issues are addressed varies greatly, depending not only on the legislation of each country, but also on the scientific field. For example, ethical issues have been discussed extensively in medical research over the past half a century, while researchers in the social sciences and humanities are often not even aware of the standards that should be followed.

The European Commission is developing a comprehensive strategy on research ethics, particularly for research projects funded under the 7th Framework Programme for Research. DG Research has a specialized "Governance and Ethics" Unit and an Ethics Review Sector that organises the evaluation of all FP7 proposals, publishes guidelines, initiates online discussions, organises workshops for researchers and evaluators, etc. All the initiatives are presented in the main theme of the issue. In an interview with our magazine, Isidoros Karatzas and Mihailis Kritikos, officials of the Ethics Review Sector of the EU, explain the evaluation process, the differences in terms of discipline, and the response of European researchers.

CORDIS: Getting Through Ethics Review
http://cordis.europa.eu/fp7/ethics_en.html

Innovative small European enterprises recognised by the EC

Four small companies won the Network Stars Awards of the European Commission at a special ceremony held during the Annual Conference of European business

support network Enterprise Europe Network in Antwerp, in October 2010. The Network Stars Awards honour small and medium-sized enterprises (SMEs) that team up to make the most of their opportunities in the single market. Among the 7 finalists Greece was very well represented with two Greek entries.

The winners were French electronics company Westline and Polish engineering firm Gryftec, who teamed up through the Network to reach new markets and find new business. Also, Belgian entrepreneur Serge Vleeschouwer and German company AirMed Plus struck a deal to market an anti-reflux baby bed in Germany.

The Greek entries that reached the finals were two business partnership success stories achieved with the help of the Enterprise Europe Network - Hellas. The first was the cooperation of German travel agency Weitsprung GmbH and Greek hotel group PAP Corp. SA (Enterprise Europe Network partners: HA Hessen Agentur and Federation of Industries of Northern Greece) which teamed up to offer travel packages to people with disabilities. A video promoting this success story, entitled "Trip of a lifetime", was displayed during the Congress in Antwerp as a model of good cooperation among, and efficient service by, the Network's partners, with a social dimension.

The second Greek contribution was the cooperation of Danish North Invent A/S and Greek Marel Electronics companies, both operating in the field of navigation devices. The Enterprise Europe Network partners that brought together the two companies, helping them to expand their markets, are the Agro Business Park on the part of Denmark and the National Documentation Centre (EKT) on the side of Greece.

Network Stars
<http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/news-media/news/network-stars>

Enterprise Europe Network - Hellas
<http://www.enterprise-hellas.gr>

EKT's Conference "Open Access: Research-Education-Public Data" held with success

Current trends and future challenges for Open Access to scientific publications, research results, educational content and public data were discussed at the International Conference "Open Access: Research - Education - Public Data", successfully held

by the National Documentation Centre with the support of LIBER and SPARC Europe on December 16 -17, in Athens. Leading academics, researchers and senior government officials from Greece, Europe and the USA presented Open Access policies, initiatives, infrastructures, international collaborations and current trends in scholarly communication and content management.

The keynote speaker was John Willinsky, Stanford University professor and director of the Public Knowledge Project, widely known and awarded for his work on Open Access. During his presentation, and also in his interview which appears in this issue, Mr Willinsky underlined the benefits that Open Access, Open Public Data, Open Educational Content and Open Source Software bring to all, urging librarians to adopt them as we enter the "era of DIY democracy", as he put it.

Conference's website
<http://www.openaccess.gr/conferences/conference2010>

Understanding the mechanisms underlying memory formation and coding in the brain via the use of computational models

A particularly significant study of Greek researchers in the field of Biology was recently published in the scientific journal PLoS Computational Biology (December 2010). The Computational Biology Laboratory of the Institute of Molecular Biology and Biotechnology (IMBB-FORTH), which is headed by Dr. Panayiota Poirazi, used computational models to show that a single neuron has the capacity to detect the spatial and temporal characteristics of memory-related signals, encode these characteristics into its response using a temporal code, and transmit this information to higher brain regions.

This work contributes significantly to our understanding of the mechanisms underlying memory formation in the hippocampus. In addition, this helps us to understand how memory deficits appear through normal aging and in neurodegenerative conditions, such as Alzheimer's and Parkinson's disease. Furthermore, the findings of this work may be applied in neuromorphic engineering and neuroprosthetics for the development of intelligent artificial systems that mimic brain microanatomy.

Computational Biology Laboratory
<http://www.imbb.forth.gr/people/poirazi>

Relevant Publication
<http://www.ploscompbiol.org/doi/pcbi.1001038>

Enterprise Europe Network - Hellas

Το νέο δίκτυο για την υποστήριξη των ελληνικών επιχειρήσεων

Το Enterprise Europe Network-Hellas είναι το νέο δίκτυο που παρέχει ολοκληρωμένες υπηρεσίες στις ελληνικές επιχειρήσεις ώστε να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους, με βάση τη γνώση και την καινοτομία.

Ο ελληνικός κόμβος του ευρωπαϊκού δικτύου Enterprise Europe Network αποτελείται από βιομηχανικούς συνδέσμους, ερευνητικά και τεχνολογικά ιδρύματα, εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια και καταξιωμένους φορείς στο χώρο της καινοτομίας και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Αποστολή του Enterprise Europe Network-Hellas είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων, κυρίως των μικρομεσαίων, η υποστήριξη της ανάπτυξης των λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας, η προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας στις επιχειρήσεις και στους ερευνητικούς φορείς, η ενδυνάμωση των δεσμών μεταξύ βιομηχανίας, έρευνας και επενδυτικών κεφαλαίων και η καλλιέργεια οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμης ανάπτυξης και απασχόλησης.

Υπηρεσίες του Enterprise Europe Network-Hellas

- Πληροφόρηση για θέματα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας
- Υποστήριξη επιχειρηματικότητας και μεταφορά τεχνολογίας
- Ενθάρρυνση συμμετοχής ΜΜΕ στο Πρόγραμμα Πλαίσιο Έρευνας της ΕΕ
- Υπηρεσίες προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Οι υπηρεσίες του Ελληνικού Κέντρου Αναδιανομής Καινοτομίας (IRC Hellenic), του επιτυχημένου δικτύου που υποστήριξε τις ελληνικές επιχειρήσεις για περισσότερα από 10 χρόνια, παρέχονται πλέον μέσω του Enterprise Europe Network-Hellas.

Το δίκτυο αποτελεί ένα ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης (one stop shop) των επιχειρήσεων που φιλοδοξούν να αναβαθμίσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους, αξιοποιώντας καινοτόμες τεχνολογίες, επιχειρηματικές συμφωνίες και ερευνητικά προγράμματα από όλη την Ευρώπη.

Το ευρωπαϊκό δίκτυο Enterprise Europe Network εντάσσεται στο νέο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία (CIP 2007-2013) της Γενικής Διεύθυνσης Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας της ΕΕ και αποτελείται από 600 οργανισμούς σε περισσότερες από 40 ευρωπαϊκές χώρες.

Πρόκειται για το μεγαλύτερο δίκτυο παγκοσμίως για την υποστήριξη των επιχειρήσεων και την προώθηση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας. Προήλθε δε από τη μετεξέλιξη και τη συνένωση των Κέντρων Αναδιανομής Καινοτομίας (Innovation Relay Centres - IRCs) και των Ευρωπαϊκών Κέντρων Πληροφοριών (Euro Info Centres - EICs), που λειτουργούσαν τα προηγούμενα χρόνια.

www.enterprise-hellas.gr

Enterprise Europe Network - Hellas

Το δίκτυο | Υπηρεσίες | Νέα | Εκδηλώσεις | Εκδόσεις | E-Gallery | Σύνδεσμοι

στην υπηρεσία της επιχείρησής σας

Ο δικτυακός τόπος του Enterprise Europe Network-Hellas, μια νέα πύλη πληροφόρησης για την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία στην Ελλάδα και την Ευρώπη.

ΚΑΙΝΟ ΤΟΜΙΑ

ΕΡΕΥΝΑ &
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Enterprise Europe Network – Hellas

ΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΟΙ:

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ)	http://www.ekt.gr/
Σύνδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας και Κεντρικής Ελλάδας (ΣΒΘΚΕ)	http://www.sbtke.gr/
Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθήνας (ΒΕΑ)	http://www.acsmi.gr/
Εταιρία Τεχνολογικής Ανάπτυξης Κεραμικών και Πυρίμαχων ΑΕ (ΕΚΕΠΥ)	http://www.cereco.gr/
Επιμελητήριο Αρκαδίας	http://www.arcadianet.gr/
Επιμελητήριο Ιωαννίνων	http://www.cci-ioannina.gr/
Επιμελητήριο Καβάλας	http://www.chamberofkavala.gr/
Εταιρεία Τεχνολογικής Ανάπτυξης Κλωστοϋφαντουργίας, Ένδυσης και Ινών ΑΕ (ΕΤΑΚΕΙ)	http://www.etakei.gr/
Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ)	http://www.sev.org.gr/
Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ)	http://www.sbbe.gr/
Ανώνυμη Εταιρεία Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης της Βιομηχανίας Τροφίμων ΑΕ (ΕΤΑΤ)	http://www.etat.gr/
Δίκτυο ΠΡΑΞΗ / Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ)	http://www.help-forward.gr/
Ελληνικός Οργανισμός Μικρών Μεσαίων Επιχειρήσεων & Χειροτεχνίας ΑΕ (ΕΟΜΜΕΧ)	http://www.eommex.gr/
Επιμελητήριο Ηρακλείου	http://www.ebeh.gr/
Εταιρεία Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης Μετάλλων ΑΕ (ΕΒΕΤΑΜ)	http://www.ebetam.gr/
Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας ΑΕ (ΑΝΚΟ)	http://www.anko.gr/

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ:

Αναπτυξιακή Επιχείρηση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κέρκυρας (ΑΕΝΑΚ)	
Δωδεκανησιακή Εταιρεία Ανάπτυξης και Προόδου (ΔΕΤΑΠ)	http://www.detap.gr/
Επιστημονικό Πάρκο Πατρών (ΕΠΠ)	http://www.psp.org.gr/
Σύνδεσμος Θεσσαλικών Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΘΕΒ)	http://www.sthev.gr/

στην υπηρεσία της επιχείρησής σας

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL
DOCUMENTATION
CENTRE

Βασ. Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα • Τηλ.: 210 72 73 900, Fax: 210 72 46 824
e-mail: ekt@ekt.gr, <http://www.ekt.gr>